

SPRAWOZDANIE O WYPŁACALNOŚCI I KONDYCJI FINANSOWEJ 2017

WTUŻiR CONCORDIA CAPITAL SA

CONCORDIA
UBEZPIECZENIA

na dzień 31 grudnia 2017 r. i za rok obrotowy zakończony tego dnia

SPIS TREŚCI

SŁOWNIK POJĘĆ	4
WPROWADZENIE	5
PODSUMOWANIE	6
ROZDZIAŁ I DZIAŁALNOŚĆ I WYNIKI OPERACYJNE	9
I.1 DZIAŁALNOŚĆ.....	10
I.2 WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ.....	12
I.3 WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ (INWESTYCYJNEJ).....	16
I.4 WYNIKI Z POZOSTAŁYCH RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI.....	18
I.5 WSZELKIE INNE INFORMACJE.....	19
ROZDZIAŁ II SYSTEM ZARZĄDZANIA	20
II.1 INFORMACJE OGÓLNE O SYSTEMIE ZARZĄDZANIA.....	21
II.2 WYMOGI DOTYCZĄCE KOMPETENCJI I REPUTACJI.....	28
II.3 SYSTEM ZARZĄDZANIA RYZYKIEM, W TYM WŁASNA OCENA RYZYKA I WYPŁACALNOŚCI.....	29
II.4 SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ.....	33
II.5 FUNKCJA AUDYTU WEWNĘTRZNEGO.....	34
II.6 FUNKCJA AKTUARIALNA.....	37
II.7 OUTSOURCING.....	38
II.8 WSZELKIE INNE INFORMACJE.....	38
ROZDZIAŁ III PROFIL RYZYKA	39
III.1 RYZYO AKTUARIALNE.....	43
III.2 RYZYO RYNKOWE.....	45
III.3 RYZYO KREDYTOWE.....	47
III.4 RYZYO PŁYNNOŚCI.....	48
III.5 RYZYO OPERACYJNE.....	50
III.6 POZOSTAŁE ISTOTNE RYZYKA.....	51
III.7 WSZELKIE INNE INFORMACJE.....	52
ROZDZIAŁ IV WYCENA DO CELÓW WYPŁACALNOŚCI	53
IV.1 AKTYWA.....	55
IV.2 REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE.....	63
IV.3 INNE ZOBOWIĄZANIA.....	70
IV.4 ALTERNATYWNE METODY WYCENY.....	76
IV.5 WSZELKIE INNE INFORMACJE.....	79
ROZDZIAŁ V ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	80
V.1 ŚRODKI WŁASNE.....	81
V.2 KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI I MINIMALNY WYMÓG KAPITAŁOWY.....	82
V.3 ZASTOSOWANIE PODMODUŁU RYZYKA CEN AKCJI OPARTEGO NA DURACJI DO OBLICZENIA KAPITAŁOWEGO WYMOGU WYPŁACALNOŚCI.....	84
V.4 RÓŻNICE MIĘDZY FORMUŁĄ STANDARDOWĄ A MODELEM WEWNĘTRZNYM.....	84

V.5	NIEZGODNOŚĆ Z MINIMALNYM WYMOGIEM KAPITAŁOWYM I NIEZGODNOŚĆ Z KAPITAŁOWYM WYMOGIEM WYPŁACALNOŚCI	84
V.6	WSZELKIE INNE INFORMACJE	84
V.7	ZAŁĄCZNIKI	85
SPIS TABEL		106

Słownik pojęć

- 1) **Dyrektywa** – Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II);
- 2) **EIOPA** – Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (ang. *European Insurance and Occupational Pensions Authority*);
- 3) **Formuła standardowa** – podstawowa metoda obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności określona przez Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II);
- 4) **MCR** – minimalny wymóg kapitałowy (ang. Minimum Capital Requirement);
- 5) **PSR** – Polskie Standardy Rachunkowości, określone w ustawie o rachunkowości (Dz.U. z 2018 r., poz. 395 z późniejszymi zmianami) oraz w wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych, w szczególności Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (Dz.U. z 2016 r., poz. 562), Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz.U. z 2017 r., poz. 277);
- 6) **Rozporządzenie delegowane** – Rozporządzenie Delegowane Komisji UE 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniające Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II);
- 7) **SCR** – kapitałowy wymóg wypłacalności (ang. Solvency Capital Requirement);
- 8) **Sprawozdanie statutowe** – sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określonymi w Ustawie o rachunkowości oraz sporządzone zgodnie ze szczególnymi zasadami rachunkowości określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji;
- 9) **Ustawa** – ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej z dnia 11 września 2015 r. (Dz.U. z 2017 r. poz.1170);
- 10) **Wskaźnik pokrycia MCR** – stosunek środków własnych do minimalnego wymogu kapitałowego MCR;
- 11) **Wskaźnik pokrycia SCR** – stosunek środków własnych do kapitałowego wymogu wypłacalności SCR.

Wprowadzenie

Spółka sporządza Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej na podstawie:

- ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1170 z dnia 20 czerwca 2017 r.) („Ustawa”) oraz
- tytułu I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz. U. UE L.12 z dnia 17 stycznia 2015 r., s.1 z późniejszymi zmianami) („Rozporządzenie delegowane”)

zwanych dalej łącznie „Podstawą sporządzenia”. Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zostało sporządzone w celu wypełnienia wymogów art. 284 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Wycena aktywów i zobowiązań przeprowadzona została przy założeniu kontynuacji działalności (zgodnie z art.7 Rozporządzenia delegowanego) w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. przez okres co najmniej 12 miesięcy, w oparciu o przepisy Ustawy, Rozporządzenia delegowanego oraz wytyczne EIOPA w sprawie ujmowania i wyceny aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe. Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania nie stwierdzono faktów ani okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenie kontynuacji działalności. Wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dokonano w oparciu o przepisy Ustawy, Rozporządzenia delegowanego oraz wytyczne EIOPA dotyczące wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Sprawozdanie niniejsze przedstawia informacje pozwalające odbiorcy na zrozumienie prowadzonej przez Towarzystwo działalności, poprzez przedstawienie systemu zarządzania funkcjonującego w Towarzystwie oraz jego pozycji kapitałowej, obejmujących metody i założenia użyte do jej wyliczenia, przedstawienie wyników Towarzystwa oraz profilu ryzyka. Obrazuje także przyjęte zasady wyceny na potrzeby Wypłacalności II oraz zarządzania kapitałem.

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną i prezentacji jest polski złoty. Wszystkie przedstawiane kwoty w niniejszym sprawozdaniu wykazywane są w tysiącach złotych, o ile nie wskazano inaczej.

**Alina
Niedzielska**

Główny Księgowy

**Stanisław
Gryboś**

Główny Aktuariusz

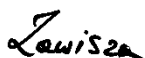
**Grzegorz
Kukła**

Członek Zarządu

**Paweł
Zawisza**

Członek Zarządu

**Jacek
Smolarek**

Prezes
Zarządu

Podsumowanie

Działalność i wyniki operacyjne

Wielkopolskie Towarzystwo Ubezpieczeń Życiowych i Rentowych Concordia Capital SA (dalej „Concordia Capital SA. „Towarzystwo”, „Zakład”) prowadzi działalność ubezpieczeniową na podstawie zezwolenia Ministra Finansów z dnia 9 sierpnia 2000 r. Towarzystwo od wielu lat zapewnia ochronę ubezpieczeniową we wszystkich najważniejszych dziedzinach.

W ramach przyjętej strategii na lata 2017-2019 Spółka jako główny cel strategiczny przyjęła rentowny wzrost, zapewniający stabilność finansową oraz rozwój bez potrzeby dodatkowych inwestycji kapitałowych Właścicieli. Osiągnięcie założonych celów możliwe jest dzięki sukcesywnemu wzrostowi sprzedaży, dywersyfikacji portfela oraz zachowaniu odpowiedniego reżimu kosztowego. Chcąc skutecznie realizować ambitne cele strategiczne do 2019 r., Zarząd Spółki zdefiniował priorytety, których realizacja rozpoczęła się w 2017 r. Dotyczyły one: struktury portfela i rentowności produktów pracowników, procesów, produktów, sprzedaży, innowacji w obszarze IT, danych oraz marki i wizerunku Spółki.

Rok 2017 był dla Concordii szczególny, firma obchodziła bowiem 20. rocznicę swojego powstania. Dwie dekady temu, w pierwszej siedzibie przy ul. Mielżyńskiego 24 w Poznaniu, zatrudnionych było 7 pracowników. Dziś Concordię tworzy około 400-osobowy zespół specjalistów. Ponad połowa z nich pracuje w Centrali, która mieści się w Poznaniu przy ul. S. Małachowskiego 10, druga to sieć 14 Oddziałów i 7 Przedstawicielstw, ulokowanych na terenie całej Polski.

Concordia Capital SA współpracuje obecnie z 1088 Agentami (w tym 15 Agencjami Generalnymi i 158 Pośrednikami na wyłączność), 360 Bankami Spółdzielczymi (w tym około 73% na wyłączność) oraz dwoma bankami komercyjnymi Credit Agricole i ING Bank Śląski. W 2017 r. ofertę Concordii Capital wybrało także 84 Brokerów.

WSPÓŁPRACA

1088 Agentów

(w tym 15 Agencji Generalnych i 158 Pośredników na wyłączność)

360 Banków Spółdzielczych

(73% na wyłączność)

2 banki komercyjne

(Credit Agricole, ING Bank Śląski)

Strategicznie ważnym założeniem firmy jest stabilny rozwój firmy życiowej. Concordia chce być blisko polskich rolników również w kontekście ochrony ich życia i zdrowia, a rozszerzeniem grupy docelowej są mieszkańcy małych i średnich miejscowości z tzw. Polski powiatowej. Wspierać te dążenia ma sieć Pośredników Ubezpieczeniowych i Banków Spółdzielczych, których rozlokowanie i dostęp do ww. grup Klientów jest naturalnie kojarzone z działalnością Concordii.

Wszystkie produkty oferowane przez Concordię Capital są zgodne, m. in., z obowiązującą od 1 kwietnia 2015 r. Rekomendacją U Komisji Nadzoru Finansowego dla banków, dotyczącą dobrych praktyk w zakresie bancassurance, która miała bezpośredni wpływ nie tylko na banki, ale również na zakłady ubezpieczeń. W 2018 r. oczekujemy kontynuacji zmian w strukturze portfela, polegających na coraz większym udziale ubezpieczeń indywidualnych kosztem ubezpieczeń grupowych.

Rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2017 r. przyniósł zysk netto w wysokości 5,4 mln zł i jest kolejnym rokiem osiągania zysku w ramach prowadzonej działalności Towarzystwa.

Informacje szczegółowe dotyczące działalności oraz wyniki przedstawiono w sekcji I. niniejszego sprawozdania.

System zarządzania

Organizacja oraz system zarządzania w Towarzystwie, jest adekwatny do skali działalności, zakresu realizowanych funkcji, skali i złożoności ryzyk i wspiera skutecznie realizację celów strategicznych oraz bieżących celów biznesowych i operacyjnych.

W organach statutowych Towarzystwa w 2017 r. nie zmieniony został skład Rady Nadzorczej także Zarząd Concordia Capital SA pracował w niezmienionym składzie.

W ramach działań podejmowanych przez Zarząd oraz Kadrę Zarządzającą w 2017 r. wprowadzono szereg wewnętrznych zmian mających na celu optymalizację sposobu zarządzania oraz poprawę jakości.

Informacje szczegółowe dotyczące systemu zarządzania przedstawiono w sekcji II. niniejszego sprawozdania.

Profil ryzyka

Identyfikację ryzyka oraz określanie profilu ryzyka Concordia Capital SA postrzega jako jedno z głównych celów zarządzania ryzykiem. Ryzyka, na jakie Towarzystwo jest narażone w ramach prowadzonej działalności poddawane są przeglądowi co najmniej raz w roku. Wykorzystuje się w tym celu ryzyka zdefiniowane w ramach formuły standardowej oraz ryzyka zidentyfikowane w procesie samooceny ryzyka. Głównym ryzykiem w ramach formuły standardowej jest ryzyko aktuarialne.

W 2017 r. nie zaszły istotne zmiany w zakresie ważnych ryzyk, na które narażone jest Towarzystwo.

Informacje szczegółowe dotyczące profilu ryzyka przedstawiono w sekcji III. niniejszego sprawozdania.

Wycena do celów wypłacalności

Wycena aktywów i zobowiązań na potrzeby wypłacalności II dokonywana jest zgodnie z zasadami określonymi w Ustawie i Rozporządzeniu delegowanym:

- Aktywa ujmuje się i wycenia zgodnie z art. 223 ust.1 Ustawy i rozdziałem II tytułu I Rozporządzenia delegowanego;
- Zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe ujmuje się i wycenia zgodnie z art. 223 ust. 2 i 3 Ustawy ubezpieczeniowej oraz rozdziałem II tytułu I Rozporządzenia delegowanego;
- Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe szacuje się zgodnie z art. 224-235 Ustawy i rozdziałem III tytułu I Rozporządzenia delegowanego.

Podstawową metodą stosowaną do wyceny aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe jest wycena rynkowa według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań. W przypadku braku takiego rynku zastosowanie mają alternatywne metody wyceny.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, które stanowią sumę najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka, wyceniane są w oparciu o przyszłe oczekiwane przepływy pieniężne wynikające z umów ubezpieczenia zawartych przez Towarzystwo.

W 2017 r. nie zaszły istotne zmiany w zakresie wyceny do celów Wypłacalność II.

Szczegółowe informacje dotyczące metod wyceny oraz różnic w stosunku do sprawozdania statutowego zostały zawarte w sekcji IV. niniejszego sprawozdania.

Zarządzanie kapitałem

W 2017 r. zaszły istotne zmiany w zakresie zarządzania kapitałem w Towarzystwie. Zarząd zaakceptował *Politykę Zarządzania Kapitałem*, której głównym celem jest zapewnienie wypłacalności Towarzystwa poprzez prowadzenie gospodarki kapitałowej, która zagwarantuje pokrycie przez Towarzystwo środkami własnymi kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) oraz minimalnego poziomu wypłacalności na poziomie nie niższym niż 100%, jednocześnie powołano Komitet Zarządzania Kapitałem, którego zadaniem jest monitorowanie i odpowiednie zarządzanie kapitałami Towarzystwa.

W każdym z kwartałów oraz na koniec 2017 r. Towarzystwo posiadało wystarczające środki własne na pokrycie zarówno minimalnego wymogu kapitałowego, jak i kapitałowego wymogu wypłacalności.

Wskaźnik pokrycia dopuszczonymi środkami własnymi kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniósł 262,9%, zaś wskaźnik pokrycia dopuszczonymi środkami własnymi minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) 471,3%. Wymienione wskaźniki świadczą o pełnej zdolności Spółki do realizacji zobowiązań w stosunku do Klientów i potwierdzają, że Spółka jest wiarygodnym partnerem w biznesie zarówno dzisiaj, jak i w dłuższej perspektywie czasu.

Dodatkowo, wskaźnik pokrycia dopuszczonymi środkami własnymi kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) wyliczony na dzień 31 grudnia 2017 r. jest nie tylko powyżej przyjętego poziomu alarmowego (200%), ale również powyżej oczekiwania Spółki co do jego wartości, które zostało ustalone na poziomie 225%.

Wysokość kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) wynosi na 31 grudnia 2017 r. 28,2 mln zł, natomiast wysokość minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) wynosi na koniec grudnia 2017 r. 15,7 mln zł. Wartość dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR i MCR to 74,1 mln zł. Są to środki w całości zaklasyfikowane do Kategorii 1 – nieograniczone, co oznacza, że są to środki najwyższej jakości.

Szczegółowe informacje dotyczące zarządzania kapitałem zostały zawarte w sekcji V. niniejszego sprawozdania.

Rozdział I

Działalność i wyniki operacyjne

I.1 Działalność

I.1.1 Informacje ogólne

Nazwa i forma prawna zakładu

Wielkopolskie Towarzystwo Ubezpieczeń Życiowych i Rentowych Concordia Capital SA z siedzibą w Poznaniu przy ul. St. Małachowskiego 10 prowadzi działalność ubezpieczeniową w formie spółki akcyjnej. Towarzystwo zostało zarejestrowane przez Sąd Rejonowy Poznań-Nowe Miasto i Wilda, VII Wydział Gospodarczy w Krajowym Rejestrze Sądowym pod nr 20536 KRS.

Nazwa i dane kontaktowe organu odpowiedzialnego za nadzór finansowy nad zakładem

Organem sprawującym nadzór finansowy nad Towarzystwem jest Komisja Nadzoru Finansowego z siedzibą w Warszawie mieszczącym się przy Placu Powstańców Warszawy 1.

Organem sprawującym nadzór nad grupą kapitałową, w której skład wchodzi Towarzystwo jest Niemiecki Urząd Nadzoru nad usługami finansowymi Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (BaFin) z siedzibą w Bonn postfach 1253, 53002 Bonn.

Imię i nazwisko oraz dane kontaktowe do biegłego rewidenta zakładu

Biegłym rewidentem odpowiedzialnym za przeprowadzenie badania niniejszego sprawozdania jest Marcin Dymek (nr ewidencyjny 9899), reprezentujący KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. z siedzibą przy ul. Inflanckiej 4A w Warszawie (nr ewidencyjny 3546).

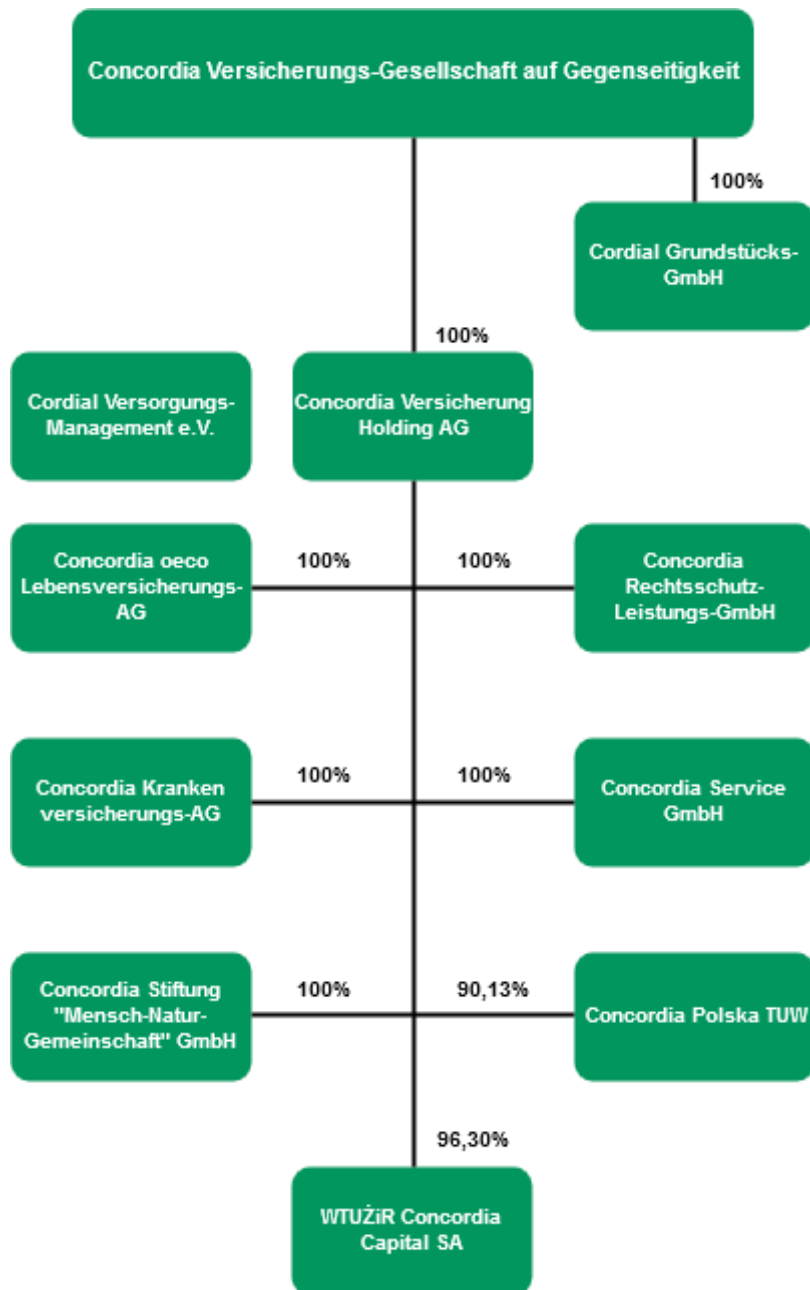
Informacje dotyczące udziałowców posiadających znaczną liczbę udziałów

Na dzień 31 grudnia 2017 r. jednostką dominującą posiadającą 96,30 % udziałów w kapitale zakładowym wynoszącym 27 000 tys. zł jest Concordia Versicherung Holding AG z siedzibą Karl-Wiechert-Alee 55, 30625 Hanower, Niemcy.

Tabela 1. Struktura własności kapitału na dzień 31 grudnia 2017 r.

Nazwa akcjonariusza	Rodzaj uprzywilejowania	Liczba subskrybowanych akcji	Wartość subskrybowanych akcji	Udział w kapitale	Procent głosów na WZA
Concordia Versicherung Holding AG	Akcje uprzywilejowane	140	14 000 000	51,85%	94,3%
	Akcje zwykłe	120	12 000 000	44,45%	
SGB- Bank SA	Akcje uprzywilejowane	10	1 000 000	3,7%	5,7%
Suma		270	27 000 000	100%	100%

Towarzystwo uczestniczy w sprawozdaniach grupy kapitałowej, poniższy graf przedstawia strukturę organizacyjną tej grupy – Concordia Versicherungs-Gesellschaft a.G, której formą prawną jest TUW.

Na czele koncernu stoi Concordia Versicherungs-Gesellschaft a.G., której formą prawną jest towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych (TUW). W przypadku tej formy prawnej ubezpieczający są Członkami i przedstawicielami towarzystwa.

Podmiotem sporządzającym sprawozdanie finansowe na najwyższym szczeblu grupy jest jej jednostka dominująca tj. Concordia Versicherungs-Gesellschaft a.G. z siedzibą Karl-Wiechert-Alee 55, 30625 Hanower, Niemcy. Podmiotem sporządzającym skonsolidowane sprawozdanie finansowe na najniższym szczeblu grupy jest Concordia Versicherung Holding AG, która prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej.

1.1.2 Prowadzona działalność

Zakład ubezpieczeń prowadzi działalność ubezpieczeniową na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w następujących liniach biznesowych:

Tabela 2. Działalność prowadzona przez Towarzystwo

Numer linii biznesowej	Nazwa
2.	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów
30.	Ubezpieczenia na życie z udziałem w zyskach
31.	Ubezpieczenia związane z wartością indeksu i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym
32.	Pozostałe ubezpieczenia na życie

Największy portfel ubezpieczeń Towarzystwa stanowią ubezpieczenia z linii 32, czyli pozostałe ubezpieczenia na życie, a wśród nich głównie ubezpieczenia na życie dla kredytobiorców oferowane przede wszystkim w bankach spółdzielczych na terenie całej Polski.

I.2 Wynik z działalności ubezpieczeniowej

Towarzystwo działa na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i nie zawiera ubezpieczeń za granicą państwa.

Istotne zdarzenia gospodarcze oraz wprowadzone w 2017 r. zmiany przepisów prawa

Rok 2017 był dla działalności ubezpieczeniowej rokiem dostosowania do unijnych regulacji zwiększających zarówno ochronę klienta, jak i kompetencje regulatora oraz zasoby pozwalające skuteczniej kontrolować i egzekwować przestrzeganie ustalonych reguł:

- ***Ustawa z 14 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej***

Mającą na celu dostosowanie polskiego prawa do przepisów Unii Europejskiej odnoszących się do działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Zmiany dotyczą w szczególności wykonywania działalności przez wewnętrzne zakłady ubezpieczeń i wewnętrzne zakłady reasekuracji, zawierania przez krajowe zakłady ubezpieczeń umów koasekuracji dużych ryzyk umiejscowionych na terytorium innych państw Unii Europejskiej, zawierania przez zagraniczne zakłady ubezpieczeń umów koasekuracji dużych ryzyk umiejscowionych na terytorium Polski.

- ***Ustawa z 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym***

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U. z 2017 poz. 1089) Towarzystwo zostało, m.in. zobowiązane do spełnienia nowych wymagań dotyczących zasad powołania i funkcjonowania Komitetu Audytu. Ponadto celem ustawy jest wzmocnienie obiektywizmu i niezależności firm audytorskich oraz biegłych rewidentów oraz ograniczanie konfliktu interesów między biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi, a firmami badanymi. Ustawa zakłada m.in., że firmy audytorskie nie będą jednocześnie mogły świadczyć usług doradztwa podatkowego badanym klientom.

- ***1 lipca 2017 r. wskutek wejścia w życie ustawy z 1 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz zmianie niektórych innych ustaw***

Od 1 lipca 2017 r. wskutek wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 1 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 poz. 2024) zlikwidowane zostały zwolnienia dla usług stanowiących element usługi ubezpieczeniowej i finansowej. Po wprowadzeniu zmian ze zwolnienia zostaną wyłączone usługi, m.in. świadczone przez podmioty trzecie na rzecz zakładów ubezpieczeń. Do takich usług zaliczane będą usługi likwidacji szkód, które świadczone odrębnie nie stanowią usługi ubezpieczeniowej ani usługi

pośrednictwa. Czynności wykonywane przez Towarzystwo podlegają zwolnieniu, jednak tak jak wspomniano, zmiany objęły podmioty i osoby współpracujące.

Istotne zdarzenia w obszarze zarządzania ryzykiem

- W zakresie redukcji ryzyk operacyjnych istotnym wydarzeniem było uruchomienie profesjonalnego, zapasowego centrum danych DRC (ang. *Disaster Recovery Center*). Centrum spełnia najwyższe standardy bezpieczeństwa fizycznego i środowiskowego.
- W celu ograniczenia istotnego ryzyka, jakim jest wyciek danych zakład wdrożył rozwiązania techniczne uniemożliwiające transfer danych przez pamięci przenośne, a także systemy DLP (ang. *Data Leak Protection*) dla poczty elektronicznej i SIEM (ang. *System Information Event Monitoring*)

Inne zdarzenia mające wpływ na poprawę jakości pracy oraz danych

- Działaniem z zakresu procesów optymalizacyjnych było zwiększenie skuteczności działania Centrum Wsparcia Pośrednika (CWP) oraz Infolinii (partnerzy, klienci). Poprzez zautomatyzowanie niektórych procesów w tym obszarze, możliwe było znalezienie zasobów umożliwiających dwukrotne powiększenie zespołów Infolinii Klientkiej i Centrum Wsparcia Pośrednika. Pozwala to większej liczbie Pośredników i Klientów kontaktować się z Concordią, uzyskując jednocześnie rozwiązanie już w pierwszym kontakcie.
- W 2017 r. przeprowadzono audyt wewnętrzny zadań poszczególnych jednostek Concordii pod kątem ich powielania się, mający na celu zidentyfikowanie takich procesów, określenie działań zaradczych, wyznaczenie osób odpowiedzialnych za poszczególne obszary, a następnie przygotowanie raportu, na podstawie którego podejmowane są decyzje dotyczące struktury i zakresów odpowiedzialności.
- W 2017 r. rozpoczął działalność Komitet Zarządzania Jakością Danych, który dba o standardy jakościowe danych użytkowanych i tworzonych w Spółce. Na zaawansowanym etapie jest również proces dotyczący oddania do użytku narzędzia umożliwiającego pozyskiwanie centralnej informacji o Kliencie.
- W 2017 r. zrealizowany został Projekt Zamknięcia miesiąca WTUŻiR Concordia Capital SA, który doprowadził do ujednoczenia źródła danych wynikowych i unowocześnił sposób przygotowywania miesięcznych raportów sprzedażowych i zarządczych.

Wyniki z działalności ubezpieczeniowej

Nadrzędnym celem w procesie tworzenia produktów Concordii jest dbałość o ich rentowność oraz atrakcyjność z punktu widzenia Klienta, tj. prostotę i przejrzystość konstrukcji, przy jednoczesnej optymalizacji sprzedażowo-obslugowej, dostosowanej do różnych kanałów sprzedaży. Realizacji założenia służy powołanie Komitetu Produktowego oraz systematyczny przegląd produktów. Jednocześnie, powołanie Biura Aktuariatu Produktowego adresuje monitoring stosowanych taryf składek ubezpieczeniowych, obejmujący porównania z poziomami rynkowymi, a także proces tworzenie nowych produktów, zgodnych ze strategią Spółki.

W 2017 r. Spółka wypracowała zysk netto na poziomie 5,413 mln zł.

Tabela 3. Wyniki z działalności ubezpieczeniowej za 2016 i 2017 r. (dane w tys. zł)

Wyszczególnienie	2016	2017
Wynik techniczny	5 901	6 409
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	-7	149
Pozostałe przychody operacyjne	649	340
Pozostałe koszty operacyjne	537	226
Podatek dochodowy	1 293	1 259
Zysk netto	4 713	5 413

Składka przypisana brutto wzrosła z 60,0 mln zł w 2016 r. do 61,5 mln zł w 2017 r. Wzrostowi składki przypisanej w roku sprawozdawczym towarzyszył wzrost kosztów administracyjnych z 8,7 mln zł w 2016 r. do 9,8 mln zł w 2017 r. Jednocześnie wskaźnik kosztów administracyjnych wzrósł w porównaniu do 2016 r. o 1,4 punktu proc. i wyniósł w 2017 r. 16,0%. Koszty akwizycji zmniejszyły się z 20,9 mln zł w 2016 r. do 20,0 mln zł w 2017 r. Równocześnie wskaźnik kosztów akwizycji obniżył się w 2017 r. w porównaniu z 2016 r. z 34,9% do 32,7%. Największy wpływ na spadek wskaźnika miały niższe koszty pośrednictwa w umowach indywidualnych, które zastąpiły polisy grupowe. Zmiany te spowodowane były dostosowaniem działalności Spółki do Rekomendacji U Komisji Nadzoru Finansowego, dotyczącej dobrych praktyk w zakresie bancassurance. Koszty prowadzenia działalności ubezpieczeniowej, czyli suma kosztów administracyjnych i kosztów akwizycji pomniejszona o prowizje należne od reasekuratora, wyniosły 29,7 mln zł, co oznacza wzrost.

Tabela 4. Wyniki z działalności operacyjnej w podziale na główne linie biznesowe za 2016 r. (dane w tys. zł, zgodne z zasadami sporządzania sprawozdania statutowego)

Linie biznesowe w odniesieniu do zobowiązań z tytułu ubezpieczeń na życie	Składka przypisana brutto	Składka zarobiona brutto	Odszkodowania i świadczenia brutto	Koszty poniesione
[30] Ubezpieczenie z udziałem w zyskach	5 234	5 234	1 446	2 240
[31] Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	49	49	379	40
[32] Pozostałe ubezpieczenia na życie	34 638	34 593	8 279	19 874
Linie biznesowe w odniesieniu do zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych związanych z ubezpieczeniami innymi niż na życie	Składka brutto przypisana	Składka brutto zarobiona	Odszkodowania i świadczenia brutto	Koszty poniesione
[2] Ubezpieczenie na wypadek utraty dochodów	20 060	19 954	7 250	9 124
Suma	59 981	59 831	17 355	31 280

Tabela 5. Wyniki z działalności operacyjnej w podziale na główne linie biznesowe za 2017 r. (dane w tys. zł, zgodne z zasadami sporządzania sprawozdania statutowego)

Linie biznesowe w odniesieniu do zobowiązań z tytułu ubezpieczeń na życie	Składka przypisana brutto	Składka zarobiona brutto	Odszkodowania i świadczenia brutto	Koszty poniesione
[30] Ubezpieczenie z udziałem w zyskach	5 161	5 155	1 444	1 105
[31] Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	23	23	329	6
[32] Pozostałe ubezpieczenia na życie	35 483	35 292	5 554	19 464
Linie biznesowe w odniesieniu do zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych związanych z ubezpieczeniami innymi niż na życie	Składka brutto przypisana	Składka brutto zarobiona	Odszkodowania i świadczenia brutto	Koszty poniesione
[2] Ubezpieczenie na wypadek utraty dochodów	20 788	20 631	10 664	11 225
Suma	61 455	61 101	17 991	31 800

W 2017 r. Spółka oferowała ochronne ubezpieczenia na życie, osiągając przypis w wysokości 61,5 mln zł (dynamika 102,5%, w stosunku do 60,0 mln zł w 2016 r.), co w porównaniu do wyników rynkowych (spadek przypisu w segmencie ubezpieczeń ochronnych) należy odnotować jako sukces. Ponad połowę tego przypisu zrealizował bankowy kanał sprzedaży (52,6%, 32,3 mln zł), a za 44,8% (27,5 mln zł) odpowiada kanał agencyjny (pozostały przypis został pozyskany w kanale brokerskim). Głównym motorem wzrostu były ubezpieczenia zaliczane do grupy produktowej Roczne (dynamika 105%, 24,1 mln zł), niewielki wzrost odnotowały ubezpieczenia w grupie Kredytobiorcy (dynamika 101%, 23,8 mln zł), natomiast nieznaczny spadek sprzedaży zanotowały ubezpieczenia w grupie produktowej Wieloletnie (dynamika 99%, 13,4 mln zł).

W celu poprawy rentowności produktów życiowych, zoptymalizowano cenowo oraz odświeżono ofertę produktów: Życie Casco (Wieloletnie), Życie Komfort (Kredytobiorca) oraz Życie Plus Klienta Banku (Roczne).

Życie Casco – zwiększenie zakresu ubezpieczenia o pakiet nowotwór lub pakiet poważnych zachorowań (26 chorób), wprowadzenie innowacyjnej zniżki dla zadeklarowanych optymistów.

Wprowadzona została możliwość doubezpieczenia Klienta produktem **Życie Plus Klienta Banku** po wystawieniu polisy **Życie Komfort** (z zacytanymi danymi Klienta). Po zakończeniu ochrony przygotowano specjalną ofertę dla Klienta na kontynuację ubezpieczenia Życie Komfort, po zakończeniu umowy kredytowej. Dla osób do 35 roku życia wprowadzono poprawę warunków ochrony, gdyż Klienci otrzymają w cenie umowy kredytowej stałą sumę ubezpieczenia (w okresach promocyjnych). W celu uatrakcyjnienia produktu zniesiono wyłączenie dotyczące biernego terroryzmu.

Ubezpieczenia grupowe kredytobiorców (GRKB)

Składka przypisana w 2017 r. wyniosła 24,0 mln zł. Oznacza to wzrost poziomu sprzedaży o 1,6% w stosunku do 2016 r.

W 2017 r. kontynuowano działania promocyjne wspierające sprzedaż produktu indywidualnego Życie Komfort (wdrożonego w bankowości spółdzielczej w 2015 r.), a także nowych wersji tego produktu dla innych grup docelowych, np. Życie Kredytobiorców dla Banku Credit Agricole. Z końcem czerwca 2017 r. wdrożona została wersja produktu Życie Komfort, gdzie nowością jest możliwość kontynuowania ochrony po zakończeniu (spłacie) kredytu. W 2017 r. pracowano również nad wersjami webserwisowymi produktu Życie Komfort oraz produktu na życie leasingobiorców. Sprzedażowe efekty powdrożeniowe powinny być widoczne w 2018 r.

Wynik techniczny wyniósł +4,8 mln zł, co pozwoliło na realizację z nadwyżką planu, który wynosił +4,2 mln zł, przy czym nieznacznie różniła się od planowanej jego struktura, ponieważ niższa od zakładanej była szkodowość (9,2% vs 16,0% planowana), jak również niższy był wskaźnik kosztów akwizycji (45,3% vs 47,6% planowany).

Grupowe ubezpieczenie na życie (GTR)

Składka przypisana w 2017 r. wyniosła 14,2 mln zł. Oznacza to 1,0% spadek w porównaniu do 2016 r., przy jednoczesnym braku realizacji planu sprzedażowego (16,9 mln zł). Głównym wyzwaniem w tym obszarze było kontynuowanie rozpoczętego w 2015 r. procesu zastąpienia modelu grupowego (tam, gdzie ubezpieczający otrzymywał wynagrodzenie) formą indywidualną opartą na produktach Życie Plus Klienta Banku, Życie Program, Zodiak. Efektem tych działań było zamknięcie w 2017 r. wszystkich tzw. otwartych umów grupowych.

Wynik techniczny osiągnął poziom lepszy niż planowany (osiągnięto -1,4 mln zł, a planowano -1,7 mln zł), co wynikało przede wszystkim z niższego niż zaplanowany poziomu wartości wskaźnika szkodowości brutto (65,1% vs. zaplanowane 66,0%). Wskaźnik kosztów akwizycji osiągnął wysokość 27,1%, minimalnie wyższą od planowanej (27,0%). Wyższy od zaplanowanych wartości był wskaźnik stopy kosztów administracyjnych (przekroczenie w porównaniu z wartościami planowanymi o 1,1 pkt. proc.).

W celu dalszej poprawy wyników, 1 grudnia została wdrożona zmiana taryfy w produkcie Życie Plus Klienta Banku. Udział tego produktu w składce przypisanej GTR wynosi 37,0%.

Indywidualne kapitałowe ubezpieczenie na życie i dożycie (IZD)

Składka przypisana zrealizowana w tym produkcie w 2017 r. wyniosła 5,2 mln zł. Wynik ten oznacza spadek sprzedaży produktu o 1,4% w stosunku do 2016 r. Zmieniające się otoczenie prawne, sukcesywnie podwyższające poziomy wykupu w pierwszych latach trwania umowy na alternatywnych produktach ubezpieczeniowych (z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym) oraz niskie stopy rynkowe, spowodowały konieczność przeprowadzenia zmian w produkcie. W 2016 r. zmieniona została konstrukcja produktu i sposób wyliczania wartości polisy.

I.3 Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)

Działalność lokacyjna za 2017 r. przyniosła przychody w wysokości 3 913 tys. zł, co dało rentowność na poziomie 4,1%. Rentowność portfela inwestycji wyliczona została jako stosunek wielkości przychodów odsetkowych do średniomiesięcznej wartości portfela lokat w 2016 r. Wynik udało osiągnąć się przy zachowaniu niskiej zmienności portfela oraz wysokiej płynności aktywów. Wyniki działalności lokacyjnej komentowane są łącznie ze skutkami przeszacowania odnoszonymi na kapitał z aktualizacji wyceny.

Tabela 6. Przychody i koszty działalności lokacyjnej za lata 2016 i 2017 (dane w tys. zł, kalkulacja zgodna z zasadami sporządzania sprawozdania statutowego)

Pozycja	Okres porównawczy	Okres sprawozdawczy
Przychody z innych lokat finansowych	1 652	2 123
Z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	1 306	1 571
Z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	170	149
Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	0	0
Wynik dodatni z realizacji lokat	175	403
Niezrealizowane zyski z lokat	25	2
Koszty działalności lokacyjnej	1 675	244
Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	175	242
Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	1 500	0
Wynik ujemny z realizacji lokat	0	2
Niezrealizowane straty na lokatach	3	0
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów	-1*	1 882

* zaprezentowany wynik za 2016 r. obejmuje jednorazowy odpis z tytułu trwałej utraty wartości lokaty (upadłość emitenta) co powoduje zniekształcenie porównywalności przychodów z lokat.

Wielkość portfela na koniec 2017 r. wynosiła 99,91 mln zł, z czego 56,60% lokowane było bezpośrednio przez zakład, zaś 43,40% zostało powierzone w ramach trzech portfeli pod zarządzanie w ramach usługi asset management profesjonalnym podmiotom: Union Investment TFI SA (UI) oraz BPS TFI SA.

W portfelu UI oraz BPS TFI 79,08% aktywów stanowiły obligacje skarbowe, 15,71% obligacje korporacyjne oraz 5,21% obligacje komunalne. W części portfela zarządzanego bezpośrednio obligacje stanowiły 89,11%, z czego 56,67% to obligacje skarbowe zaś 32,44% obligacje korporacyjne (poprzez fundusze płynnościowe – obligacje o okresie do wykupu nieprzekraczającym roku i wysokiej jakości kredytowej). 0,44% stanowiły akcje ulokowane za pośrednictwem funduszu inwestycyjnego. 3,83%

zostało ulokowane w depozytach banku komercyjnego, zaś 6,84% w depozytach banków spółdzielczych.

Relatywnie duży udział obligacji, o krótszym okresie zapadalności i zmiennym kuponie, pozwolił zredukować zmienność i jednocześnie zapewnił oczekiwaną rentowność. Duży popyt na instrumenty o duration poniżej 1 roku przy ograniczonej podaży, tak ze strony Ministerstwa Finansów, jak i przedsiębiorstw, zaowocował wzrostem wyceny tych aktywów. Podwyższona zmienność towarzyszyła obligacjom stałokuponowym, gdzie dla benchmarku (POGB10YR Index) 10-letnich skarbowych papierów poruszała się ona w przedziale pomiędzy 3,129 a 3,944 p.p. Biuro Inwestycji ulokowało część środków w tego typu aktywach ze względu na wymogi pokrycia aktywami rezerwy matematycznej. Obligacje te zostały jednakże kupione w dobrym momencie, w okresie rynkowej korekty.

Takie zachowanie rynków mogłoby świadczyć o obawach inwestorów, co do podwyżki stóp procentowych w średnim terminie. Większość czynników makroekonomicznych świadczy dobrze o gospodarce i według praw ekonomii mogłoby skłonić Radę Polityki Pieniężnej do podniesienia stóp procentowych. Inflacja (CPI) w 2017 r. podnosiła się z bardzo niskich poziomów, osiągając na koniec grudnia 2,1%, czyli najwyższy poziom od października 2014 r. Ten wynik, oscylujący w okolicach celu inflacyjnego RPP, nie przekonywał i dalej zdaje się nie przekonywać do zmiany polityki monetarnej. Presja jest wywoływana z kolei przez rynek pracy, który boryka się z problemem braku potencjalnych, dobrze wykwalifikowanych pracowników, co wywołuje presję płacową. Pomimo braku ruchów ze strony NBP, złotówka była jedną z najmocniejszych walut, umacniając się do całego koszyka twardych walut. Spółka nie zakłada podwyżek stóp procentowych wcześniej niż w trzecim kwartale 2018 r.

Tabela 7. Struktura portfela lokat aktywów sporządzona dla celów wypłacalności (dane w tys. zł)

Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	Koniec okresu porównawczego	Koniec okresu porównawczego
Akcje – nienotowane	0	0
Obligacje rządowe i komunalne	40 933	53 298
Obligacje korporacyjne	7 219	8 140
Fundusze inwestycyjne	31 406	32 691
Depozyty bankowe inne niż środki pieniężne	7 911	6 034
Suma	87 469	100 163

W ramach Concordia Capital SA mieliśmy do czynienia z umiarkowaną zmiennością aktywów, która wynikała przede wszystkim z zapadania się poszczególnych obligacji i nie do końca atrakcyjnych możliwości reinwestycji. Towarzystwo mając na celu zachowanie wysokiej jakości swoich inwestycji zdecydowało się ulokować część środków w fundusze pieniężne, które zapewniają nie tylko zdywersyfikowany portfel, ale również ochronę przed ryzykiem rosnących stóp procentowych. Przyspieszenie gospodarcze, które miało miejsce w ubiegłym roku sugerowało, iż wskaźniki inflacji mogą zacząć rosnąć, zachęcając RPP do podjęcia działań. Tak się jednak nie stało, Rada Polityki Pieniężnej utrzymała gołębie nastawienie. Tym niemniej, udział funduszy pieniężnych zapewnił niską zmienność portfela.

I.4 Wyniki z pozostałych rodzajów działalności

Tabela 8. Pozostałe koszty i przychody operacyjne za lata 2016 i 2017 (dane w tys. zł, kalkulacja zgodna z zasadami sporządzania sprawozdania statutowego)

Główne pozycje	Okres porównawczy		Okres sprawozdawczy	
	Pozostałe koszty operacyjne	Pozostałe przychody operacyjne	Pozostałe koszty operacyjne	Pozostałe przychody operacyjne
Pozostałe przychody i koszty finansowe	224	1	216	1
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	313	8	10	8
Rozwiązane rezerwy	0	553	0	331
Sprzedaż środków trwałych	0	87	0	0
Suma	537	648	226	340

Informacje na temat zysków i strat bezpośrednio ujmowanych w kapitale własnym

W sprawozdaniu finansowym w kapitałach własnych ujmowane są wyniki z przeszacowania dłużnych papierów wartościowych oraz skutki wyceny jednostek uczestnictwa odnoszone na kapitał z aktualizacji wyceny.

Tabela 9. Zmiana kapitału z aktualizacji wyceny za lata 2016 i 2017 (dane w tys. zł)

Rodzaj instrumentu	Okres porównawczy	Okres sprawozdawczy
Instrumenty dłużne	-343	331
Fundusze inwestycyjne	626	1 402
Suma	283	1 733

Dodatkowe informacje

- Nie występują inne istotne koszty i przychody działalności Towarzystwa.
- Towarzystwo nie prowadzi inwestycji związanych z sekurytyzacją.
- W 2017 r. oraz w porównywalnym okresie Towarzystwo nie korzystało z leasingu operacyjnego ani finansowego.

Transakcje ze spółkami powiązanymi kapitałowo

Tabela 10. Transakcje ze spółkami powiązanymi (dane w tys. zł)

Podmiot	przychody w 2017 r.	refaktury w 2017 r.	inwestycje finansowe	saldo należności na 31.12.2017	saldo zobowiązań na 31.12.2017
Concordia Polska TUW	14	2 212	0	0	186

Podmiot	przychody w 2016 r.	refaktury w 2016 r.	inwestycje finansowe	saldo należności na 31.12.2016	saldo zobowiązań na 31.12.2016
Concordia Polska TUW	9	1 892	0	0	149

Dywidenda

W 2017 r. (za rok 2016) oraz w okresie porównawczym (za rok 2015) Towarzystwo dokonało wypłaty dywidendy akcjonariuszom.

Tabela 11. Dywidendy wypłacone za rok 2015 i 2016 (dane w tys. zł)

Nazwa akcjonariusza	Za 2015 rok	Za 2016 rok
Concordia Versicherung Holding AG	2 061	2 248
SGB- Bank SA (Spółdzielcza Grupa Bankowa SA)	99	108
Suma	2 160	2 356

W ramach podziału zysku za 2017 r. Zarząd Towarzystwa złożył propozycję podziału zysku po dokonaniu obowiązkowych odpisów na wypłatę dywidendy. Propozycja poprzedzona została badaniem spełnienia kryteriów (wskaźnik pokrycia wg Wypłacalności II, ocena ryzyka (BION), posiadanie odpowiedniej wielkości środków własnych). Na dzień przygotowania niniejszego sprawozdania wypłata dywidendy wymagająca ostatecznego zatwierdzenia przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie WTUŻiR Concordia Capital SA nie została zatwierdzona.

I.5 Wszelkie inne informacje

Wszystkie istotne informacje dotyczące działalności Towarzystwa zostały zawarte w sekcjach I.1-I.4.

Rozdział II

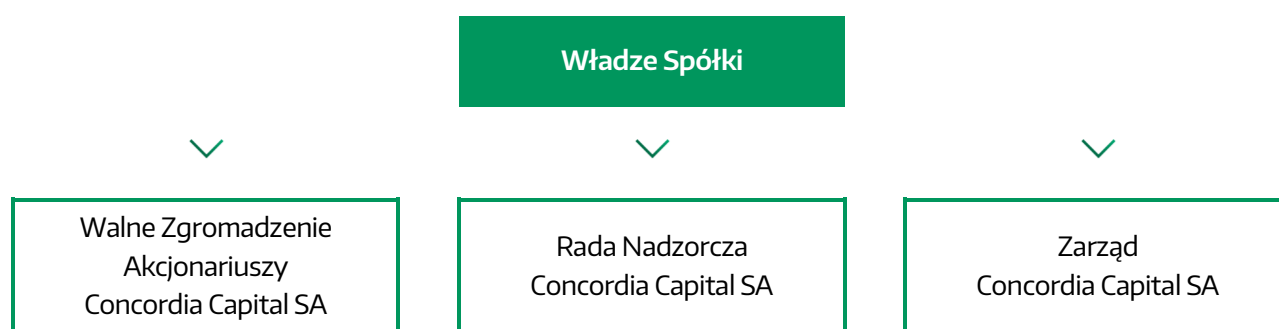
System zarządzania

II.1 Informacje ogólne o systemie zarządzania

Struktura organizacyjna Towarzystwa jest adekwatna do skali prowadzonej działalności i pozwala na realizację celów strategicznych i należyte prowadzenie działalności. W jej ramach wydzielone zostały jednostki organizacyjne centrali odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań operacyjnych, a także podstawowe terenowe jednostki biznesowe w postaci oddziałów i przedstawicielstw. Towarzystwo prowadzi swą działalność również przy współpracy z siecią reprezentujących firmę agentów i osób wykonujących czynności agencyjne.

Wśród istotnych zmian w systemie zarządzania w 2017 r. należy wymienić rozpoczęcie funkcjonowania Komitetu Zarządzania Jakością Danych oraz powołanie Komitetu Zarządzania Kapitałem.

Concordia Capital SA realizuje swą działalność w oparciu o Statut przyjęty w 2000 r. przez założycieli Spółki.

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Concordia Capital SA jest najwyższym organem władzy Spółki.

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia należą w szczególności następujące obszary:

- 1) rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznych sprawozdań finansowych oraz sprawozdania rocznego Zarządu i Rady Nadzorczej,
- 2) rozpatrywanie wniosków Zarządu w sprawie podziału zysku lub pokrycia strat oraz podejmowanie uchwał w tym względzie,
- 3) udzielanie Radzie Nadzorczej i Zarządowi pokwitowania z wykonania przez nich obowiązków,
- 4) tworzenie i likwidacja funduszy i kapitałów specjalnych,
- 5) podejmowanie uchwał w sprawach zmian statutu,
- 6) podejmowanie uchwał w sprawie połączenia lub rozwiązania spółki oraz wybór likwidatorów,
- 7) ustalanie zasad wynagradzania Członków Rady Nadzorczej,
- 8) zatwierdzanie regulaminu Rady Nadzorczej.
- 9) rozpatrywanie wniosków i wyrażanie zgody na obciążenie lub zbycie nieruchomości użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości spółki.

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza jest organem kolegialnym, nadzorującym i kontrolnym Spółki. Działania Rady Nadzorczej normuje Regulamin Rady Nadzorczej Concordia Capital SA, który podlega corocznej weryfikacji oraz przepisy powszechnie obowiązującego prawa.

Zgodnie ze Statutem Concordia Capital SA, Rada Nadzorcza Spółki składa się z 5 Członków. Kadencja Członka RN trwa 3 lata.

RADA NADZORCZA CONCORDIA CAPITAL SA

skład na 31 grudnia 2017 r.

PRZEWODNICZĄCY

Henning Mettler

WICEPRZEWODNICZĄCA

Alicja Huczyńska

SEKRETARZ

Johannes Grale

CZŁONKOWIE

Walter Sailer

Lothar See

Zakresy zadań Rady Nadzorczej określa Statut Towarzystwa i należą do nich:

- wyrażanie zgody na zakup i sprzedaż nieruchomości przez Towarzystwo,
- powoływanie i odwoływanie Prezesa Zarządu oraz pozostałych Członków Zarządu,
- ustalenie regulaminu Zarządu,
- podejmowanie uchwał o ustaleniu bonifikat do składek z uwzględnieniem wyników finansowych poszczególnych związków wzajemności Członkowskiej; wejście w życie tych uchwał jest uzależnione od zatwierdzenia ich przez najbliższe Walne Zgromadzenie,
- wybieranie na wniosek Zarządu biegłego rewidenta do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego,
- zatwierdzanie planu działalności i planu finansowego na rok następny,
- dokonywanie z upoważnienia Walnego Zgromadzenia zmian o charakterze redakcyjnym w jego uchwałach.

Rada Nadzorcza działa w sposób kolektywny i nie ma formalnego podziału obowiązków pomiędzy jej Członków. Wszystkie decyzje podejmowane na szczeblu Rady Nadzorczej są dokumentowane w postaci pisemnych uchwał Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza Towarzystwa w 2017 r. zebrała się trzykrotnie, a z posiedzeń tych sporządzono protokoły.

Rada Nadzorcza realizuje swą funkcję między innymi poprzez zaimplementowany system raportowania, obejmujący między innymi dostarczanie Członkom Rady Nadzorczej następujących informacji:

- wyniki finansowe towarzystwa,
- stopień realizacji planów finansowych,
- wskaźnik pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi,
- wskaźnik pokrycia minimalnego wymogu kapitałowego środkami własnymi,
- działalność lokacyjna,
- realizacja planów personalnych,
- realizacja planów kontroli wewnętrznej i audytu,

System raportowania ma charakter cykliczny i odbywa się w zależności od typu informacji w cyklach miesięcznych, kwartalnych, półrocznych i rocznych. W zależności od potrzeb Rada Nadzorcza otrzymuje wymagane informacje ad hoc.

Zarząd

Zgodnie z zapisami Statutu Towarzystwa Zarząd składa się z co najmniej 2 osób. Członków Zarządu wybiera i odwołuje Rada Nadzorcza. Kadencja Członków Zarządu trwa 3 lata. W 2017 r. skład organu zarządzającego przedstawiał się następująco:

- Jacek Smolarek Prezes Zarządu
- Grzegorz Kukła Członek Zarządu
- Paweł Zawisza Członek Zarządu

Zarząd wykonuje wszelkie uprawnienia w zakresie zarządzania Spółką, niezastrzeżone przepisami prawa lub postanowieniami Statutu dla Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej. Do reprezentowania Spółki uprawnieni są dwaj Członkowie Zarządu działający łącznie lub jeden Członek Zarządu działający łącznie z prokurentem. Zarząd uchwała swój regulamin, który zatwierdza Rada Nadzorcza. Pracami Zarządu kieruje Prezes Zarządu.

Wszystkie decyzje podejmowane na szczeblu Zarządu są dokumentowane w postaci pisemnych uchwał Zarządu, a z posiedzeń sporządzane są protokoły.

Podział obowiązków pomiędzy poszczególnych Członków Zarządu zatwierdza Rada Nadzorcza.

ZARZĄD
CONCORDIA
CAPITAL SA

Jacek Smolarek
Prezes Zarządu

Podział obowiązków – 2017 r.

Inwestycje
Kontrola i Audyt Wewnętrzny
Biuro Prawne
Informatyka
Kadry i Płace
Obsługa
Administracja
Zarządzanie Projektami
Świadczenia

Grzegorz Kukła
Członek Zarządu

Ubezpieczenia i Ocena Ryzyka
Zarządzanie Ryzykiem
Aktuariat
Reasekuracja
Finanse i Księgowość
Windykacja
Kontroling

Paweł Zawisza
Członek Zarządu

Sprzedaż
Wsparcie Sprzedaży
Marketing i PR

Komitety

W 2017 r. w Towarzystwie funkcjonowały następujące komitety:

- **Komitet Audytu** – do jego zadań należy: monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej, monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem m.in. poprzez zatwierdzanie planu audytów wewnętrznych na kolejny rok oraz zapoznawanie się z ustaleniami poczynionymi podczas przeprowadzonych kontroli wewnętrznych i audytów, a także monitorowanie terminowości wykonania zadań audytowych i kontrolnych, monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej m.in. poprzez nadzorowanie obszarów wskazanych przez biegłego rewidenta jako szczególnie narażone na ryzyko, monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych,
- **Komitet Zarządzania Ryzykiem** - odpowiada za: ocenę, monitorowanie i kontrolę ryzyka zakładu, elastyczne reagowanie na pojawiające się nowe ryzyka w działalności organizacji i ich minimalizację, składanie okresowych raportów Zarządowi z działalności Komitetu,
- **Komitet Personalny** – zajmujący się kwestiami dot. umów pomiędzy Towarzystwem a Członkami Zarządu,
- **Komitet Inwestycyjny** – zajmujący się analizą istniejących i przyszłych inwestycji oraz nakreślaniem i akceptacją strategii inwestycyjnej realizowanej przez Towarzystwo,
- **Komitety produktowy i projektowy** – zajmujące się planowaniem wprowadzania produktów, priorytetyzacją i oceną skutków biznesowych nowych produktów i projektów.
- **Komitet Zarządzania Jakością Danych** – zajmuje się nadzorem nad procesem zapewnienia jakości danych – oceną jakości danych, analizą problemów związanych z jakością danych, a także formułowaniem rekomendacji usprawniających ten proces
- **Komitet Zarządzania Kapitałem** – określa podstawowe założenia planowania kapitałowego, rekomenduje działania w zakresie zarządzania kapitałem, w tym działania dotyczące utrzymywania bezpiecznego poziomu i optymalnej struktury środków własnych.

Działalność komitetów podlegała ścisłemu nadzorowi ze strony Zarządu i Rady Nadzorczej, realizowanemu w oparciu o przyjęty w Towarzystwie system raportowania, a także w oparciu o cykliczne spotkania Członków/przedstawicieli komitetów z Zarządem i Radą Nadzorczą.

Ponadto w odniesieniu do Komitetu Audytu Concordii Capital SA, zakład ubezpieczeń stosuje się do wytycznych Komisji Nadzoru Finansowego dotyczących funkcjonowania komitetów audytu w jednostkach nadzorowanych.

Na koniec 2017 r. skład Komitetu Audytu był tożsamy ze składem Rady Nadzorczej.

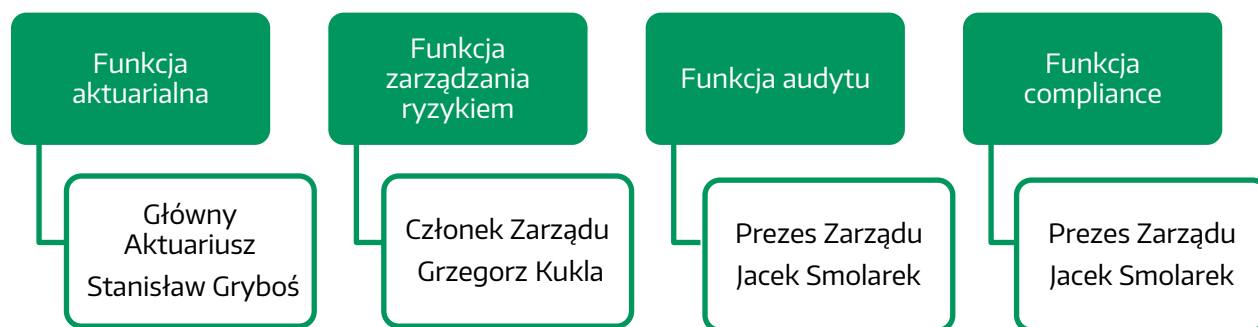
Kluczowe funkcje

Na kluczowe funkcje w Concordii Capital SA składają się :

- funkcja aktuarialna,
- funkcja audytu,
- funkcja compliance,
- funkcja zarządzania ryzykiem.

Realizacja kluczowych funkcji zorganizowana została poprzez powołanie dedykowanych jednostek organizacyjnych. Zakład ubezpieczeń zapewnił należyty poziom kompetencji pracowników realizujących kluczowe funkcje (elementy te podlegają weryfikacji na etapie nawiązywania współpracy, jak i monitorowane są w jej trakcie).

Na dzień 31.12.2017 kluczowe funkcje zakładu ubezpieczeń nadzorowane były odpowiednio:

Funkcja aktuarialna

Funkcja aktuarialna pełniona jest przez wszystkich pracowników Biura Aktuariatu Finansowego. Główne obowiązki funkcji aktuarialnej obejmują wycenę rezerw dla celów wypłacalności (w tym weryfikację jakości, dokładności i kompletności danych), wycenę rezerw technicznych dla celów rachunkowości, sprawozdawczość do Zarządu i Rady Nadzorczej, ocenę wiarygodności i adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia, ocenę adekwatności programu reasekuracji oraz modelowanie ryzyka w wycenie wymogu kapitałowego.

Funkcja aktuarialna ma zapewniony dostęp do wszystkich źródeł informacji i osób koniecznych do wypełniania swoich zadań. Funkcja aktuarialna raportuje do Członka Zarządu. System motywacyjny Biura Aktuariatu Finansowego jest skonstruowany w sposób zapewniający brak konfliktu interesów w stosunku do zadań, którymi się zajmuje.

Funkcja zarządzania ryzykiem

Funkcja zarządzania ryzykiem pełniona jest przez Menadżera ds. Zarządzania Ryzykiem stojącego na czele Biura Zarządzania Ryzykiem. Biuro nadzoruje funkcjonujący system zarządzania ryzykiem, a także wspiera właścicieli obszarów biznesowych w bieżącym zarządzaniu ryzykiem. Biuro Zarządzania Ryzykiem jest odpowiedzialne za koordynowanie polityki zarządzania ryzykiem, za realizację czynności kontrolujących poziom ryzyka oraz opracowanie metod jego oceny. W szczególności odpowiedzialne jest za tworzenie i realizację polityki zarządzania ryzykiem powodzi oraz zwoływanie i przeprowadzanie posiedzeń Komitetu Zarządzania Ryzykiem.

Funkcja zarządzania ryzykiem ma w Polityce Zarządzania Ryzykiem zagwarantowane prawo do:

- dostępu do wszelkich dokumentów niezbędnych, analiz i danych niezbędnych do realizacji funkcji zarządzania ryzykiem;
- uzyskiwania od Członków Zarządu, kierowników i pracowników wszelkich niezbędnych informacji i wyjaśnień;
- bezpośredniego dostępu do komunikacji z Zarządem i Radą Nadzorczą w celu przekazywania istotnych informacji z zakresu zarządzania ryzykiem;
- dostępu do środków technicznych i finansowych umożliwiających efektywne zarządzanie ryzykiem.

Menedżer ds. Zarządzania Ryzykiem raportuje do Członka Zarządu odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem i Komitetu Audytu, a także składa roczne sprawozdanie z działalności Komitetu Zarządzania Ryzykiem przed Zarządem.

System motywacyjny Biura Zarządzania Ryzykiem jest skonstruowany w sposób zapewniający brak konfliktu interesów w stosunku do zadań, którymi się zajmuje.

Funkcja compliance

Za nadzór nad realizacją compliance w Towarzystwie odpowiada Compliance Officer oraz centralna komórka compliance (Biuro Prawne). Compliance Officer jest odpowiedzialnym właścicielem funkcji compliance w Towarzystwie.

Funkcja zapewnienia zgodności obejmuje:

- doradzanie Zarządowi i Radzie Nadzorczej Towarzystwa w zakresie zgodności z przepisami prawa;
- ocenę możliwego wpływu wszelkich zmian otoczenia prawnego na operacje Towarzystwa;
- określenie i ocenę ryzyka związanego z nieprzestrzeganiem przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Towarzystwo standardów postępowania.

Funkcja compliance odpowiedzialna jest też za podnoszenie świadomości otoczenia prawnego wśród pracowników i koordynację działań w zakresie zapewniania zgodności. Funkcja raportuje bezpośrednio do Zarządu i Komitetu Audytu. System motywacyjny pracowników Biura Prawnego jest skonstruowany w sposób zapewniający brak konfliktu interesów w stosunku do zadań, którymi się zajmują.

Funkcja audytu wewnętrznego

Funkcja audytu wewnętrznego pełniona jest przez Biuro Kontroli i Audytu Wewnętrznego. Rola audytu wewnętrznego polega na badaniu i ocenianiu adekwatności, skuteczności i efektywności procesów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej oraz dostarczaniu Zarządowi rozsądnego zapewnienia o ich skuteczności. Badając system kontroli funkcjonujący w jednostkach organizacyjnych, audyt wewnętrzny wskazuje na słabości tego systemu, całkowity brak kontroli lub nieprawidłowości w jego funkcjonowaniu.

Audyt wewnętrzny ma zagwarantowane prawo:

- dostępu do wszelkich dokumentów niezbędnych do realizacji funkcji audytu wewnętrznego;
- dostępu do pomieszczeń audytowanej jednostki w celu realizacji zadań audytowych;
- dostępu do wszystkich pracowników oraz wszelkich innych źródeł informacji potrzebnych do przeprowadzenia audytu wewnętrznego;
- uzyskiwać od kierowników i pracowników jednostek audytowanych wszelkie niezbędne informacje i wyjaśnienia;
- uzyskania wsparcia w zakresie zasobów do przeprowadzania audytów poprzez udział zewnętrznych audytorów.

Jednostka audytu wewnętrznego przynajmniej raz do roku przedstawia sprawozdanie ze swojej działalności Radzie Nadzorczej/Komitetowi Audytu i Prezesowi Zarządu.

System motywacyjny Biura Kontroli i Audytu Wewnętrznego jest skonstruowany w sposób zapewniający brak konfliktu interesów w stosunku do zadań, którymi się zajmują.

Ocena adekwatności systemu zarządzania pod kątem charakteru, skali i złożoności ryzyk charakterystycznych dla zakładu

Wszystkie kluczowe funkcje są prawidłowo realizowane i umieszczone w strukturze organizacyjnej. W Towarzystwie funkcjonuje system kontroli zapewniający funkcjonowanie zgodne z przepisami prawa i pozwalające na bieżąco oceniać realizację celów strategicznych. Kluczowe obszary są wyposażone w wystarczającą ilość zasobów. Opracowana strategia uwzględnia możliwości finansowe i zasobowe, a także mechanizmy motywacyjne zwiększające prawdopodobieństwo jej realizacji. System podlega cyklicznym przeglądom i jest pod nadzorem organu zarządzającego i nadzorującego. System zarządzania jest adekwatny do charakteru, skali i złożoności ryzyk charakterystycznych dla działalności Towarzystwa.

Osoby powoływane do wykonywania funkcji kluczowych posiadają odpowiednie zakresy odpowiedzialności zapewniające im niezależność operacyjną. Osoby kluczowe posiadają niezbędne uprawnienia oraz nieograniczony dostęp do wszystkich koniecznych informacji niezbędnych

do wykonywania powierzonych im obowiązków. Osoby pełniące oraz nadzorujące kluczowe funkcje uczestniczą w posiedzeniach Zarządu i składają sprawozdania z nadzorowanych obszarów.

Osoby nadzorujące kluczowe funkcje uczestniczą w komitetach i zespołach, współpracują z innymi osobami nadzorującymi kluczowe funkcje, identyfikują ryzyka w nadzorowanych obszarach i przekazują informacje o ewentualnych nieprawidłowościach lub zagrożeniach.

Zasady i praktyki wynagradzania organu administrującego, zarządczego i pracowników

Polityka wynagradzania dotyczy organu nadzorującego oraz organu zarządzającego, a więc odpowiednio Rady Nadzorczej oraz Zarządu Towarzystwa i oparta jest ona na następujących zasadach:

w odniesieniu do Rady Nadzorczej

- Członkowie Rady Nadzorczej nie są zatrudnieni przez Towarzystwo i pełnią swoją funkcję na podstawie powołania przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Towarzystwa;
- kwestie przysługiwania wynagrodzenia Członkom Rady Nadzorczej Towarzystwa reguluje Statut Concordii Capital SA;
- ustalanie zasad wynagradzania Członków Rady Nadzorczej Towarzystwa oraz wysokości wynagrodzeń należy do kompetencji Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Towarzystwa, które podejmuje decyzje w tym zakresie, mając na uwadze, aby wynagrodzenie to:
 - nie stanowiło istotnej pozycji kosztów działalności Towarzystwa, ani nie wpływało na jego wynik finansowy,
 - było adekwatne do skali działalności Towarzystwa,
 - uwzględniało wykonywanie przez Członków Rady Nadzorczej Towarzystwa dodatkowych funkcji, takich jak Członkostwo w komitetach,
- wysokość całkowitych wynagrodzeń Członków Rady Nadzorczej Towarzystwa podlega ujawnieniu w sprawozdaniu finansowym.

w odniesieniu do Zarządu

- Członek Zarządu może pełnić swoją funkcję na podstawie:
 - wyłącznie powołania przez Radę Nadzorczą Towarzystwa;
 - powołania przez Radę Nadzorczą Towarzystwa i zawartej z Towarzystwem umowy o pracę;
- w przypadku zawarcia umowy o pracę pomiędzy Towarzystwem a Członkiem Zarządu Towarzystwa, powstały stosunek pracy podlega wszelkim regulacjom wynikającym z powszechnie obowiązujących przepisów prawa;
- w umowach o pracę zawieranych z Członkami Zarządu, Towarzystwo reprezentowane jest przez Komitet Personalny Concordii Capital SA, składający się z osób, którym Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Towarzystwa udzieliło pełnomocnictwa do dokonywania wszelkich czynności odnoszących się do umów z Członkami Zarządu;
- ustalanie zasad wynagradzania Członków Zarządu i innych świadczeń związanych z pracą należy do kompetencji Komitetu Personalnego Concordii Capital SA, który podejmuje decyzje w tym zakresie, mając na uwadze, aby przy ustalaniu i weryfikacji wysokości wynagrodzenia Członków Zarządu Towarzystwa uwzględniany był:
 - nakład pracy niezbędny w celu prawidłowego wykonywania funkcji Członka Zarządu,
 - zakres obowiązków i odpowiedzialności związanej z wykonywaniem funkcji Członka Zarządu,
 - poziom wynagrodzeń na podobnym stanowisku stosowany przez inne podmioty na rynku, prowadzące działalność o zbliżonej skali,

- motywacyjny charakter oraz efektywne i płynne zarządzanie Towarzystwem – czemu służyć ma konstrukcja wynagrodzenia oparta na elementach stałych oraz elementach zmiennych uzależnionych od wydajności Zarządu Towarzystwa, tj. premii rocznej, której wypłata uzależniona jest od realizacji celów rocznych, z jednoczesnym dostosowaniem proporcji wymienionych składników wynagrodzenia tak, aby nie zachęcała ona do podejmowania nadmiernego ryzyka;
- ocena pracy Członka Zarządu dokonywana jest przez Radę Nadzorczą Towarzystwa po przedstawieniu sprawozdania finansowego Towarzystwa i z uwzględnieniem parametrów określonych w celach rocznych na dany rok - stanowi to podstawę do wyliczenia i wypłaty premii rocznej;
- wysokość całkowitych wynagrodzeń Członków Zarządu podlega ujawnieniu w sprawozdaniu finansowym.

w odniesieniu do pracowników

System wynagradzania pracowników składa się z części stałej i zmiennej. System motywacyjno-premiowy oparty jest o teorię zarządzania przez cele tzn. zmienna część wynagrodzenia (premia roczna) pracowników została powiązana z wynikami Towarzystwa oraz realizacją ich celów indywidualnych. Dzięki uzależnieniu wysokości premii rocznej od poziomu i jakości wykonanych zadań doszło do podniesienia poziomu motywacji pracowników wykonujących zadania w najważniejszych obszarach funkcjonowania Towarzystwa.

Przyznanie należnej premii rocznej jest uzależnione od wykonania zadań, które zostały ustalone i zaakceptowane przez przełożonego i pracownika. Zadania dzielą się na te, które są wyznaczane do oceny przez Zarząd (50% – zadania wspólne – osiągnięcie przez Towarzystwo wyniku oraz osiągnięcie składki przypisanej brutto) oraz zadania ustalone przez przełożonego z pracownikiem (zadania indywidualne – 50%). Kluczowe funkcje mają osobny system wynagradzania zapewniający brak konfliktu interesów.

Wynagrodzenia osób nadzorujących kluczowe funkcje ustalane są na podstawie umów o pracę zgodnie z regulaminem wynagradzania przyjętym dla pracowników.

Towarzystwo nie posiada dodatkowych programów emerytalno-rentowych lub programów wcześniejszych emerytur dla Członków Zarządu, osób nadzorujących kluczowe funkcje oraz pozostałych pracowników.

Informacja dotycząca istotnych transakcji zawartych z udziałowcami, osobami wywierającymi znaczący wpływ na Zakład oraz z Członkami organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego

W 2017 r. oraz w porównywalnym okresie tj. w 2016 r. Towarzystwo nie zawierało istotnych transakcji z Członkami Zarządu, Rady Nadzorczej jak również z osobami wywierającymi znaczący wpływ na Zakład. Zawarte przez te osoby umowy ubezpieczenia nie odbiegają warunkami od oferowanych innym podmiotom niepowiązanym.

W okresie sprawozdawczym oraz w okresie porównawczym nie udzielono pożyczek Członkom Zarządu ani Członkom Rady Nadzorczej.

II.2 Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji

Członkiem Zarządu może zostać osoba spełniająca wymagania Ustawy.

Członkowie Zarządu powinni posiadać kompetencje do prowadzenia spraw Towarzystwa wynikające z:

- posiadanego wykształcenia oraz doświadczenia nabytego w trakcie kariery zawodowej (szkolenia i inne tytuły zawodowe),
- doświadczenia (nabytego w trakcie sprawowania funkcji lub zajmowania określonych stanowisk),

- umiejętności wymaganych do wykonywania powierzonej funkcji.

Ponadto Członek Zarządu powinien dawać rękojmię należytego wykonywania powierzonych mu obowiązków.

Towarzystwo w wewnętrznym akcie normatywnym pod nazwą Zasady Ładu Korporacyjnego określiło dodatkowo zasady związane z wymaganiami kompetencyjnymi dotyczącymi władz Towarzystwa. Dokument ten jest zbieżny z Zasadami Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydanymi przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Towarzystwo w składzie Zarządu zapewnia udział osób, które władają językiem polskim oraz wykazują się odpowiednim doświadczeniem i znajomością polskiego rynku finansowego.

Skład Zarządu Towarzystwa i kompetencje jego poszczególnych Członków zapewniają odpowiedni poziom wiedzy i doświadczenia pozwalający na skuteczne i efektywne zarządzanie instytucją.

Towarzystwo posiada strukturę organizacyjną pozwalającą na właściwe i zgodne z prawem funkcjonowanie instytucji finansowej.

Towarzystwo cyklicznie dokonuje oceny osób pełniących inne kluczowe funkcje. Pełnienie kluczowych funkcji w Towarzystwie powierza się osobom, które spełniają poniższe wymagania:

- posiadają wykształcenie wyższe uzyskane na terenie Rzeczypospolitej Polskiej lub innym państwie, w rozumieniu przepisów tego państwa, chyba że Towarzystwo skieruje wniosek i uzyska zgodę organu nadzoru na odstąpienie od tego wymogu,
- posiadają pełną zdolność do czynności prawnych,
- nie były skazane za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe prawomocnym wyrokiem sądu,
- posiadają doświadczenie zawodowe niezbędne do wykonywania nadzorowanej funkcji,
- dają rękojmię wykonywania zadań w sposób należyty.

Biuro Personalne i jednostka compliance odpowiedzialne są za gromadzenie i potwierdzenie informacji koniecznych do zweryfikowania, czy osoby powołane do pełnienia kluczowych funkcji spełniają wymogi dotyczące kompetencji i rękojmi, wynikające z przepisów prawa polskiego.

Towarzystwo realizuje obowiązek informacyjny wobec Komisji Nadzoru Finansowego o powoływaniu osób pełniących kluczowe funkcje.

W procesie rekrutacyjnym dotyczącym pracowników Towarzystwa istotnym elementem jest definiowanie i weryfikacja niezbędnych kompetencji wymaganych dla poszczególnych stanowisk.

Zakres wiedzy i niezbędne kompetencje wynikają bezpośrednio z charakteru pracy na danym stanowisku i są określane na poziomie ogólnym w ramach Regulaminu Organizacyjnego, a na poziomie szczegółowym w zakresie obowiązków każdego pracownika.

Concordia Capital dokonuje oceny kompetencji i kwalifikacji osób, którym powierzone jest wykonywanie zadań z zakresu działalności Towarzystwa w sposób cykliczny. Działania te realizowane są w dedykowanym procesie corocznej oceny pracownika. W odniesieniu do Członków Zarządu Towarzystwa ocena ta dokonywana jest rocznie, w szczególności w oparciu o wyniki Towarzystwa oraz realizację planów okresowych. Niezadawalająca ocena pracy, stanowi podstawę do ponownej weryfikacji kompetencji danej osoby do zajmowania powierzonego jej stanowiska.

II.3 System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności

II.3.1 Opis systemu zarządzania ryzykiem

Concordia Capital SA definiuje ryzyko, jako wymierny poziom zagrożenia związany z wystąpieniem jakiegokolwiek zdarzenia, działania lub braku działania, które może zniszczyć mienie zakładu lub jego reputację albo wpłynąć na zdolność zakładu do realizacji celów jego działalności.

Strategia, procesy i procedury

Strategia zarządzania ryzykiem została zawarta w dokumencie „Polityka Zarządzania Ryzykiem”.

Zarządzanie ryzykiem obejmuje strukturę organizacyjną – przypisanie kompetencji i zadań do odpowiednich jednostek organizacyjnych, a także proces zarządzania ryzykiem, w tym metody identyfikacji, pomiaru i oceny, monitorowania i kontrolowania, raportowania ryzyka oraz podejmowania działań zarządczych.

Struktura organizacyjna systemu zarządzania ryzykiem składa się z kilku poziomów kompetencyjnych:

- Rady Nadzorczej, która sprawuje nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego procesu, w tym za pośrednictwem Komitetu Audytu;
- Zarządu, który organizuje i zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem poprzez uchwalanie strategii, polityk, wyznaczanie apetytu na ryzyko, określenie profilu ryzyka i określenie tolerancji na poszczególne kategorie ryzyka;
- Komitety, które podejmują decyzje dotyczące ograniczania poziomu poszczególnych ryzyk do ram wyznaczonych przez apetyt na ryzyko;
- Jednostki wykonujące działania operacyjne tworzące:
 - pierwszą linię obrony – obejmuje bieżące zarządzanie ryzykiem na poziomie jednostek i pracowników;
 - drugą linię obrony – obejmuje zarządzanie ryzykiem poprzez wyspecjalizowane komórki zajmujące się identyfikacją, monitorowaniem i raportowaniem o ryzyku oraz kontrolą limitów;
 - trzecią linię obrony – obejmuje audyt wewnętrzny, który przeprowadza niezależne audyty elementów systemu zarządzania ryzykiem.

System zarządzania ryzykiem obejmuje następujące obszary:

- ocena ryzyka przyjmowanego do ubezpieczenia i tworzenie rezerw,
- zarządzanie aktywami oraz zobowiązaniami,
- lokaty, w szczególności instrumenty pochodne i podobne instrumenty finansowe,
- zarządzanie płynnością i ryzykiem koncentracji,
- zarządzanie ryzykiem operacyjnym,
- reasekurację i inne techniki ograniczania ryzyka,
- zarządzanie kapitałem.

Proces zarządzania ryzykiem na poziomie zagregowanym

Proces zarządzania ryzykiem ma na celu ochronę przed zdarzeniami zewnętrznymi jak i wewnętrznymi, które mogą negatywnie wpłynąć na realizację zakładanej strategii, osiągnięte wyniki i sytuację finansową Towarzystwa.

Proces zarządzania ryzykiem obejmuje następujące etapy:

- **Identyfikacja ryzyka** – polega na określeniu i nazwaniu każdego ryzyka na które narażone jest Towarzystwo, w tym na ustaleniu źródeł danego ryzyka, jego przyczyn oraz skutków. Identyfikacja dotyczy wszystkich typów działalności, produktów, procesów i systemów w Towarzystwie.
- **Pomiar i ocena** – pomiar polega na ilościowym lub jakościowym oszacowaniu ekspozycji Towarzystwa na ryzyka. Najczęściej pomiar dokonywany jest poprzez określenie straty jaką może spowodować zidentyfikowane ryzyko a także prawdopodobieństwa jego realizacji. Celem

oceny ryzyka jest określenie czy dane ryzyko jest istotne, zgodnie z kryteriami przyjętymi przez Towarzystwo. Odbywa się to na podstawie uzyskanych wyników pomiaru ryzyka.

- **Reakcja na ryzyko** – polega na określeniu działań podejmowanych w odpowiedzi na ryzyko, skutkujących zabezpieczeniem Towarzystwa przed nim bądź ograniczenie jego dotkliwości. Podejmowane decyzje wynikają z poziomu akceptacji ryzyka. Towarzystwo dopuszcza następujące rodzaje działań podejmowanych w odpowiedzi na ryzyko:
 - akceptację ryzyka wraz z określeniem limitów ekspozycji na dane ryzyko,
 - unikanie ryzyka,
 - transfer ryzyka – np. poprzez reasekurację, zawarcie dodatkowego kontraktu, umowy ubezpieczenia, umowy o partnerstwie itp. transferującego ryzyka na drugą stronę umowy,
 - mitygowanie – działanie mające na celu zmniejszenie wpływu ryzyka lub prawdopodobieństwa jego wystąpienia,
 - podjęcie specyficznych działań takich jak kontrola, dywersyfikacja, odpowiedni układ procesów i odpowiedzialności, plany awaryjne itp.
- **Monitorowanie i raportowanie** – monitorowanie polega na stałym monitorowaniu poziomu danych ryzyk, skuteczności podjętych działań a także kontrolowaniu czy nie zostały przekroczone ustalone poziomy alarmowe oraz limity tolerancji. Raportowanie umożliwia efektywne informowanie o ryzykach osoby odpowiedzialne za podejmowanie decyzji biznesowych bądź organizacyjnych w Towarzystwie.

Proces identyfikacji i oceny indywidualnych ryzyk oraz raportowanie indywidualne i zarządcze

Identyfikacja i ocena indywidualnych ryzyk dokonywana jest zgodnie z poniższymi zasadami.

- Na bieżąco – w ramach procesów/działań prowadzonych przez komórkę organizacyjną. Komórki organizacyjne na bieżąco identyfikują ryzyka zarówno w swoich, jak i w innych procesach/obszarach działania. W przypadku ich identyfikacji w innej komórce organizacyjnej jest ona o tym fakcie informowana. Istotne ryzyka są raportowane na bieżąco oraz zgłaszane w ramach przygotowywania wniosków na Zarząd. Incydenty ryzyka operacyjnego są zgłaszane do Menedżera ds. Zarządzania ryzykiem, który prowadzi rejestr zdarzeń ryzyka operacyjnego.
- W usystematyzowany, sformalizowany sposób w procesie Samooceny ryzyka (RSA – Risk Self-Assesment) oraz analizy wpływu na biznes (BIA – Business Impact Analysis) w ramach zarządzania ciągłością działania.
 - W celu wyłonienia najistotniejszych rodzajów ryzyka corocznie przeprowadzany jest sformalizowany proces samooceny ryzyka, którego celem jest wyłonienie najistotniejszych rodzajów ryzyka. Proces polega na identyfikacji, pomiarze, monitorowaniu i raportowaniu rodzajów ryzyka, które mogą zagrozić realizacji założonych planów finansowych.
- W trakcie warsztatu analizy ryzyka strategicznego z udziałem Zarządu, gdzie wskazywane są najważniejsze ryzyka związane z założeniami strategicznymi i otoczeniem biznesowym, które mogą mieć wpływ na wynik finansowy, jak i reputację Towarzystwa.

Raportowanie zarządcze opiera się na cyklicznym raportowaniu wskaźników ryzyka, trendów, działań mogących zmienić profil i wielkość ryzyka podczas posiedzeń poszczególnych Komitetów z obecnością Członka Zarządu. Dodatkowo jest zapewniona bezpośrednia komunikacja Menedżera ds. Zarządzania ryzykiem z Radą Nadzorczą i Komitetem Audytu w zakresie wniosków dotyczących ryzyka.

Powiązanie systemu zarządzania ryzykiem z innymi elementami systemu zarządzania

System zarządzania ryzykiem jest powiązany z innymi elementami systemu zarządzania Towarzystwa, w tym w szczególności z:

- systemem kontroli wewnętrznej, czyli zbiorem działań realizowanych przez organy Towarzystwa, kierownictwo oraz pozostałych pracowników Towarzystwa w celu ograniczenia ryzyka związanych z prowadzoną działalnością, a tym samym zwiększenia prawdopodobieństwa zrealizowania wyznaczonych celów Towarzystwa, we wszystkich obszarach jej działalności – poprzez monitoring wyników kontroli wewnętrznych oraz wskazywanie obszarów, gdzie powinna nastąpić kontrola ze względu na zwiększone ryzyko
- funkcją audytu wewnętrznego odpowiedzialną za ocenę efektywności, doskonalenie i dostarczanie informacji o funkcjonowaniu systemu kontroli wewnętrznej, w szczególności w zakresie zarządzania ryzykiem, stosowania mechanizmów kontrolnych oraz procesów zarządzania – poprzez monitoring wyników audytów wewnętrznych oraz wskazywanie obszarów, gdzie powinna nastąpić audyt ze względu na zwiększone ryzyko
- funkcją zgodności z przepisami mającą zapewnić zgodność działania Spółki z przepisami prawa – poprzez uczestnictwo Compliance Officera w posiedzeniach Komitetu Zarządzania Ryzykiem i raportowania bieżących i oczekiwanych zmian otoczenia prawnego
- funkcją aktuarialną, która koordynuje w szczególności proces ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności – przez współpracę przy tworzeniu własnej oceny (ORSA) oraz poprzez uczestnictwo w posiedzeniach Komitetu Zarządzania Ryzykiem i raportowania bieżących wskaźników ryzyka
- procesem zarządzania kapitałem obejmującym w szczególności ocenę potrzeb kapitałowych Towarzystwa wynikających z podejmowanego ryzyka poprzez uczestnictwo Menedżera ds. zarządzania Ryzykiem w Komitecie Inwestycyjnym.

II.3.2 Własna ocena ryzyka i wypłacalności (ORSA)

Własna ocena ryzyka i wypłacalności (ORSA) jest jednym z najważniejszych elementów systemu zarządzania w Towarzystwie. Ocena jest przeprowadzana, przeglądana oraz zatwierdzana przez Zarząd co najmniej raz do roku. Poza przewidzianym harmonogramem (ad hoc), wykonywana jest na wniosek Komitetu Zarządzania Ryzykiem, w przypadku gdy jest niezbędna do podjęcia decyzji mogącej w istotny sposób zmienić profil ryzyka Towarzystwa.

ORSA składa się z następujących elementów:

- przygotowanie i zatwierdzenie planu finansowego Towarzystwa;
- przegląd i aktualizacja profilu ryzyka;
- przygotowanie i zatwierdzenie założeń oraz scenariuszy dodatkowych;
- prognoza przyszłych wymogów kapitałowych oraz środków własnych;
- analiza spełnienia wymogów dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- ocena ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności;
- ocena pozycji kapitałowej Towarzystwa w przypadku realizacji wybranych scenariuszy dodatkowych;
- sporządzenie raportu z wyników ORSA oraz zatwierdzenie przez Zarząd;
- przekazanie do organu nadzoru raportu ORSA.

Punktem wyjścia do oceny są wyniki różnych procesów zarządzania ryzykiem takich jak samoocena ryzyka, kalkulacja kapitałowego wymogu wypłacalności oraz plany finansowe Towarzystwa. Horyzont czasowy przyjęty w ORSA jest spójny z horyzontem planowania finansowego i wynosi 3 lata. Proces oceny koordynowany jest przez Biuro Aktuariatu Finansowego, lecz w różnym stopniu zaangażowane są w niego wszystkie jednostki organizacyjne. Biuro Kontrolingu we współpracy z Zarządem przygotowuje plany finansowe, które zatwierdza Rada Nadzorcza. Menedżer ds. Zarządzania Ryzykiem przeprowadza samoocenę ryzyka, która koncentruje się głównie (lecz nie tylko) na ryzykach operacyjnych i angażuje wszystkie jednostki organizacyjne Towarzystwa. Komitet Zarządzania Ryzykiem przegląda i aktualizuje

profil ryzyka (tzw. Matryca ryzyka). Zarząd Towarzystwa, wraz z Członkami Komitetu Zarządzania Ryzykiem opracowuje scenariusze dodatkowe. Biuro Finansowo-Księgowe, Biuro Aktuariatów Finansowego i Biuro Kontrolingu dostarczają dane wejściowe do ORSA tzn. sprawozdania finansowe sporządzone dla celów statutowych oraz dla celów wypłacalności, plany finansowe, obliczenia kapitałowych wymogów wypłacalności oraz wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności.

Jednym z ważniejszych produktów procesu ORSA jest prognoza przyszłych wymogów kapitałowych oraz środków własnych. Odgrywa istotną rolę w definiowaniu strategii zarządzania ryzykiem na kolejny rok oraz przy opracowywaniu średnioterminowego planu zarządzania kapitałem.

Dodatkowo, w strategii zarządzania ryzykiem zdefiniowane zostały poziomy wskaźników pokrycia SCR środkami własnymi, które Towarzystwo uznaje za oczekiwany i alarmowy. W sytuacji gdy wskaźnik pokrycia SCR spadnie poniżej poziomu oczekiwanego, alarmowego lub ustawowego uruchamiana jest procedura wdrożenia kapitałowego planu awaryjnego zgodnie z Polityką Zarządzania Kapitałem. Skala przyjętych działań zaradczych zależy od momentu identyfikacji tego spadku (prognoza wskaźnika czy rzeczywisty pomiar) oraz rodzaju przekroczonego poziomu (oczekiwany, alarmowy, ustawowy). Co do zasady, o ile diagnoza dotyczy wartości prognozowanych, wówczas działania zaradcze mogą mieć łagodniejszy charakter niż gdy dotyczy wartości rzeczywistych. W takim przypadku działania mają charakter natychmiastowy.

Ocena ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności jest przeprowadzana dla wszystkich ryzyk wymienionych w Matrycy Ryzyka. W stosunku do ryzyk objętych formułą standardową ocena ilościowa dokonywana jest przy wykorzystaniu tejże formuły. Natomiast w przypadku ryzyk spoza formuły standardowej dokonywana jest ocena jakościowa. Wyniki prognozowanych wartości ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności porównywane są z ustalonymi limitami tolerancji ryzyka.

Wyniki procesu ORSA podsumowane w formie raportu stanowią punkt odniesienia w procesie decyzyjnym i planistycznym Towarzystwa. Wnioski pochodzące z procesu ORSA są uwzględniane w podejmowanych decyzjach strategicznych.

II.4 System kontroli wewnętrznej

System działań w ramach kontroli wewnętrznej Towarzystwa realizowany jest na różnych szczeblach działalności organizacji i obejmuje swym zasięgiem szerokie spektrum. Proces kontroli wewnętrznej realizowany w Towarzystwie ma charakter ciągły i jest wbudowany w realizowane procesy biznesowe, będące przedmiotem działalności podmiotu.

Organizacja kontroli wewnętrznej Towarzystwa wyróżnia kontrolę funkcjonalną, instytucjonalną i samokontrolę pracowników. Proces kontroli wewnętrznej realizowany jest przez pracowników operacyjnych, kadre kierowniczą oraz organy zarządzające, nadzorujące i stanowiące Towarzystwa.

Na system kontroli wewnętrznej stosowany w Towarzystwie składa się m.in.:

- formalna organizacja kontroli wewnętrznej realizowana poprzez stosowanie wewnętrznych aktów normatywnych regulujących ten obszar (Statut, Regulamin Organizacyjny, zakresy obowiązków, czynności i odpowiedzialności poszczególnych pracowników, instrukcje sporządzania, obiegu, kontroli i przechowywania dokumentów księgowych, regulaminy, procedury i instrukcje operacyjne, a także Regulamin kontroli wewnętrznej i audytu);
- proces szacowania ryzyka przeprowadzany cyklicznie i obejmujący swym zasięgiem wszystkie aspekty działalności towarzystwa;
- proces monitorowania, raportowania i komunikacji realizowany poprzez przyjęty system raportowania i sprawozdawczości zakładu ubezpieczeń;
- proces nadzoru i monitorowania skuteczności funkcjonowania kontroli wewnętrznej realizowany przez kadre kierowniczą, organ zarządzający i nadzorujący Towarzystwa, a także poprzez

niezależne działania audytowe realizowane przez wewnętrzną jednostkę audytu, jednostkę audytu spółki matki oraz audytora zewnętrznego.

W zakresie sporządzania sprawozdań finansowych proces kontroli wewnętrznej realizowany jest poprzez:

- stosowanie przyjętej polityki rachunkowości,
- stosowanie procedur ewidencji księgowej oraz kontrolę ich przestrzegania,
- przegląd sprawozdań finansowych i mechanizmów kontroli przez niezależnego audytora,
- proces weryfikacji sprawozdań przez organ zarządzający i nadzorujący.

W zakresie pozostałych działań operacyjnych realizowanych w zakładzie ubezpieczeń proces kontroli wewnętrznej realizowany jest poprzez:

- stosowanie polityk, procedur oraz instrukcji wewnętrznych normujących zasady organizacji poszczególnych procesów, w tym stosowanie Regulaminu kontroli wewnętrznej i audytu,
- jednoznaczne pisemne określenie zakresu zadań, uprawnień i odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych oraz pracowników i przedstawicieli Towarzystwa,
- bieżące aktualizowanie wewnętrznych aktów normatywnych Towarzystwa,
- bieżącą ocenę i monitorowanie ryzyka w ramach procesu zarządzania ryzykiem,
- stosowanie zasad dotyczących raportowania i komunikacji na wszystkich szczeblach organizacyjnych Towarzystwa.

System kontroli wewnętrznej jest ściśle powiązany z identyfikacją ryzyk występujących w działalności Towarzystwa. Na podstawie przeprowadzanych cyklicznie procesów samooceny ryzyka identyfikowane są bieżące obszary podwyższonego ryzyka, monitorowana jest zmiana wartości ryzyka dla poszczególnych procesów i stosownie do wyników tej oceny podejmowane są działania dostosowujące system kontroli wewnętrznej. Dynamicznie zmieniające się środowisko operacyjne wymusza bieżącą ocenę ryzyka i wdrażanie zmian w obszarze kontroli wewnętrznej w zależności od zmieniających się potrzeb.

Stosowany w Towarzystwie system kontroli wewnętrznej podlega systematycznemu monitorowaniu i ocenie. Proces ten ma charakter ciągły i realizowany jest na różnych płaszczyznach, w których istotnym elementem jest raportowanie, monitorowanie i ocena dokonywana odpowiednio przez Zarząd i Radę Nadzorczą. Powyższe realizowane jest za pomocą cyklicznych raportów skierowanych do wymienionych organów, a także poprzez bezpośredni dostęp do wyników prowadzonych kontroli wewnętrznych w zakładzie ubezpieczeń.

II.5 Funkcja audytu wewnętrznego

Funkcja audytu wewnętrznego obejmuje ocenę adekwatności i efektywności systemu kontroli wewnętrznej i innych elementów zarządzania.

Funkcja ta jest niezależna od audytowanych obszarów działalności operacyjnej a pracownicy jednostki nie angażują się w działalność operacyjną w kontrolowanych przez nich obszarach. Niezależność jednostki audytu monitorowana jest cyklicznie przez Radę Nadzorczą/Komitet Audytu. Audytor wewnętrzny jest niezależny w wykonywaniu swoich zadań i podlega tylko przepisom prawa, normom etyki zawodowej i standardom audytu wewnętrznego. Audytor nie może przyjmować zadań lub uprawnień, które wchodzą w zakres zarządzania jednostką. Audytor nie powinien realizować zadań, które mogą powodować powstanie potencjalnych konfliktów interesów lub zarzutu stronniczości. Audytor w celu zachowania obiektywności i niezależności nie angażuje się w zadania nie związane z procesem audytowym.

Działania doradcze audytora są dozwolone o ile nie stoją w sprzeczności z zasadą zachowania niezależności funkcji audytu.

Jednostka organizacyjna pełniąca funkcję audytu wewnętrznego raz do roku potwierdza Komitetowi Audytu swą niezależność działalności audytu.

Biuro Kontroli i Audytu Wewnętrznego podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu.

Głównym zadaniem audytu wewnętrznego jest poprawa funkcjonowania organizacji.

Rola audytu wewnętrznego polega na badaniu i ocenianiu adekwatności, skuteczności i efektywności procesów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej oraz dostarczaniu Zarządowi rozsądnego zapewnienia o ich skuteczności.

Komórka audytu wewnętrznego pełni przede wszystkim funkcję doradczą, nie dysponując uprawnieniami władczymi wobec innych osób i badanych komórek oraz jednostek.

Komórka audytu wewnętrznego nie ustanawia, a także nie wdraża zasad i procedur realizacji procesów biznesowych czy kontroli wewnętrznej. Może dokonywać jedynie przeglądu planów, projektów, zasad, procedur i mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz składać sprawozdania z ustaleniami dotyczącymi stanu i możliwości poprawienia funkcjonowania audytowanych obszarów.

Badając system kontroli funkcjonujący w jednostkach organizacyjnych, audyt wewnętrzny wskazuje na słabości tego systemu, całkowity brak kontroli lub nieprawidłowości w jego funkcjonowaniu

Główne cele audytu wewnętrznego realizowane są poprzez:

- czuwanie nad prawidłowością i legalnością operacji, efektywnością systemu kontroli wewnętrznej,
- przestrzeganiem przepisów prawnych, umów i regulacji wewnętrznych,
- dostarczenie opinii o wykrytych nieprawidłowościach i brakach,
- aktywną współpracę z kierownictwem organizacji w zakresie formułowania strategii zarządzania działalnością, inicjowania zmian organizacyjnych, administracyjnych i doradzania w przygotowywaniu nowych regulacji wewnętrznych.

Audytor wewnętrzny:

- opracowuje roczny, szczegółowy plan audytu na podstawie szacowania ryzyka w organizacji,
- uwzględnia wyniki oceny ryzyka przy wyznaczaniu działań priorytetowych,
- opracowuje ogólny, 3-letni, ramowy plan audytu obejmujący obszary, co do których planowane jest przeprowadzenia zadań audytowych, plan ramowy może być modyfikowany,
- przedstawia plan audytu Prezesowi Zarządu oraz Komitetowi Audytu,
- audytor w razie konieczności może przeprowadzić działania audytowe nie ujęte w planie audytów,
- może objąć zakresem czynności kontrolnych wszystkie obszary działania jednostki badanej,
- identyfikuje ryzyka,
- dokonuje oceny i badania adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, a w szczególności kontroli funkcjonalnej obowiązującej w jednostce badanej,
- dokonuje oceny zarządzania ryzykiem oraz jakości realizowanych działań,
- dokonuje przeglądu ustanowionych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz wiarygodności i rzetelności informacji operacyjnych, zarządczych i finansowych,
- ocenia procedury i praktyki sporządzania, klasyfikowania i przedstawiania informacji zarządczych,
- ocenia przestrzeganie prawa, regulacji wewnętrznych, oraz programów, strategii i standardów ustanowionych w ramach badanych jednostek bądź organizacji,
- ocenia zabezpieczenie mienia jednostki,
- ocenia efektywność i gospodarność wykorzystania zasobów jednostki,
- ocenia dostosowanie działalności jednostki do przedstawionych wcześniej zaleceń audytu lub kontroli.

Funkcja audytu wewnętrznego jest uprawniona do przeprowadzania, w ramach struktur organizacyjnych Concordia Capital SA audytu systemowego, operacyjnego, informatycznego, finansowego i zgodności.

Audytor wewnętrzny ma zagwarantowane prawo:

- dostępu do wszelkich dokumentów niezbędnych do realizacji funkcji audytu wewnętrznego,
- dostępu do pomieszczeń audytowanej jednostki w celu realizacji zadań audytowych,
- dostępu do wszystkich pracowników oraz wszelkich innych źródeł informacji potrzebnych do przeprowadzenia audytu wewnętrznego,
- uzyskiwać od kierowników i pracowników jednostek audytowanych wszelkie niezbędne informacje i wyjaśnienia.

Funkcja audytu wewnętrznego składa na bieżąco sprawozdania dotyczące przeprowadzonych działań audytowych. Sprawozdania te są dystrybuowane odpowiednio do:

- jednostek zainteresowanych,
- Zarządu Towarzystwa,
- jednostki audytu spółki matki.

Jednostka audytu wewnętrznego przynajmniej raz do roku przedstawia sprawozdanie ze swojej działalności Radzie Nadzorczej/Komitetowi Audytu i Prezesowi Zarządu.

Jednostka audytu wewnętrznego przedstawia kwartalne sprawozdanie ze swojej działalności Radzie Nadzorczej/Komitetowi Audytu i Prezesowi Zarządu.

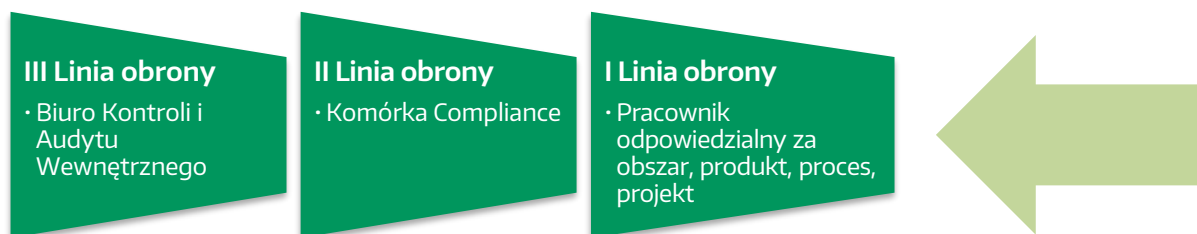
Wszystkie czynności audytowe i kontrolne są przeprowadzane w oparciu i zgodnie z obowiązującymi w Towarzystwie aktami normatywnymi dotyczącymi procesów audytu. Wewnętrzne akty normatywne dotyczące audytu podlegają corocznej weryfikacji i są w razie potrzeby uaktualniane. Proces weryfikacji i aktualizacji jest monitorowany przez Komitet Audytu.

Funkcja zgodności z przepisami

Realizacja funkcji compliance w zakładzie ubezpieczeń normowana jest aktem wewnętrznym – Polityką compliance. Funkcja compliance jest niezależną funkcją, która polega na identyfikacji, ocenie, monitoringu oraz analizie ryzyk zgodności i jej braku, a także doradzaniu Zarządowi w celu zarządzania tym ryzykiem.

Głównym celem funkcji compliance jest zapobieganie narażaniu Towarzystwa na występowanie ryzyka braku zgodności, tj. sankcji prawnych, strat finansowych oraz utraty reputacji, wynikających z braku przestrzegania obowiązujących przepisów prawa, standardów dobrych praktyk, regulacji czy zasad wewnętrznych.

Struktura funkcji realizowanej w zakładzie ubezpieczeń oparta jest na 3 liniach obrony:

Nadzór nad realizacją funkcji realizowany jest kolejno przez kierowników i dyrektorów jednostek organizacyjnych, komórkę Compliance – Biuro Prawne, Zarząd i Radę Nadzorczą Concordii Capital SA.

Komórka Compliance odpowiada bezpośrednio przed Prezesem Zarządu Towarzystwa. Jednocześnie przyjęto w Towarzystwie rozwiązanie polegające na cyklicznym raportowaniu i bezpośrednich spotkaniach przedstawiciela komórki Compliance z Komitetem Audytu Concordii Capital SA.

W ocenie ryzyka braku zgodności z przepisami Towarzystwo korzysta również z usług zewnętrznych kancelarii prawnych.

II.6 Funkcja aktuarialna

Funkcja aktuarialna należy do jednej z kluczowych funkcji Towarzystwa. Działa niezależnie, a do jej zadań zaliczają się:

- koordynacja procesu ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności,
- porównywanie najlepszego oszacowania w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń,
- ocena czy dane wykorzystywane do obliczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych są wystarczające oraz czy są odpowiedniej jakości,
- określanie sposobu liczenia i wyznaczania wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych zapewniając adekwatność metodologii i stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- cyklicznie, co najmniej raz w roku, ocena przyjętych metod wyceny poszczególnych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- cyklicznie, co najmniej raz w roku, przeprowadzenie badania adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- gromadzenie dokumentacji dotyczącej walidacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- nadzorowanie ustalanie wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności w przypadkach stosowania przybliżeń, w tym podejścia indywidualnego,
- wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia,
- wyrażanie opinii na temat adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji w kontekście ich wpływu na wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- wnoszenie wkładu we wdrażanie efektywnego systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie:
 - modelowania ryzyka leżącego u podstaw obliczeń kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego,
 - własnej oceny ryzyka i wypłacalności;
- ustala wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości.

Funkcja aktuarialna unormowana została aktem wewnętrznym – Regulaminem Biura Aktuariatu Finansowego. W przyjętym przez Towarzystwo modelu funkcjonowania, realizacja zadań funkcji aktuarialnej powierzona została pracownikom Biura Aktuariatu Finansowego, a osobą nadzorującą funkcję aktuarialną jest Główny Aktuariusz, Dyrektor Biura Aktuariatu Finansowego.

W ramach wykonywanych zadań, funkcja aktuarialna korzysta z danych, raportów i analiz przygotowywanych przez inne jednostki organizacyjne, w tym m.in.

- Biuro Likwidacji Szkód,
- Biuro Aktuariatu Produktowego,
- Biuro Kontrolingu,
- Biura produktowe,
- Biuro Reasekuracji,
- Menedżer ds. Zarządzania Ryzykiem.

Funkcja aktuarialna sporządza po zakończeniu każdego roku raport skierowany do Zarządu zawierający opis zadań wykonywanych przez funkcję oraz ich wyniki, w szczególności dotyczących procesu tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

II.7 Outsourcing

W 2017 r. Towarzystwo nie korzystało z outsourcingu funkcji kluczowych systemu zarządzania.

W Towarzystwie funkcjonuje Regulamin Outsourcingu będący załącznikiem do Zasad Ładu Korporacyjnego. Regulamin ten określa możliwość zlecenia outsourcingu czynności ubezpieczeniowych i funkcji w ramach systemu zarządzania. Zawiera zakres czynności ubezpieczeniowych możliwych do zlecenia na zewnątrz, kryteria wyboru zleceniobiorców, a także zasady zarządzania ryzykiem związanym z outsourcingiem.

Każdorazowy wybór usługodawcy, któremu w ramach outsourcingu Towarzystwo powierza funkcję lub czynność poprzedzony jest przez przeprowadzenie szczegółowej analizy mającej na celu zapewnienie, aby potencjalny usługodawca posiadał umiejętności i możliwości oraz ewentualne zezwolenia wymagane na podstawie przepisów prawa, pozwalające mu wykonywać w odpowiedni sposób zlecane funkcje lub czynności, uwzględniając przy tym cele i potrzeby Towarzystwa, a także potwierdzenie, iż przepisy dot. bezpieczeństwa i poufności informacji, którym podlega usługodawca, z perspektywy Towarzystwa zapewniają wystarczający poziom zabezpieczenia realizacji usług.

Wszystkie jednostki organizacyjne Towarzystwa mają obowiązek monitorowania kwestii związanych z zarządzaniem ryzykiem w ramach powierzania realizacji funkcji lub czynności, o których mowa w niniejszym regulaminie – zarówno na etapie dokonywania outsourcingu, jak i w trakcie jego funkcjonowania. Towarzystwo analizuje ryzyko związane z upadłością usługodawcy zewnętrznego lub jego nagłym wycofaniem się ze współpracy oraz posiada, tam, gdzie jest to zasadne, skuteczne plany awaryjne związane z wystąpieniem takich sytuacji.

W Towarzystwie outsourcing czynności ważnych dokonywany jest dla lokowania środków Towarzystwa.

Towarzystwo zleca także czynności innym podmiotom głównie w zakresie:

- Utrzymania i rozwoju kluczowych systemów informatycznych,
- Czynności techniczno-organizacyjnych służących obsłudze umów, których stroną jest Towarzystwo.

Wykonywane czynności uznawane za ważne podlegają obowiązkowi zgłoszenia do Organu Nadzoru w okresie co najmniej 30 dni przed wdrożeniem lub zmianą.

Ponadto w ramach regulacji określone zostały szczegółowe kryteria wyboru zleceniobiorców usług stanowiących przedmiot outsourcingu z weryfikacją zagrożeń obejmujących konflikty interesów.

II.8 Wszelkie inne informacje

W 2017 r. z istotnych zmian w systemie zarządzania należy wymienić rozpoczęcie działalności Komitetu Zarządzania Jakością Danych. Wszystkie pozostałe istotne informacje dotyczące systemu zarządzania Towarzystwa zostały zawarte w sekcjach II.1-II.7.

Rozdział III

Profil ryzyka

Towarzystwo definiuje ryzyko jako wymierny poziom zagrożenia związany z wystąpieniem jakiegokolwiek zdarzenia, działania lub braku działania, które może zniszczyć mienie Towarzystwa lub jego reputację albo wpłynąć na zdolność zakładu do realizacji celów jego działalności.

Identyfikację ryzyka oraz określanie profilu ryzyka Concordia Capital SA postrzega jako jedno z głównych celów zarządzania ryzykiem. Ryzyka, na jakie Towarzystwo jest narażone w ramach prowadzonej działalności poddawane są przeglądowi co najmniej raz w roku. Wykorzystuje się w tym celu ryzyka zdefiniowane w ramach formuły standardowej oraz ryzyka zidentyfikowane w procesie samooceny ryzyka.

W 2017 r. nie zaszły żadne istotne zmiany w zakresie środków stosowanych w celu oceny ryzyka w Towarzystwie.

Opis istotnych ryzyk, na jakie narażony jest zakład, w tym wszelkie istotne zmiany jakie zaszły w okresie sprawozdawczym

Concordia Capital SA identyfikuje następujące kategorie ryzyka:

Ryzyka ujęte w formule standardowej

- Ryzyko rynkowe
- Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie
- Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych
- Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta
- Ryzyko operacyjne

Ryzyka spoza formuły standardowej

- Ryzyko prawne i compliance
- Ryzyko konkurencji
- Ryzyko wycieku informacji poufnych

W okresie sprawozdawczym nie zaszły istotne zmiany w zakresie ważnych ryzyk, na które narażone jest Towarzystwo.

Środki zastosowane w celu oceny ryzyk

Dla ryzyk objętych formułą standardową podstawową metodą oceny ryzyka jest wyliczenie wartości wymogu kapitałowego zgodnie z formułą standardową. Pozostałe ryzyka oceniane są jakościowo w procesie samooceny ryzyka, która przeprowadzana jest co najmniej raz do roku przez funkcję zarządzania ryzykiem.

Ryzyka spoza formuły standardowej

Ryzyka spoza formuły standardowej zostały opisane w sekcji III.6.

Ryzyka ujęte w formule standardowej

Najistotniejszym ryzykiem Towarzystwa z punktu widzenia formuły standardowej jest ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie oraz ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych, które stanowią łącznie 83,2% podstawowego kapitałowego wymogu wypłacalności przed dywersyfikacją. Szczegółowy opis tych ryzyk znajduje się w sekcji III.1.

Do istotnych ryzyk należy zaliczyć także ryzyko rynkowe, które odpowiada za 16,2% podstawowego kapitałowego wymogu wypłacalności przed dywersyfikacją. Ryzyko to zostało szczegółowo opisane odpowiednio w sekcji III.2.

Efekt dywersyfikacji pomiędzy kategoriami ryzyka umniejsza podstawowy wymóg kapitałowy przed dywersyfikacją o 22,9%.

Tabela 12. Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności przed i po dywersyfikacji na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Moduł ryzyka	Koniec okresu sprawozdawczego	Udział
Ryzyko rynkowe	6 442	16,2%
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	264	0,6%
Ryzyko w ubezpieczeniach na życie	24 939	62,5%
Ryzyko w ubezpieczeniach zdrowotnych	8 239	20,7%
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności (BSCR) przed dywersyfikacją	39 884	100,0%
Efekt dywersyfikacji	-9 123	-22,9%
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności (BSCR) po dywersyfikacji	30 761	77,1%

Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności stanowi 109,1% kapitałowego wymogu wypłacalności. Za 7,6% odpowiada ryzyko operacyjne, które zostało opisane w sekcji III.5. Korekta z tytułu zdolności podatków odroczonej do pokrywania strat pomniejsza kapitałowy wymóg wypłacalności o 16,7%.

Tabela 13. Kapitałowy wymóg wypłacalności na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Moduł ryzyka	Koniec okresu sprawozdawczego	Udział
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności (BSCR) po dywersyfikacji	30 761	109,1%
Ryzyko operacyjne	2 134	7,6%
Korekta z tytułu zdolności podatków odroczonej do pokrywania strat	-4 702	-16,7%
SCR – kapitałowy wymóg wypłacalności	28 193	100,0%

Analiza wrażliwości ryzyka

W ramach własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA) Towarzystwo przeprowadza testy warunków skrajnych, pozwalające określić wrażliwość w odniesieniu do istotnych ryzyk, na jakie narażone jest Towarzystwo.

Najistotniejszymi ryzykami w profilu Towarzystwa są ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie oraz ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych. Scenariusze dobrano tak, aby dotyczyły istotnych ryzyk zidentyfikowanych w Towarzystwie.

Rozważane scenariusze zostały wymienione w poniższej tabeli poprzez wskazanie zmian w odniesieniu do scenariusza bazowego (tj. prognozy opartej na planach finansowych przeznaczonych do realizacji).

Tabela 14. Scenariusze testowe przeprowadzone w ramach ORSA w 2017 r. (dane w tys. zł)

Scenariusz	Zmiany w stosunku do scenariusza bazowego	Zaadresowane ryzyka
1	Brak dynamiki przypisu w 2018 r. oraz zwiększenie szkodowości w 2018 r. w krótkoterminowych grupowych ubezpieczeniach na życie	Ryzyko konkurencji; Ryzyko składki i rezerw (dot. ubezpieczeń zdrowotnych); Ryzyko śmiertelności;
2	Zmniejszenie szkodowości w 2018 r. w krótkoterminowych grupowych ubezpieczeniach na życie	-
3	Upadek dwóch banków spółdzielczych w 2017 r., w których swoje de-pozyty utrzymywał Zakład Ubezpieczeń	Ryzyko koncentracji aktywów

Scenariusz	Zmiany w stosunku do scenariusza bazowego	Zaadresowane ryzyka
4	Realizacja ryzyka rezygnacji z umów oraz brak nowej sprzedaży w grupowych ubezpieczeniach na życie kredytobiorców oraz indywidualnych ubezpieczeniach na życie zawartych przez dużego pośrednika.	Ryzyko rezygnacji z umów; Ryzyko konkurencji;
5	Brak nowej sprzedaży w 2018 r. oraz mniejsza sprzedaż w 2019 i 2020.	Ryzyko konkurencji; Ryzyko reputacji;

Do przeprowadzenia testów Towarzystwo wykorzystało formułę standardową. Przyszłe działania zarządu zostały odzwierciedlone poprzez parametry przyjęte w planach finansowych. Wyniki poszczególnych testów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Wskaźniki pokrycia SCR dla scenariusza bazowego oraz dla scenariuszy alternatywnych uzyskane w ramach ORSA w 2017 r.

Scenariusz	2018	2019	2020
Bazowy	245,6%	229,7%	211,4%
Alternatywny 1	247,7%	230,0%	209,5%
Alternatywny 2	248,5%	231,9%	213,3%
Alternatywny 3	240,9%	225,5%	207,9%
Alternatywny 4	229,4%	177,0%	131,3%
Alternatywny 5	245,7%	201,6%	154,9%

Wnioski z porównania wskaźników pokrycia SCR dla scenariusza bazowego oraz dla scenariuszy dodatkowych:

- Żaden z przewidywanych scenariuszy nie skutkuje spadkiem wskaźnika wypłacalności poniżej 100%. Zajście któregośkolwiek z rozważanych scenariuszy nie powinno skutkować brakiem pokrycia w rozważanej perspektywie,
- Scenariusz alternatywny 2 zakładający obniżenie wskaźnika szkodowości z poziomu 60% do 50% w 2018 r. w krótkoterminowych ubezpieczeniach na życie powoduje poprawę prognozowanego wskaźnika pokrycia SCR w analizowanych latach o nie więcej niż 3 punkty procentowe,
- Scenariusze alternatywne 1 i 3 powodują pogorszenie wskaźnika pokrycia SCR w latach 2017-2020 (z wyjątkiem lat 2018 i 2019 dla scenariusza 1), niemniej przewiduje się, że ciągle będzie on na bezpiecznym poziomie powyżej 200%,
- Najbardziej dotkliwym scenariuszem w zakresie wskaźnika wypłacalności jest scenariusz alternatywny oznaczony numerem 4 przyjmujący realizację ryzyka rezygnacji z umów w grupowych ubezpieczeniach na życie kredytobiorców oraz indywidualnych ubezpieczeniach na życie zawartych przez dużego pośrednika. Ryzyko rezygnacji z umów jest głównym ryzykiem generującym zapotrzebowanie kapitałowe, mimo to Zakład przewiduje, że przy realizacji tego scenariusza wskaźnik pokrycia SCR w latach 2017-2020 nie spadnie poniżej poziomu 130%, co w dalszym ciągu zapewnia ciągłą zgodność z wymogami kapitałowymi,
- Alternatywny scenariusz 5, podobnie jak 4 powoduje znaczne pogorszenie wskaźnika wypłacalności. Brak sprzedaży w 2018 r. (założenie scenariusza) nie powoduje braku pokrycia potrzeb w zakresie wypłacalności przez środki własne.

Dodatkowo, w poniższych częściach znajduje się informacja o wynikach pozostałych analiz wrażliwości oraz testów warunków skrajnych przeprowadzonych w stosunku do istotnych, mierzalnych ryzyk i zdarzeń.

III.1 Ryzyko aktuarialne

Ryzyko aktuarialne definiowane jest jako ryzyko poniesienia straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych w związku z przyjęciem niewłaściwych założeń dotyczących wyceny składki i tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Środki zastosowane w celu oceny ryzyka

Towarzystwo w celu ilościowego pomiaru ryzyka aktuarialnego wylicza kapitałowy wymóg wypłacalności stosując formułę standardową. Powyższa metoda koncentruje się na ocenie ryzyka w perspektywie jednego roku przy kalibracji wynikającej z zastosowania wartości narażonej na ryzyko na poziomie ufności równym 99,5%. Dodatkowo w celu oceny ryzyka Towarzystwo monitoruje rozwój rezerw techniczno-ubezpieczeniowych zarówno dla celów rachunkowości jak i dla celów wypłacalności, a także monitoruje wszelkie zmiany struktury portfela, zmiany taryfowe czy zmiany w otoczeniu prawnym mogące mieć wpływ na rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe. Ponadto, rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności podlegają procesowi walidacji w zakresie wysokości oraz zgodności z dyrektywą Wypłacalność II.

Ryzyko aktuarialne obejmuje moduły oraz podmoduły przedstawione na poniższym schemacie:

Wartości kapitałowego wymogu wypłacalności dla ryzyk aktuarialnych na dzień 31 grudnia 2017 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka aktuarialnego (przed dywersyfikacją między modułami ryzyka) na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Moduł ryzyka	Koniec okresu sprawozdawczego	Udział w BSCR przed dywersyfikacją
Ryzyko w ubezpieczeniach na życie	24 939	62,5%
Ryzyko w ubezpieczeniach zdrowotnych	8 239	20,7%

Istotne koncentracje ryzyka

Concordia Capital SA nie identyfikuje istotnych koncentracji ryzyka aktuarialnego.

Techniki ograniczania ryzyka i monitorowanie ich skuteczności

Towarzystwo w ramach zarządzania ryzykiem aktuarialnym stosuje techniki ograniczania ryzyka takie jak odpowiednie kształtowanie warunków przyjmowania do ubezpieczenia oraz taryfikacji, programy

reasekuracyjne na wysokie sumy na ryzyko oraz określenie limitów na to ryzyko. Skuteczność wykorzystywanych technik ograniczania ryzyka podlega cyklicznemu monitorowaniu. Głównym narzędziem do tego wykorzystywanym jest kalkulacja kapitałowego wymogu wypłacalności z częstotliwością kwartalną, co umożliwia weryfikację czy wymóg nie przekracza przyjętego limitu przeznaczonego na to ryzyko.

Analiza wrażliwości na ryzyko

Wyniki analizy wrażliwości na ryzyko aktuarialne zostały przedstawione w poniższej sekcji III.1.1.

III.1.1 Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie

Kapitałowy wymóg wypłacalności ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach na życie jest najistotniejszym elementem budującym kapitałowy wymóg wypłacalności. Na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniósł 24 939 tys. zł, co stanowi sumę wymogów z poszczególnych podmodułów ryzyka (34 353 tys. zł) pomniejszoną o efekt dywersyfikacji w wysokości 9 414 tys. zł (27% sumy).

Tabela 17. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach na życie przed dywersyfikacją między podmodułami ryzyka (dane w tys. zł)

Podmoduł ryzyka	Koniec okresu sprawozdawczego
Ryzyko śmiertelności	3 346
Ryzyko długowieczności	0
Ryzyko niepełnosprawności - zachorowalności	1 488
Ryzyko związane z rezygnacjami z umów	19 437
Ryzyko związane z wysokością ponoszonych kosztów	3 846
Ryzyko rewizji wysokości rent	0
Ryzyko katastroficzne	6 237

Największy wkład w wartość tego ryzyka ma ryzyko związane z rezygnacjami z umów, a w szczególności masowych rezygnacji. Ryzyko to odzwierciedla wzrost najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w wyniku braku kontynuacji 40% aktywnych umów ubezpieczenia na życie.

Tabela 18. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach na życie przed dywersyfikacją między podmodułami ryzyka (dane w tys. zł)

Rodzaj rezygnacji	Koniec okresu sprawozdawczego
Ryzyko związane z masowymi rezygnacjami z umów	19 437
Ryzyko wzrostu wskaźników rezygnacji	6 569
Ryzyko spadku wskaźników rezygnacji	252

Przeprowadzono test wrażliwości dla ryzyka rezygnacji z umów przy założeniu, że zwiększeniu ulega z 40% do 45% aktywnych umów, które podlegają brakowi kontynuacji. Modyfikacja ta doprowadziła do wzrostu kapitałowego wymogu wypłacalności o 2 111 tys. zł i spadku wskaźnika pokrycia SCR o 21,1 p.p.

Tabela 19. Wrażliwość ryzyka związanego z rezygnacjami z umów na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Pozycja	przed zmianą	po zmianie
Ryzyko w ubezpieczeniach na życie	24 939	27 199
Ryzyko związane z rezygnacjami z umów	19 437	21 878
Kapitałowy wymóg wypłacalności SCR	28 193	30 312
Wskaźnik pokrycia SCR	262,9%	241,8%

III.1.2 Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych

W Concordii Capital SA ryzyko to dotyczy jedynie ubezpieczeń o charakterze innych niż na życie. Kapitałowy wymóg wypłacalności w ramach tego modułu na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniósł 8 239 tys. zł. Efekt dywersyfikacji obliczany jest tutaj najpierw między ryzykiem składki i rezerw a ryzykiem związanym z rezygnacjami z umów, a następnie pomiędzy otrzymanym wymogiem z tytułu ryzyka o charakterze ubezpieczeń innych niż na życie, ryzyka o charakterze ubezpieczeń na życie (jeśli występuje) oraz ryzyka katastroficznego.

Tabela 20. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach zdrowotnych przed dywersyfikacją między podmodułami ryzyka (dane w tys. zł)

Podmoduł ryzyka	Koniec okresu sprawozdawczego
Ryzyko składki i rezerw	6 306
Ryzyko związane z rezygnacjami z umów	446
Ryzyko ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż na życie	6 322
Ryzyko katastroficzne	3 935

III.2 Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe to ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany sytuacji finansowej, wynikające bezpośrednio lub pośrednio z wahań poziomu i wahań zmienności rynkowych cen aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych. Odzwierciedla również strukturalne niedopasowanie aktywów i zobowiązań, w szczególności w odniesieniu do czasu ich trwania.

Środki zastosowane w celu oceny ryzyk

Towarzystwo w celu ilościowego pomiaru ryzyka rynkowego wylicza kapitałowy wymóg wypłacalności stosując formułę standardową. Użyta metoda koncentruje się na ocenie ryzyka w perspektywie jednego roku przy kalibracji wynikającej z zastosowania wartości narażonej na ryzyko na poziomie ufności równym 99,5%.

Dodatkowo, dokonywana jest ocena jakościowa ryzyka. Towarzystwo w celu ochrony przed ryzykiem stopy procentowej monitoruje dane makroekonomiczne, w szczególności wzrost gospodarczy i presję płacową, jako czynniki kluczowe w kontekście inflacji oraz jej odchyłeń od celu inflacyjnego NBP. Towarzystwo monitoruje również rynek akcji, pomimo, iż nie alokuje tam środków, to dostrzega istotność w kontekście przesuwania się kapitałów pomiędzy klasami aktywów, a zachowanie rynku obligacji jest ujemnie skorelowane z rynkiem instrumentów udziałowych. Monitoring zachowania instrumentów dłużnych korporacyjnych notowanych oraz bieżące śledzenie danych finansowych i wiadomości ze spółek oraz ich otoczenia rynkowego pozwala ocenić poziom ryzyka kredytowego. Towarzystwo zwraca uwagę, aby nie koncentrować zbyt dużych środków w aktywach pojedynczego emitenta (z wyłączeniem obligacji Skarbu Państwa). Aktywa towarzystwa są na bieżąco monitorowane, tak, aby udział poszczególnych papierów wartościowych zmieniający się wraz z ich wyceną nie generował ryzyka koncentracji.

Ryzyko rynkowe obejmuje następujące podmoduły ryzyka:

Ryzyko rynkowe

- ryzyko stopy procentowej
- ryzyko spreadu kredytowego
- ryzyko cen akcji
- ryzyko walutowe
- ryzyko koncentracji

Kapitałowy wymóg wypłacalności ryzyka rynkowego na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniósł 6 442 tys. zł, przy sumie wymogów z poszczególnych ryzyk na poziomie 9 411 tys. zł oraz efekcie dywersyfikacji w wysokości 2 969 tys. zł. Podmodułami ryzyka rynkowego o największym znaczeniu są ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko spreadu kredytowego, które stanowią odpowiednio 61% oraz 25% ryzyka rynkowego przed uwzględnieniem efektu dywersyfikacji. Wartość ryzyka stopy procentowej wynika z szoku polegającego na wzroście struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka.

Tabela 21. Ekspozycja na poszczególne ryzyka rynkowe na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Podmoduł ryzyka	Aktywa	Zobowiązania
Ryzyko stopy procentowej	93 720	178
Ryzyko cen akcji	935	0
Ryzyko spreadu kredytowego	99 925	0
Ryzyko koncentracji	100 833	0
Ryzyko walutowe	434	0

Tabela 22. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka rynkowego na dzień 31 grudnia 2017 r. w podziale na podmoduły (dane w tys. zł)

Podmoduł ryzyka	Koniec okresu sprawozdawczego
Ryzyko stopy procentowej	5 764
Ryzyko cen akcji	428
Ryzyko spreadu kredytowego	2 352
Ryzyko koncentracji	758
Ryzyko walutowe	109
Efekt dywersyfikacji	-2 969
Całkowite ryzyko rynkowe	6 442

Istotne koncentracje ryzyka

Concordia Capital SA nie identyfikuje istotnych koncentracji ryzyka rynkowego.

Techniki ograniczania ryzyka i monitorowanie ich skuteczności

Towarzystwo zarządza ryzykiem rynkowym głównie poprzez jego ograniczanie. W tym celu realizuje ostrożną politykę inwestycyjną, ukierunkowaną na optymalizację przychodów z lokat przy jednoczesnym założeniu wysokiego bezpieczeństwa inwestycji oraz zachowaniu odpowiedniego poziomu płynności alokowanych środków. Ponadto, ograniczaniu ryzyka rynkowego służy podejmowanie współpracy z kontrahentami o wysokiej jakości kredytowej oraz dbałość o odpowiednią dywersyfikację portfela instrumentów finansowych. Sformułowana w ten sposób strategia inwestycyjna wpływa na kształtowanie się struktury lokat Towarzystwa. Struktura lokat została szerzej opisana w sekcji III.4. Ryzyko płynności.

Analiza wrażliwości na ryzyko

Towarzystwo przeprowadziło testy warunków skrajnych dla istotnych ryzyk rynkowych tj. ryzyka stopy procentowej oraz ryzyka spreadu kredytowego.

Test dla ryzyka stopy procentowej został przeprowadzony przy założeniu pogłębienia o 10% szoków dla struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka zdefiniowanych w ramach formuły standardowej. Modyfikacja ta doprowadziła do wzrostu kapitałowego wymogu wypłacalności o 257 tys. zł i spadku wskaźnika pokrycia SCR o 2,4 p.p.

Tabela 23. Wrażliwość ryzyka stopy procentowej na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Pozycja	przed zmianą	po zmianie
Ryzyko rynkowe	6 442	6 969
Ryzyko stopy procentowej	5 764	6 345
Kapitałowy wymóg wypłacalności SCR	28 193	28 450
Wskaźnik pokrycia SCR	262,9%	260,5%

Test dla ryzyka spreadu kredytowego zakłada modyfikację założeń formuły standardowej polegającą na objęciu obligacji skarbowych i komunalnych wymogiem kapitałowym. Wymóg kapitałowy po zmianie został obliczony przy założeniu, że czynniki ryzyka *stress* dla obligacji skarbowych i komunalnych nie są równe 0, a przyjmują wartości takie same jak obligacje korporacyjne o najlepszym stopniu jakości kredytowej. W wyniku wprowadzonej modyfikacji kapitałowy wymóg wypłacalności wzrósł o 992 tys. zł, a wskaźnik pokrycia SCR spadł o 9 p.p.

Tabela 24. Wrażliwość ryzyka spreadu kredytowego na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Pozycja	przed zmianą	po zmianie
Ryzyko rynkowe	6 442	8 407
Ryzyko spreadu kredytowego	2 352	5 691
Kapitałowy wymóg wypłacalności SCR	28 193	29 185
Wskaźnik pokrycia SCR	262,9%	253,9%

III.3 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe odzwierciedla możliwe straty w związku z nieoczekiwanym niewykonaniem zobowiązań przez kontrahentów i dłużników lub pogorszeniem się ich zdolności kredytowej.

Środki zastosowane w celu oceny ryzyk

Concordia Capital SA ocenia ryzyko kredytowe niewykonania zobowiązania przez kontrahenta ilościowo. Do pomiaru Towarzystwo stosuje formułę standardową, która koncentruje się na ocenie ryzyka w perspektywie jednego roku przy kalibracji wynikającej z zastosowania wartości narażonej na ryzyko na poziomie ufności równym 99,5%.

Tabela 25. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Pozycja	Koniec okresu sprawozdawczego
Ekspozycje typu I	47
Ekspozycje typu II	227
Efekt dywersyfikacji w ramach modułu ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	-10
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta po dywersyfikacji	264

Ekspozycje typu I w Towarzystwie obejmują ekspozycje z tytułu następujących pozycji:

- kwoty należne z tytułu umów reasekuracji;
- należności i zobowiązania z tytułu reasekuracji;
- środki pieniężne na rachunkach bankowych.

Ekspozycje typu II w Towarzystwie obejmują ekspozycje z tytułu następujących pozycji:

- należności od ubezpieczających;

- należności od pośredników ubezpieczeniowych;
- pozostałe należności.

Istotne koncentracje ryzyka

Concordia Capital SA nie identyfikuje istotnych koncentracji ryzyka kredytowego niewykonania zobowiązania przez kontrahenta.

Techniki ograniczania ryzyka i monitorowanie ich skuteczności

Dla Zakładu ubezpieczeń szczególnie niekorzystne byłoby niewykonanie zobowiązań przez reasekuratorów ze względu na pogorszenie się ich sytuacji finansowej lub upadek. Ograniczeniu ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta w zakresie umów reasekuracji biernej służy m.in. stosowanie *Procedury wyboru reasekuratorów*, która stanowi m.in. o tym jakie warunki muszą spełniać podmioty, z którymi Towarzystwo podejmuje współpracę. W zakresie ryzyka wynikającego z obszaru rozliczeń z ubezpieczającymi oraz z pośrednikami ubezpieczeniowymi ograniczaniu ryzyka służą odpowiednie procesy i rozwiązania windykacyjne.

Skuteczność wykorzystywanych technik ograniczania ryzyka podlega cyklicznemu monitorowaniu. Głównym narzędziem do tego wykorzystywanym jest kalkulacja kapitałowego wypłacalności z tytułu ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta z częstotliwością kwartalną, co umożliwia weryfikację czy wymóg nie przekracza przyjętego limitu przeznaczonego na to ryzyko.

Analiza wrażliwości na ryzyko

Ze względu na fakt, iż ryzyko kredytowe (niewykonania zobowiązania przez kontrahenta) stanowi jedynie 0,6% podstawowego kapitałowego wymogu kapitałowego przed dywersyfikacją, nie zostało objęte analizą wrażliwości.

III.4 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności odnosi się do posiadania przez Towarzystwo niewystarczających środków do dyspozycji, aby wywiązać się ze swoich zobowiązań, w tym w szczególności tych, dotyczących wypłaty odszkodowań i świadczeń.

Środki zastosowane w celu oceny ryzyka

Towarzystwo, w celu analizy ryzyka płynności wykorzystuje ekspercką wiedzę z zakresu finansów i inwestycji, jednocześnie, rozwijając narzędzia wspierające ocenę ryzyka oraz podejmowanie decyzji w zakresie ryzyka płynności. Ryzyko jest monitorowane w sposób ciągły poprzez sprawdzanie sald rachunków bankowych i spodziewanych zwrotów z inwestycji, biorąc pod uwagę zapadalność lokat i innych instrumentów. Ważną rolę w zarządzaniu ryzykiem płynności pełni Komitet Inwestycyjny, który co miesiąc dokonuje przeglądu posiadanych inwestycji, a także podejmuje decyzje dotyczące istotnych transakcji kupna i sprzedaży. Towarzystwo inwestuje co najmniej 85% środków w dłużne papiery wartościowe, z czego zdecydowana większość alokowana jest w dług emitowany, bądź gwarantowany przez Skarb Państwa. Inwestycje w komercyjne papiery dłużne lokowane są w obligacjach spółek o wysokiej jakości i takich, co do których, płynność finansowa nie budzi zastrzeżeń. Towarzystwo, przed inwestycją, a także na bieżąco, w trakcie trwania inwestycji analizuje czas wymagany, aby posiadane aktywo skonwertować na gotówkę.

Techniki ograniczania ryzyka i monitorowanie ich skuteczności

Aby ograniczyć ryzyko, Towarzystwo prognozuje przyszłe przepływy pieniężne opierając się na znanych zobowiązaniach, pozostawiając odpowiedni margines na nieprzewidziane zdarzenia. Ponadto, polityka inwestycyjna opiera się na inwestowaniu w instrumenty finansowe, które pozwalają na postawienie do dyspozycji gotówki w odpowiednio krótkim czasie. Towarzystwo zarządza ryzykiem płynności, poprzez ciągły jego monitoring i ocenę. Aspekt zarządzania płynnością w bieżącej działalności

inwestycyjnej jest nad wyraz istotny, środki nie są lokowane w aktywach o niskiej płynności. Jednocześnie Towarzystwo dba, aby realizować inne cele działalności lokacyjnej – w szczególności bezpieczeństwo środków, a co za tym idzie – dążenie do minimalizacji innych kategorii ryzyka takich jak ryzyko rynkowe czy kredytowe.

Istotne koncentracje ryzyka

Towarzystwo unikało ryzyka koncentracji poprzez zapewnienie wysokiego poziomu dywersyfikacji portfela. Wyjątkiem jest portfel obligacji o długim terminie zapadalności służący do pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wyliczanych przy użyciu stopy technicznej. W ramach przyjętej polityki inwestycyjnej towarzystwo nie lokuje znacznych środków w papiery wartościowe jednego emitenta z wyjątkiem obligacji Skarbu Państwa, bądź obligacji przez Skarb Państwa gwarantowanych. Towarzystwo w celu poprawy dywersyfikacji i unikania ryzyka koncentracji nawet w obligacjach Skarbu Państwa alokowało środki w różnych seriach obligacji, a także w różnych terminach zapadalności. Towarzystwo ze względów na chęć uzyskania wysokiej płynności inwestowało środki również za pośrednictwem funduszy inwestycyjnych. Taka alokacja jednakże, nie powoduje nadmiernej koncentracji aktywów, gdyż każdy z wykorzystywanych funduszy jest wysoce zdywersyfikowany, zarówno pomiędzy obligacje skarbowe, komunalne jak i korporacyjne.

Ryzyko w okresie sprawozdawczym

W okresie sprawozdawczym od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. w ryzyku płynności nie wystąpiły istotne zagrożenia dla płynności. Płynność była przez cały okres utrzymywana na wysokim poziomie, dzięki alokacji aktywów głównie w obligacje Skarbu Państwa, a także w fundusze pieniężne i płynnościowe.

W 2017 r. Towarzystwo utrzymywało alokację około jednej trzeciej portfela w funduszach pieniężnych, co oprócz podniesienia poziomu dywersyfikacji dawało dostęp do zgromadzonych na rejestrach środków w czasie 24 godzin. Około 43% aktywów zostało powierzone w zarządzanie zewnętrznemu podmiotowi w ramach strategii asset management zakładającej inwestowanie głównie w obligacje Skarbu Państwa oraz obligacje korporacyjne. Pośród bezpośrednio dokonanych inwestycji dominowały również obligacje Skarbu Państwa i instytucji ponadnarodowych. Obligacje korporacyjne, które znalazły się w portfelu to instrumenty emitowane przez wysokiej jakości spółki notowane na głównym rynku GPW w Warszawie. Ich udział wynosił jedynie niewiele ponad 1% wartości całego portfela na dzień 31 grudnia 2017 r.

Alokacja aktywów umożliwia dostęp do 32 milionów złotych za pośrednictwem funduszy pieniężnych w czasie 24 godzin bez spreadu.

Tabela 26. Struktura portfela aktywów na dzień 31 grudnia 2017 r. wg skali płynności (1 - płynność najwyższa, 5 - płynność najniższa)

Skala	Aktywo	Udział
1	obligacje Skarbu Państwa / fundusze pieniężne	91,4%
2	notowane na Catalyst obligacje wysokiej jakości korporacyjne spółek notowanych na giełdzie / pozostałe fundusze inwestycyjne krajowe	5,9%
3	obligacje korporacyjne / fundusze inwestycyjne zagraniczne	0,0%
4	obligacje korporacyjne niepłynne	2,7%
5	udziały nienotowane	0,0%

Analiza wrażliwości na ryzyko

Towarzystwo przeprowadziło testy warunków skrajnych w oparciu o *Metodykę przeprowadzania testów warunków skrajnych w zakładach ubezpieczeń i reasekuracji za 2016 r.* wydanej przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego. Scenariusz testowy zakłada konieczność spieniężenia przez Towarzystwo w ciągu 2 dni roboczych aktywów na wypłatę świadczeń w wartości odpowiadającej 5-krotności piątej najwyższej dziennej wypłacie świadczeń w ciągu ostatnich 5 lat (tj. lata 2013-2017) przy

jednoczesnym ograniczeniu zbywalności lokat. Przyjmuje się założenie, że Towarzystwo składa zlecenie sprzedaży aktywów po cenie niższej niż rynkowa o dyskonto. W przypadku Concordii Capital SA kwota podlegająca natychmiastowemu upłynnieniu wynosiła 1469 tys. zł, a ze względu na rodzaj sprzedawanych aktywów (lokaty terminowe w banku) strata z tego tytułu wyniosła 0 zł.

Kwota oczekiwanych zysków z przyszłych składek

Kwota oczekiwanych zysków z przyszłych składek obliczona zgodnie z art. 260 ust. 2. Rozporządzenia delegowanego na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosła 39 811 tys. zł.

III.5 Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne pokrywa ryzyka wynikające z błędów lub zakłóceń procesów wewnętrznych, czynnika ludzkiego lub zdarzeń wewnętrznych.

Środki zastosowane w celu oceny ryzyka

Towarzystwo stosuje formułę standardową w celu pomiaru ryzyka. Na dzień 31 grudnia 2017 r. kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka operacyjnego wyniósł 2 134 tys. zł.

Ten wymóg kapitałowy został obliczony w oparciu o ekspozycje na ryzyko operacyjne mierzone wartością rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (bez marginesu ryzyka) oraz wartością składki zarobionej brutto.

Tabela 27. Ekspozycja na ryzyko operacyjne na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Pozycja	Koniec okresu sprawozdawczego
Składka zarobiona brutto w 2016 r.	57 660
Składka zarobiona brutto w 2017 r.	58 510
Najlepsze oszacowanie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-2 147

Dodatkowo, ryzyka są identyfikowane podczas corocznego procesu samooceny. Proces szacowania ryzyka dokonywany jest podczas kilku sesji oceny ze wszystkimi jednostkami organizacyjnymi. Poszczególnym ryzykom, tam, gdzie takie oszacowanie jest możliwe, przypisywane są konkretne wartości wpływu finansowego prawdopodobieństwo zdarzenia. Ocena dodatkowo obejmuje wpływ danego zagrożenia na reputację Towarzystwa. Ryzyka, w ramach samooceny, są szacowane prospektywnie tj. na okres następnych trzech lat, wyznaczane są także kluczowe wskaźniki ryzyka operacyjnego.

Istotne koncentracje ryzyka

Jako największą koncentrację ryzyka operacyjnego pod względem finansowym należy wskazać zagrożenie związane z cyberbezpieczeństwem, w tym potencjalnym wyciekiem danych. Dynamika rozwoju cyberprzestępczości w ostatnich latach przyspiesza co wymaga znacznego zwiększenia nakładów technicznych na zabezpieczenia oraz podnoszenie świadomości pracowników i klientów.

Techniki ograniczania ryzyka i monitorowanie ich skuteczności

Ryzyko operacyjne zarządzane jest przez zestaw działań ograniczających ryzyko, wyznaczony przez poszczególne jednostki organizacyjne i zaakceptowane przez Menedżera ds. Zarządzania Ryzykiem. Realizacja tych działań w cyklu kwartalnym podlega monitorowaniu przez Komitet Zarządzania Ryzykiem. Oprócz cyklicznego monitorowania działań mitygujących ryzyko wyznaczonych w sesji samooceny – podczas każdego z posiedzeń Komitetu Zarządzania Ryzykiem stałym punktem jest zgłaszanie nowych ryzyk zaobserwowanych w ostatnim kwartale, bądź też istotnych zmian w profilu istniejących ryzyk.

Wszystkie zdarzenia dotyczące realizacji ryzyka operacyjnego odnotowywane są w rejestrze ryzyka operacyjnego prowadzonym przez Biuro Zarządzania Ryzykiem. Rejestr zawiera informacje na temat daty zdarzenia, konsekwencji finansowych i pozafinansowych oraz opis środków zaradczych i działań mitygujących na przyszłość. Wnioski z analizy rejestru są uwzględniane przy szacowaniu ryzyka operacyjnego przy kolejnym procesie samooceny ryzyka.

Analiza wrażliwości na ryzyko

Towarzystwo przeprowadziło analizę wrażliwości ryzyka operacyjnego przy założeniu zwiększenia o 10% parametrów formuły standardowej wykorzystywanych w składniku $Op_{premiums}$ oraz $Op_{provisions}$. W wyniku wprowadzonej modyfikacji kapitałowy wymóg wypłacalności wzrósł o 213 tys. zł, a wskaźnik pokrycia SCR spadł o 2 p.p.

Tabela 28. Wrażliwość ryzyka operacyjnego na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Pozycja	przed zmianą	po zmianie
Ryzyko operacyjne	2 134	2 347
Kapitałowy wymóg wypłacalności SCR	28 193	28 406
Wskaźnik pokrycia SCR	262,9%	260,9%

III.6 Pozostałe istotne ryzyka

Środki zastosowane w celu oceny ryzyka

W ramach procesu własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA) Towarzystwo przeprowadziło analizę profilu ryzyka pod kątem występowania odchyleń od założeń leżących u podstaw obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności. Na tej podstawie zidentyfikowano istotne ryzyka, które nie są ujęte w formule standardowej. Ryzyka te oceniane są jakościowo w procesie samooceny ryzyka, która przeprowadzana jest co najmniej raz do roku przez funkcję zarządzania ryzykiem.

Istotne koncentracje ryzyka

W stosunku do pozostałych istotnych ryzyk Concordia Capital SA nie identyfikuje istotnych koncentracji.

Analiza wrażliwości na ryzyko

Wyniki przeprowadzonych analiz w stosunku do pozostałych istotnych ryzyk zostały przedstawione w części dotyczącej wyników testów warunków skrajnych przeprowadzonych w ramach własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA).

Opis ryzyk, techniki ograniczania ryzyka i monitorowanie ich skuteczności

- **Ryzyko konkurencji**

Przez ryzyko konkurencji Towarzystwo rozumie ryzyko zmian rynkowych (warunków konkurowania) mających niekorzystny wpływ na działalność podmiotu. Concordię Capital SA szczególnie mogłaby dotknąć utrata kilku dużych pośredników. W odpowiedzi na to ryzyko, podejmowane są działania mające na celu jego ograniczenie m.in. poprzez pozyskiwanie nowych pośredników oraz analizę i dopasowanie oferty produktowej pod kątem wymagań obecnych i potencjalnych partnerów biznesowych.

- **Ryzyko prawne i compliance**

Przez ryzyko prawne Towarzystwo rozumie zagrożenie związane ze zmianami w prawie i regulacjach, zgodnością z nimi oraz wykonalnością umów i związaną z nimi odpowiedzialnością. Natomiast przez ryzyko compliance rozumie ryzyko wynikające z działania podmiotu niezgodne z szeroko rozumianymi normami (nie tylko prawnymi) lub konfliktu interesów. Dla zakładu ubezpieczeń niekorzystne mogą okazać się niektóre wprowadzane nowe regulacje prawne, niedoskonałość

stanowionego prawa, a także koszty związane z zapewnieniem zgodności. W związku z tym zagrożeniem, istnieje konieczność wydajnego śledzenia zmian prawnych i sprawnego reagowania w celu przygotowania firmy na zmiany.

W celu ograniczenia ryzyka prawnego i ryzyka compliance w Towarzystwie przebudowano funkcję compliance, ustanowiono koordynatorów compliance w poszczególnych jednostkach organizacyjnych oraz wdrożono system aktualizacji informacji zarządczej o aktach prawnych.

▪ **Ryzyko wycieku informacji poufnych**

Przez ryzyko wycieku informacji poufnych Towarzystwo rozumie ryzyko utraty/ujawnienia danych w wyniku celowego działania wewnętrznego bądź niedoskonałości zabezpieczeń, skutkujące utratą reputacji lub stratami finansowymi wynikającymi z kar, pozwów.

W celu ograniczenia tego ryzyka zakład wdrożył rozwiązania techniczne uniemożliwiające transfer danych przez pamięci przenośne, a także systemy DLP dla poczty elektronicznej i SIEM. System SIEM (ang. *System Information Event Monitoring*) to system służący do gromadzenia i analizowania zdarzeń z systemów. Pozwala na wykrywanie niepożądanych zdarzeń w trybie automatycznym lub opartym na regułach (np. nieautoryzowany dostęp do danych, usunięcie danych). System DLP (ang. *Data Leak Protection/Data Leak Prevention*) dedykowany jest ochronie i przeciwdziałaniu wyciekowi informacji.

III.7 Wszelkie inne informacje

Zasada „ostrożnego inwestora”

Lokując środki Towarzystwo kieruje się zasadą „ostrożnego inwestora”. W 2017 r. Towarzystwo alokowało środki jedynie w aktywa, co do których miało jasność, jakie ryzyka takiej alokacji towarzyszą. Inwestując w dane instrumenty zarówno pośrednio, poprzez usługę asset management, czy też jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych jak i bezpośrednio nabywając obligacje Skarbu Państwa zakład był w stanie określić, mierzyć i monitorować ryzyko związane z inwestycją. Nieliczne inwestycje w obligacje korporacyjne były poprzedzone dokładną analizą. Do portfela trafiły jedynie obligacje spółek o ugruntowanej pozycji na rynku ze zdolnością do obsługi zadłużenia, takie jak PKO BP Bank Hipoteczny, czy Alior Bank SA.

Aktywa, zwłaszcza te stanowiące pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego oraz kapitałowego wymogu wypłacalności, były lokowane w sposób zapewniający bezpieczeństwo, jakość oraz płynność.

Aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych były lokowane w sposób odpowiadający charakterowi i czasowi trwania zobowiązań ubezpieczeniowych.

Zakład nie korzystał z możliwości inwestycji w instrumenty pochodne.

Wartość aktywów, które znalazły się w portfelu zakładu, a nie są dopuszczone do obrotu, jest niska i nie stanowi ryzyka dla portfela z punktu widzenia zakładu.

Poprzez korzystanie z usługi asset management i inwestowania za pośrednictwem jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych zakład zapewnił odpowiedni poziom dywersyfikacji inwestycji unikając ryzyka koncentracji sektorowej oraz alokacji w jedną emisję danego emitenta. Ryzyko niewypłacalności emitenta jest minimalizowane poprzez inwestycje w instrumenty dłużne emitowane, bądź poręczane przez Skarb Państwa.

Rozdział IV

Wycena do celów wypłacalności

Sprawozdanie finansowe (zwane dalej statutowym) sporządzone za 12 miesięcy od 1 stycznia 2017 do 31 grudnia 2017 r. Towarzystwo przygotowuje stosownie do postanowień:

- Ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (Dz.U. z 2017 r., poz.2342 z późn. zmianami),
- Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji z dnia 12.04.2016 r. (Dz.U. z 2016 r., poz. 562),
- Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych z dnia 12 grudnia 2001 r. (DZ.U. z 2017 r., poz.277 z dnia 16.02.2017 r.),
- Innymi aktami prawnymi mającymi zastosowanie do sprawozdania finansowego są:
 - Ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej z dnia 11 września 2015 (Dz.U. z 2017 r., poz. 1170 z późniejszymi zmianami).

W celu przygotowania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwo dokonuje przekształcenia sprawozdania statutowego do wymogów Wypłacalność II. Sprawozdanie niniejsze zawiera więc informacje dotyczące wyceny istotnych pozycji bilansowych, a także porównanie zasad wyceny dla celów wypłacalności do zasad wyceny zastosowanych do sporządzenia sprawozdania statutowego. Towarzystwo wycenia aktywa i zobowiązania dla celów wypłacalności w kwocie, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby zostać wymienione pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji. Za podstawową metodę wyceny aktywów i zobowiązań uznaje się więc cenę rynkową notowaną na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań.

W przypadku, gdy zastosowanie powyższej wyceny nie jest możliwe stosuje się odpowiednio metody według poniżej hierarchii:

1. Ceny rynkowe notowane na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań, dokonując korekt odzwierciedlających czynniki specyficzne dla danego składnika aktywów lub zobowiązań w tym:
 - charakter lub lokalizację składnika aktywów lub zobowiązań,
 - stopień, w jakim dane używane do wyceny są powiązane z pozycjami, które są porównywalne z danymi składnikami aktywów lub zobowiązań oraz
 - obrót lub poziom aktywności na rynkach, na których są obserwowalne dane do używania wyceny.
2. Jeżeli nie jest możliwe zastosowanie wyceny (wg powyższych wskazań), stosuje się alternatywne metody wyceny z wykorzystaniem w jak największym stopniu obserwowalnych danych rynkowych przy zastosowaniu poniższych metod:
 - Wyceny dokonuje się przy wykorzystaniu cen i innych odpowiednich danych z transakcji rynkowych obejmujących identyczne lub podobne aktywa (podejście rynkowe)
 - Wycenia się poprzez dyskontowanie przyszłych kwot takich jak przepływy pieniężne, przychody lub koszty (podejście dochodowe)
 - Ustalenie ceny, która zostałaby otrzymana w zamian za składnik aktywów, oparty na koszcie, który musiałby ponieść kupujący, aby nabyć składnik aktywów lub wytworzyć jego zamiennik o porównywalnej jakości, skorygowanym o jego zużycie (podejście kosztowe)

Przy wycenie aktywów i zobowiązań uwzględnia się zasadę istotności przy jednoczesnym uwzględnieniu charakteru oraz skali i złożoności ryzyk, a także wielkości kosztów, które mogłyby zostać poniesione w celu dostosowania do wymaganych metod wyceny. Przy wycenie aktywów i zobowiązań do wartości godziwej możliwe jest zastosowanie uproszczeń i przyjęcie składnika aktywów lub zobowiązań według zasad zastosowanych przy sporządzaniu sprawozdań statutowych. Aktywa i zobowiązania wyceniane są przy założeniu kontynuacji działalności Towarzystwa.

IV.1 Aktywa

Aktywa wyceniane są przy zastosowaniu podejścia rynkowego bazującego na ocenie ryzyka. Oznacza to, że są wyceniane w wartości godziwej, czyli kwocie, za jaką mogłyby zostać wymienione pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji na warunkach rynkowych.

W 2017 r. Towarzystwo nie dokonało istotnych zmian w stosowanych zasadach ujmowania i wyceny aktywów.

Tabela 29. Aktywa dla celów wypłacalności na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Pozycja	Symbol pozycji	Koniec okresu porównawczego	Koniec okresu sprawozdawczego
Wartość firmy	R0010		
Aktywowane koszty akwizycji	R0020		
Wartości niematerialne i prawne	R0030	0	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	0	0
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	0	0
Nieruchomości, maszyny i urządzenia do użytku własnego	R0060	772	670
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	87 469	100 163
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	0	0
Lokaty w jednostkach podporządkowanych (udziały kapitałowe)	R0090	0	0
Akcje	R0100	0	0
Akcje – notowane	R0110	0	0
Akcje – nienotowane	R0120	0	0
Obligacje	R0130	48 152	61 439
Obligacje rządowe i komunalne	R0140	40 933	53 298
Obligacje korporacyjne	R0150	7 219	8140
Obligacje strukturyzowane	R0160	0	0
Zabezpieczone papiery wartościowe	R0170	0	0
Fundusze inwestycyjne	R0180	31 406	32 691
Instrumenty pochodne	R0190	0	0
Depozyty bankowe inne niż środki pieniężne	R0200	7 911	6 034
Pozostałe lokaty	R0210	0	0
Aktywa dla ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	571	312
Pożyczki i hipoteki	R0230	0	0
Pożyczki i hipoteki dla osób fizycznych	R0240	0	0
Inne pożyczki i hipoteki	R0250	0	0
Kredyty i pożyczki pod zastaw polisy	R0260	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń:	R0270	-1 993	-2 183
Innych niż ubezpieczenia na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	0	0

Pozycja	Symbol pozycji	Koniec okresu porównawczego	Koniec okresu sprawozdawczego
Na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	-1 993	-2183
Na życie związanych z wartością indeksu i związanych z UFK	R0340	0	0
Depozyty u cedentów	R0350	0	0
Należności z tytułu ubezpieczeń (w tym od ubezpieczających i pośredników ubezpieczeniowych)	R0360	1 311	1 380
Należności z tytułu reasekuracji	R0370	128	260
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji)	R0380	76	130
Akcje własne	R0390	0	0
Kwoty należnych, a nieopłaconych pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego	R0400	0	0
Środki pieniężne	R0410	221	149
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	0	0
Aktywa ogółem	R0500	88 554	100 882

Aktywowane koszty akwizycji

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Aktywowane koszty akwizycji wycenia się w wartości zerowej.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

W sprawozdaniu finansowym Towarzystwo klasyfikuje poniesione w okresie sprawozdawczym koszty akwizycji przypadając na przyszłe okresy sprawozdawcze do aktywowanych kosztów akwizycji. Koszty te są rozliczane w czasie na zasadach obowiązujących przy tworzeniu rezerwy składek. W sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwo wykazało aktywowane koszty akwizycji w wartości zero.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Wartość aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się analogicznie jak na potrzeby sprawozdania statutowego. Obejmują one efekty wiarygodnych prognozowanych różnic przejściowych wynikowych, mających wpływ na ostateczną wartość wyniku finansowego prezentowanego w sprawozdaniu.

Towarzystwo nie stosuje ocen eksperckich innych niż szacunki, które mogłyby istotnie wpłynąć na ujętą wartość.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Towarzystwo dokonuje wyceny aktywów i zobowiązań z tytułu podatku odroczonego w bilansie statutowym bez kompensowania dla celów wypłacalności natomiast na potrzeby kalkulacji wysokości środków własnych dokonywana jest kompensata.

Nieruchomości, maszyny i urządzenia do użytku własnego

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Model wyceny rzeczowych aktywów trwałych oparty jest na wartości przeszacowanej do cen rynkowych i przewiduje regularne przeszacowania do wartości godziwej.

Do wyliczenia wartości rzeczowych aktywów trwałych przyjmuje się następujące zasady:

- Wycenę do wartości rynkowych przeprowadza się w okresach, co najmniej dwu-trzy letnich.
- Pomędzy wskazanymi latami, dla których wycena nie jest przeprowadzana, stosuje się metodę uproszczoną, polegającą na zastosowaniu odpowiednio dla danego rodzaju rzeczowych aktywów trwałych wyceny wg. obowiązujących odpisów amortyzacyjnych.
- Jeżeli w trakcie okresu, dla którego nie przeprowadza się wyceny do wartości rynkowej w jakiegokolwiek grupie nastąpią istotne wahania powodujące znaczące zmniejszenia lub zwiększenia, doprowadza się do wyceny wg cen rynkowych.
- W odniesieniu do składników obejmujących nowo zakupione urządzenia lub elementy wyposażenia, a nieoddane do użytkowania – dokonuje się przeglądu i na podstawie wyników analiz (czasu wprowadzenia do używania i weryfikacji ich przeznaczenia) przyjmuje się wartość w cenie zakupu.
- Przyjmowane do użytkowania wyposażenie dla gr. 8 wykazuje się według cen nabycia, kosztów wytworzenia lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji środków trwałych), pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także odpisy z tytułu trwałej utraty wartości, których dokonuje się drogą systematycznego, planowanego rozłożenia jego wartości na ustalony okres amortyzacji metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów.
- W odniesieniu do wyposażenia (grupy 8), które zostało zamortyzowane, dokonuje się przynajmniej raz w roku przeglądu i na podstawie analizy ich wykorzystania (weryfikacji czasu wykorzystania), przyjmuje się szacunkową wartość używanego wyposażenia nieprzekraczającą jednak więcej niż 15% wartości zakupu.

Składniki aktywów odzwierciedlające w bilansie statutowym stany magazynów, a obejmujące gadżety i materiały reklamowe, przyjmuje się w wartości zerowej.

Towarzystwo nie stosuje ocen eksperckich innych niż szacunki, które mogłyby istotnie wpłynąć na ujętą wartość.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

W sprawozdaniu statutowym maszyny i urządzenia Towarzystwo wycenia według cen nabycia lub kosztów wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Składniki majątku o wartości nieprzekraczające 3500zł są ujmowane bezpośrednio w kosztach w miesiącu oddania ich do użytkowania. Dana pozycja może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane korzyści ekonomiczne z dalszego użytkowania tego składnika.

W sprawozdaniu na potrzeby wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwo wykazuje wartości ustalone głównie na podstawie wyceny rzeczoznawcy przeprowadzanej na koniec każdego roku.

Alternatywną metodę wyceny zastosowano dla części wyposażenia (grupy 8) przy wykorzystaniu podejścia kosztowego.

Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Lokaty wycenia się według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów, a gdy zastosowanie tej metody nie jest możliwe, Towarzystwo do wyceny stosuje alternatywne metody wyceny.

Towarzystwo nie stosuje ocen eksperckich innych niż szacunki, które mogłyby istotnie wpłynąć na ujętą wartość.

Kryteria oceny aktywnego obrotu regulowanego (aktywnego rynku)

Aktywny rynek regulowany to działający w sposób stały system obrotu instrumentami finansowymi, na którym transakcje dotyczące aktywów finansowych lub zobowiązań odbywają się z dostateczną częstotliwością i mają dostateczny wolumen, aby dostarczyć informacji na temat cen instrumentów, które zostały dopuszczone do publicznego obrotu na tym rynku, a ceny tego rynku podawane są do publicznej informacji i w każdym dniu roboczym dostępne są wiarygodne kwotowania tych cen.

Kryterium na podstawie, którego określa się czy rynek jest aktywny, jest czas i ilość zrealizowanych na tym rynku transakcji w ciągu ostatnich trzech miesięcy od daty wyceny. Jeżeli liczba transakcji jest równa lub wyższa od 5, wówczas badany rynek uznaje się za aktywny. Źródłem danych na temat ilości przeprowadzanych transakcji jest rynek regulowany (GPW Catalyst, BondSpot Treasury Poland). W przypadku braku transakcji na powyżej wymienionych rynkach, analiza oparta jest na informacjach udostępnionych na platformie informacyjnej terminala Bloomberg, lokaty wycenione przy wykorzystaniu takiej analizy uznaje się jednak za wycenę przy zastosowaniu alternatywnej metody wyceny.

Kryteria aktywności rynku weryfikowane są każdorazowo przy sporządzaniu wyceny instrumentów finansowych (na koniec każdego miesiąca, nie rzadziej niż na koniec kwartału), a dokumentacja związana z tą analizą bazuje na ogólnodostępnych statystykach/biuletynach/danych publikowanych przez BondSpot SA oraz GPW Catalyst i stanowi nieodłączny element każdej wyceny.

Informacje te przechowywane są w formie elektronicznej w okresach analogicznych do czasu przechowywania dokumentów księgowych.

Wycena lokat, gdy zastosowanie metody wyceny według cen rynkowych nie jest możliwe

W przypadku braku aktywnego rynku dla wycenianego instrumentu finansowego, w pierwszej kolejności dokonuje się analizy rynku w celu ustalenia instrumentu o podobnych parametrach, tego samego emitenta. Następnie wyznaczana jest stopa dyskonta przyszłych przepływów pieniężnych z zastosowaniem stopy wolnej od ryzyka określonej na podstawie krzywej dochodowości sporządzonej przez EIOPA.

Wycena instrumentów finansowych dla celów wypłacalności

Obligacje skarbowe

Obligacje skarbowe, dla których liczba transakcji w ciągu trzech ostatnich miesięcy od daty wyceny spełniła kryterium aktywności rynku, Towarzystwo wycenia na podstawie ceny fix z dnia wyceny pochodzącej z rynku Treasury BondSpot Poland, który to rynek jest głównym rynkiem handlu obligacjami Skarbu Państwa i tym samym najlepiej odzwierciedla wartość godziwą tych instrumentów w każdym dniu wyceny. Cena fix pochodząca z drugiego fixingu skarbowych papierów wartościowych jest ogólnodostępna i publikowana przez BondSpot SA na jej stronie internetowej. Wycenia się więc według ceny rynkowej.

Obligacje skarbowe, dla których liczba transakcji w ciągu trzech ostatnich miesięcy od daty wyceny nie spełniła kryterium aktywności rynku (dotyczy głównie obligacji o odległym terminie wykupu), wycenia

się do wartości godziwej modelem bazującym na zdyskontowanych przyszłych przepływach pieniężnych z zastosowaniem stopy wolnej od ryzyka.

Obligacje komunalne

Obligacje komunalne posiadane przez Towarzystwo są instrumentami nienotowanymi na rynku. Z uwagi na bardzo małą płynność tego rodzaju instrumentów, wynikającą z lepszej rentowności w stosunku do obligacji skarbowych, a jednocześnie równie niski poziom ryzyka, nie jest możliwe zastosowanie wyceny na podstawie ceny rynkowej dotyczącej innej obligacji komunalnej o podobnych parametrach, biorąc pod uwagę wielkość emitenta czy termin zapadalności. W takiej sytuacji wycena posiadanych przez Towarzystwo obligacji komunalnych do wartości godziwej odbywa się poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych z zastosowaniem struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka publikowanej przez EIOPA.

Obligacje korporacyjne

Obligacje korporacyjne, dla których liczba transakcji w ciągu trzech ostatnich miesięcy od daty wyceny spełniła kryterium aktywności rynku, Towarzystwo wycenia na podstawie ich ostatniej ceny odnotowanej w dniu wyceny (lub przed tym dniem) pochodzącej z rynku GPW Catalyst, który to rynek jest głównym rynkiem handlu dla tego rodzaju obligacji i tym samym najlepiej odzwierciedla wartość godziwą tych instrumentów w każdym dniu wyceny. Ceny notowane na rynku Catalyst są ogólnodostępne i publikowane na stronie internetowej <https://gpwcatalyst.pl/statystyki>. Jeśli dla danego instrumentu nie znaleziono odpowiedniej liczby notowań na rynku Catalyst, ale kryterium aktywności rynku spełniał inny instrument wyemitowany przez tego samego emitenta o podobnych parametrach (data wykupu, wielkość emisji), to do wyliczenia wartości godziwej przyjmuje się cenę tego innego instrumentu.

Obligacje korporacyjne nienotowane lub dla których liczba transakcji w ciągu trzech ostatnich miesięcy od daty wyceny nie spełniła kryterium aktywności rynku, wycenia się do wartości godziwej modelem bazującym na zdyskontowanych przyszłych przepływach pieniężnych z zastosowaniem struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka publikowanej przez EIOPA.

Listy zastawne

Listy zastawne cechujące się bardzo niską płynnością całego rynku tych instrumentów (podobnie jak obligacje komunalne), z uwagi na niespełnianie kryterium aktywności rynku niezależnie od ich emitenta i terminu wykupu, Towarzystwo wycenia do wartości godziwej poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych z zastosowaniem struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka publikowanej przez EIOPA.

Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne

Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne Towarzystwo wycenia do wartości rynkowej na podstawie ceny netto jednostki uczestnictwa danego funduszu na dzień wyceny (ogólnodostępnej i publikowanej przez poszczególne TFI na ich stronach internetowych) pomnożonej przez ilość jednostek wynikającą z otrzymywanych przez Towarzystwo od TFI na koniec każdego miesiąca potwierdzeń stanów rejestrów (a także na podstawie otrzymanych potwierdzeń nabycia/odkupienia jednostek w poszczególnych funduszach). Dla funduszy prowadzonych w walucie tak otrzymany wynik należy jeszcze przemnożyć przez ogólnodostępny średni kurs NBP danej waluty na dzień wyceny publikowany na jego stronie internetowej.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Wycena dla potrzeb wypłacalności ustalana jest analogicznie, jak w przypadku wyceny na potrzeby sprawozdania statutowego z wyłączeniem części obligacji rządowych zaliczonych zgodnie z zasadami obowiązującymi przy wycenie do kategorii utrzymywanych do terminu wymagalności

oraz zastosowaniem wyceny według skorygowanej ceny nabycia powodującej zwiększenie wartości tych aktywów finansowych w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej.

Kwoty należne z umów reasekuracji

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

W bilansie sporządzonym dla celów wypłacalności prezentowane są jako najlepsze oszacowanie zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych wynikające z rozliczeń z reasekuratorami. Oszacowania dokonuje się łącznie z ustaleniem rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Towarzystwo nie stosuje ocen eksperckich innych niż szacunki, które mogłyby istotnie wpłynąć na ujętą wartość.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Na potrzeby rachunkowości to udział reasekuratora w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych, szacowany metodą indywidualną lub aktuarialną na bazie danych historycznych. Dla celów wypłacalności udział reasekuratora prezentowany jest w pozycji: Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń.

Dodatkową różnicą jest konieczność uwzględnienia w najlepszym oszacowaniu rezerw korekty z tytułu niewykonania zobowiązania przez reasekuratora.

Należności z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Wycenę do wartości godziwej ustala się na podstawie kwoty wymaganej zapłaty skorygowanej o odpisy aktualizujące z uwzględnieniem dyskonta prognozowanych przepływów pieniężnych obejmujących spodziewane koszty egzekucji tych należności (monitorowania, windykacji przedsądowej) o ile wpływ jest istotny.

Towarzystwo nie stosuje ocen eksperckich innych niż szacunki, które mogłyby istotnie wpłynąć na ujętą wartość.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Należności z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji w sprawozdaniach statutowych obejmują należności powstałe z tytułu nieopłaconych składek oraz należności reasekuracyjne z tytułu jego udziału w wypłaconych świadczeniach, a wymaganych na okres sprawozdawczy lub przyszłych z uwzględnieniem odpisów aktualizacyjnych.

Różnica powodująca umniejszenie tych należności powstała w wyniku uwzględnienia dla potrzeb wyceny dla celów wypłacalności dyskonta prognozowanych przepływów pieniężnych.

Depozyty bankowe inne niż środki pieniężne

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Depozyty bankowe wycenia się do wartości godziwej z zastosowaniem metody oczekiwanych przyszłych przepływów zdyskontowanych bieżącymi stopami rynku międzybankowego. Jeżeli w wyniku przeprowadzonych analiz różnice pomiędzy sprawozdaniem statutowym są nieistotne, prezentuje się je w wielkości ujętej w sprawozdaniu statutowym.

Towarzystwo nie stosuje ocen eksperckich innych niż szacunki, które mogłyby istotnie wpłynąć na ujętą wartość.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Wycena dla celów wypłacalności ustalona została analogicznie, jak w przypadku wyceny na potrzeby sporządzenia sprawozdania statutowego.

W celu porównania oraz wyeliminowania ryzyka dokonano wyceny z zastosowaniem metody oczekiwanych przyszłych przepływów dyskontowanych bieżącymi stopami rynku międzybankowego a przeprowadzone analizy nie wykazały istotnych rozbieżności.

Środki pieniężne

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Wycenę do wartości godziwej ustala się z ujęciem pozycji, dla których identyfikuje się brak oczekiwanych istotnych różnic pomiędzy wartością bilansową a godziwą. Przyjęto, że wartość wykazywana w sprawozdaniu statutowym jest dobrym oszacowaniem wartości godziwej.

Towarzystwo nie stosuje ocen eksperckich innych niż szacunki, które mogłyby istotnie wpłynąć na ujętą wartość.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Wycena dla celów wypłacalności ustalona została analogicznie, jak w przypadku wyceny na potrzeby sporządzenia sprawozdania statutowego.

W sprawozdaniu statutowym Towarzystwo wykazuje utrzymywane na wyodrębnionych rachunkach środki funduszy specjalnych, którymi nie ma możliwości swobodnie dysponować są to aktywa związane z Zakładowym Funduszem Świadczeń Socjalnych, ponieważ nie spełniają one definicji aktywów według Dyrektywy Wypłacalność II zostały wyeliminowane

Pozostałe należności (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji)

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Pozostałe należności obejmują, krótkoterminowe należności obejmują należności zarówno bieżące jak i przeterminowane.

Towarzystwo nie stosuje ocen eksperckich innych niż szacunki, które mogłyby istotnie wpłynąć na ujętą wartość.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Wycena dla celów wypłacalności ustalona została analogicznie, jak w przypadku wyceny na potrzeby sporządzenia sprawozdania statutowego.

Na dzień bilansowy Towarzystwo nie posiadało należności dłuższych niż 3 miesiące.

Pozostałe aktywa

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Pozycja ta zawiera stany magazynowe oraz zarachowane koszty rozliczanie w czasie. Po dokonanych przeglądzie użyteczności z uwagi na ich nieistotność dla potrzeb wypłacalności aktywa te wyceniono w wartości zerowej.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Pozycja dla celów wypłacalności a obejmująca w sprawozdaniu statutowym stany magazynowe oraz rozliczenia międzyokresowe wyceniono w wartości „0”. W wyniku tej eliminacji umniejszono o wartość 480 tys. zł pochodzącą ze sprawozdania statutowego.

Tabela 30. Istotne różnice w wycenie aktywów dla celów rachunkowości oraz dla celów wypłacalności na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Aktywa – Pozycje	Wycena według sprawozdania statutowego	Różnice wynikające z wyceny	Różnice prezentacyjne	Spisanie środków ZFŚS	Wycena wg Wypłacalność II
Aktywowane koszty akwizycji	261	-261			0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	667		-667		0
Wartości niematerialne i prawne	4 347	-4 347			0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	620	51			670
Lokaty	99 915	561			100 476
Kwoty należne z umów reasekuracji	387	-2 571			-2 183
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	1 469	-89			1 380
Należności z tytułu reasekuracji biernej	260				260
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	130				130
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	179			-30	149
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	480	-480			0
Suma	108 715	-7 136	-667	-30	100 882

Informacje na temat stosowanych założeń i ocen, w tym dotyczących przyszłych i innych istotnych źródeł niepewności oszacowania

Towarzystwo dokonuje przeglądu metod możliwych do zastosowania dla poszczególnych aktywów przy jednoczesnym uwzględnieniu specyfiki rynku oraz charakteru rozpatrywanych aktywów. Wycena przeprowadzana jest w sposób hierarchiczny (zgodnie z opisem w sekcji IV).

Nieruchomości, maszyny i urządzenia do użytku własnego

Zastosowanie alternatywnej metody wyceny generuje niepewność głównie w zakresie oceny stopnia zużycia składników majątku, w związku z tym podlegają one analizie mającej na celu zweryfikowanie, czy istnieją przesłanki mogące wskazywać na istotne odchylenia między wartością godziwą a wartością netto wycenioną na potrzeby sprawozdania statutowego. Głównym czynnikiem podejmowania takiego działania jest analiza szczegółowa okresów użytkowania składników po ich całkowitym amortyzowaniu, a także stopień istotności (dla tej grupy ustalona różnica (94 tys. zł) uznana została za mało istotną).

Instrumenty finansowe (obligacje państwowe, akcje, udziały, depozyty bankowe inne niż środki pieniężne)

Niepewność w wycenie powyższej grupy aktywów wynika z możliwych zmienności stóp procentowych a dla aktywów finansowych wycenianych na podstawie zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych z zastosowaniem wolnej stopy od ryzyka także niepewność w zakresie ryzyka kontrahenta.

W związku z powyższym Towarzystwo prowadzi bieżący monitoring sytuacji finansowej ekonomicznej emitentów przez wyspecjalizowaną komórkę, która jest zobowiązana do szybkiej reakcji w określonych sytuacjach. Ponadto funkcjonujący komitet inwestycyjny w ramach cyklicznych spotkań zapoznaje się zarówno z propozycjami zaangażowania wolnych środków w instrumenty finansowe jak i omawiany jest bieżący skład portfela w odniesieniu do bieżącej prognozowanej oraz historycznej sytuacji rynkowej i makroekonomicznej.

Należności

Ryzyka związane z wyceną poszczególnych rodzajów należności może wiązać się z założeniami przyjętym w zakresie ustalania odpisów aktualizacyjnych, ale także ryzykiem kredytowym, kontrahenta oraz ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej, które to w przypadku zmiany otoczenia rynkowego mogą odbiegać od rzeczywistej kwoty, za jaką mogłyby zostać wymienione pomiędzy dobrze zainteresowanymi i poinformowanymi stronami.

Na każdy okres sprawozdawczy Towarzystwo dokonuje aktualizacji należności poprzez zastosowanie odpisów na należności uwzględniających stopień prawdopodobieństwa zapłaty przez kontrahenta oraz przynajmniej raz w roku przeprowadza analizy spłacalności w celu ustalenia właściwych wielkości procentowych odpisów aktualizujących.

IV.2 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności tworzone są na pokrycie bieżących i przyszłych zobowiązań, jakie mogą wyniknąć z zawartych umów ubezpieczenia. Tworzone są zgodnie z przepisami prawa, w sposób ostrożny, wiarygodny i obiektywny, w oparciu o dane zgromadzone przez Towarzystwo oraz ogólnodostępne dane.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe ustalone dla celów wypłacalności stanowią sumę najlepszego oszacowania oraz marginesu ryzyka. Najlepsze oszacowanie odpowiada oczekiwanej obecnej wartości przyszłych przepływów pieniężnych brutto. Margines ryzyka natomiast ma wysokość zapewniającą, aby wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności odpowiadała kwocie, której zakład ubezpieczeń zażądałby za przejście i wywiązanie się ze zobowiązań z tytułu zawartych umów ubezpieczenia.

Najlepsze oszacowanie, które jest podstawowym elementem rezerw techniczno-ubezpieczeniowych stanowi sumę najlepszego oszacowania rezerw na niewypłacone odszkodowania oraz rezerwy składek w ujęciu brutto.

Tabela 31. Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Pozycja	Symbol pozycji	Koniec okresu porównawczego	Koniec okresu sprawozdawczego
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	5 520	2 901
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wyceniane łącznie	R0530	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0540	0	0
Margines ryzyka	R0550	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	5 520	2 901
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wyceniane łącznie	R0570	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0580	5 087	2 270
Margines ryzyka	R0590	433	631
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	-1 290	6 260
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wyceniane łącznie	R0620	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0630	0	0
Margines ryzyka	R0640	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	-1 290	6 260
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wyceniane łącznie	R0660	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0670	-7 337	-5 043
Margines ryzyka	R0680	6 047	11 303
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia związane z wartością indeksu i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	571	313
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wyceniane łącznie	R0700	571	313
Najlepsze oszacowanie	R0710	0	0
Margines ryzyka	R0720	0	0
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	R0730	0	0

Szczegółowe informacje dotyczące rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w podziale na poszczególne linie biznesowe znajdują się w Załączniku 3 oraz w Załączniku 4.

Zasady wyceny najlepszego oszacowania

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)

Najlepsze oszacowanie dla zobowiązań z tytułu ubezpieczeń na życie odpowiada sumie poniższych elementów:

(1) najlepsze oszacowanie dotyczące szkód, które dopiero zajdą, a wynikają z umów aktywnych na datę bilansową

(2) najlepsze oszacowanie dotyczące szkód, które już zaszły (bez względu na to czy zostały zgłoszone), a nie zostały wypłacone

(1) Prognoza przepływów pieniężnych wykorzystywana przy obliczaniu tego elementu najlepszego oszacowania obejmuje co najmniej wszystkie wymienione niżej przepływy pieniężne w zakresie, w jakim przepływy te odnoszą się do obecnych umów ubezpieczenia i umów reasekuracji, konieczne do uregulowania zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych w pełnym okresie ich trwania.

Wpływy:

- Przyszłe odszkodowania i świadczenia, wraz z wartościami dodatkowymi polisy
- Koszty likwidacji szkód,
- Koszty administracyjne,
- Pozostałe koszty techniczne,
- Koszty prowizji,
- Zwroty składek w przypadku rezygnacji z umów.

Wpływy:

- Przyszłe składki,
- Przyszłe zwroty prowizji.

Wartości przyszłych odszkodowań i świadczeń oraz kosztów likwidacji szkód prognozują się biorąc pod uwagę, w zależności od stosowanej metody, zakładaną realizację śmiertelności oraz dodatkowych ryzyk ubezpieczeniowych lub przyszłą składkę zarobioną oraz przewidywania dotyczące kształtowania się wskaźników szkodowości w przyszłości. Rozkład przepływów pieniężnych dotyczących przyszłych odszkodowań i świadczeń prognozowanych przyszłą składką zarobioną buduje się biorąc pod uwagę granice umowy oraz odpowiednie dane wskazujące na oczekiwane opóźnienie pomiędzy zajściem szkody a wypłatą odszkodowania lub świadczenia.

Rozkład przepływów pieniężnych dotyczących przyszłych kosztów likwidacji szkód buduje się bazując na informacji dotyczącej rzeczywistych opóźnień pomiędzy wypłatą odszkodowania lub świadczenia, a momentem poniesienia kosztów likwidacji szkód.

Wartości dodatkowe polisy naliczane są zgodnie z warunkami zawartymi w umowach ubezpieczenia.

Wartości przepływów z tytułu przyszłych kosztów administracyjnych oraz pozostałych kosztów technicznych prognozują się biorąc pod uwagę oczekiwane wpływy z tytułu przyszłych składek oraz przewidywania dotyczące kształtowania się wskaźników kosztów administracyjnych lub wskaźników pozostałych kosztów technicznych w przyszłości.

Koszty prowizji stanowią niewypłacone prowizje dla pośredników, których termin płatności przypada po ostatnim dniu okresu sprawozdawczego. Rozkład przepływów pieniężnych z tytułu prowizji dla pośredników buduje się w oparciu o rozkład oczekiwanych wpływów z tytułu przyszłych składek.

Przyszłe składki stanowią raty z obowiązujących umów ubezpieczenia i reasekuracji należne po ostatnim dniu okresu sprawozdawczego. Rozkład przepływów pieniężnych z tytułu przyszłych składek wyznacza się w oparciu o daty wymagalności tych składek.

Do określenia wartości zwrotu składek w przypadku rezygnacji z umów wykorzystuje się oczekiwane wpływy z tytułu przyszłych składek oraz zakładany wskaźnik rezygnacji z umów.

Do określenia wartości zwrotu prowizji w przypadku rezygnacji z umów wykorzystuje się wartość zwrotu składek w przypadku rezygnacji z umów oraz planowany wskaźnik kosztów prowizji.

Wartości wpływów mogą przewyższać wartość wypływów tzn. najlepsze oszacowanie może przyjmować wartości ujemne.

Przy obliczaniu najlepszego oszacowania określone i uwzględniane są wszelkie gwarancje finansowe i opcje umowne zawarte w umowach ubezpieczenia oraz wszelkie czynniki, które mogą wpłynąć na prawdopodobieństwo skorzystania z opcji lub gwarancji finansowych. Najlepsze oszacowanie opcji i gwarancji finansowych musi odzwierciedlać niepewność przepływów pieniężnych, z uwzględnieniem wystarczająco dużego zakresu scenariuszy, w tym niekorzystnych.

Najlepsze oszacowanie opcji i gwarancji finansowych może być obliczone przy wykorzystaniu jednej z poniższych metodologii:

- Wykorzystanie podejścia stochastycznego wykorzystującego rynkowy model aktywów,
- Wykorzystanie serii prognoz deterministycznych o przypisanych prawdopodobieństwach,
- Wykorzystanie wartości deterministycznej opartej na oczekiwanych przepływach pieniężnych w przypadkach, gdy daje to wycenę rynkową rezerw techniczno-ubezpieceniowych, w tym kosztu opcji i gwarancji.

(2) Prognoza przepływów pieniężnych wykorzystywana przy obliczaniu najlepszego oszacowania dla szkód zaszytych, a niewypłaconych obejmuje co najmniej wszystkie wymienione niżej przepływy pieniężne w zakresie, w jakim przepływy te odnoszą się do przepływów pieniężnych (wypływów i wpływów) związanych z zaistniałymi i niewypłaconymi szkodami.

Wpływy:

- Przyszłe odszkodowania i świadczenia,
- Koszty likwidacji szkód.

Wartości przyszłych odszkodowań i świadczeń mogą być ustalone w oparciu o następujące metody:

- Metoda aktuarialna, odrębnie dla jednorodnej grupy ryzyka.
Wartość rezerwy dla jednorodnych grup ryzyka, dla których Towarzystwo posiada wystarczające dane statystyczne ustala się na dzień sprawozdawczy w oparciu o wybraną z metod:
 - metoda *chain ladder* bazująca na roku zgłoszenia szkody
 - metoda *chain ladder* bazująca na roku wypłaty
 - metoda *chain ladder* bazująca na roku wypłaty i zmiany rezerwy
 - metoda *chain ladder* bazująca na roku wypłaty z uwzględnieniem inflacji
 - metoda *Bornheuttera-Fergusona*
 - metoda *Incremental Loss Ratio*
 - podstawowa metoda *Benktandera*
 - zmodyfikowana metoda *Benktandera*

Główny Aktuariusz bazując na przeprowadzonych analizach, własnym doświadczeniu i wiedzy na temat praktyki rynkowej podejmuje decyzję o szacowaniu rezerwy wybraną metodą tak, by oszacowanie pozwalało na najlepsze odwzorowanie przyszłych zobowiązań i tym samym dokładniejsze oszacowanie wartości rezerwy. Na współczynniki przejścia mogą zostać nałożone dodatkowe warunki, w szczególności mogą zostać dopasowane do krzywej wykładniczej, potęgowej lub innej wskazanej. Dodatkowo dla każdej jednorodnej grupy ryzyka wyliczana jest wartość wskaźnika na szkody nieobjęte trójkątem – wartość tego wskaźnika aplikuje się poprzez zwiększenie współczynnika przejścia w ostatnim okresie.

- Metodą indywidualną dla każdej umowy ubezpieczenia

- Metodą aktuarialną, indywidualnie dla umów ubezpieczenia w stosunku do której nie został zgłoszony wniosek o wypłatę wartości wykupu, a ochrona ubezpieczeniowa została zakończona przed albo w dniu sprawozdawczym.

Wartość przyszłych kosztów likwidacji szkód określa się wykorzystując wartości ryczałtów ustalone na podstawie zgromadzonych danych. Rozkład przepływów pieniężnych dotyczących przyszłych kosztów likwidacji szkód buduje się bazując na informacji dotyczącej rzeczywistych opóźnień pomiędzy wypłatą odszkodowania lub świadczenia, a momentem poniesienia kosztów likwidacji szkód.

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)

Najlepsze oszacowanie z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych ustala się jako sumę najlepszego oszacowania rezerwy składek oraz najlepszego oszacowania rezerwy na niewypłacone i świadczenia.

Zapisy dotyczące zasad szacowania najlepszego oszacowania dla szkód, które dopiero zajdą mają zastosowanie do najlepszego oszacowania rezerwy składek. Najlepsze oszacowanie rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia jest ustalane według takich samych zasad jak najlepsze oszacowanie dla szkód zaszłych, a niewypłaconych w przypadku zobowiązań z tytułu ubezpieczeń na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym).

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym

W przypadku tych zobowiązań rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe ustalane są łącznie tzn. nie oblicza się osobno marginesu ryzyka.

Towarzystwo ustala wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na podstawie ceny rynkowej instrumentów finansowych wykorzystywanych przy odwzorowaniu, dla umów ubezpieczenia, dla których odwzorowanie przepływów uznaje się za wiarygodne a instrumenty finansowe wykorzystywane w odwzorowaniu mają wiarygodną wartość rynkową.

Zasady wyceny marginesu ryzyka

Margines ryzyka obliczany jest zgodnie z zapisami artykułów 37-39 Rozporządzenia delegowanego, przy zastosowaniu podejścia wykorzystującego koszt kapitału. Margines ryzyka opiera się na wyliczeniach kapitałowego wymogu wypłacalności według formuły standardowej. Towarzystwo prognozuje wymogi na kolejne lata dla każdego modułu ryzyka (z wyjątkiem ryzyka rynkowego), a następnie alokuje do poszczególnych linii biznesowych.

Dodatkowe oświadczenia dotyczące wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Towarzystwo nie stosuje:

- uproszczonych metod do obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- korekty dopasowującej, o której mowa w art. 77b Dyrektywy,
- korekty z tytułu zmienności, o której mowa w art. 77d Dyrektywy,
- przejściowej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka, o której mowa w art. 308c Dyrektywy,
- przejściowego odliczenia, o którym mowa w art. 308d Dyrektywy.

Istotne zmiany w założeniach przyjętych w ramach obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego

W ramach obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w okresie sprawozdawczym w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego wśród istotnych zmian w przyjętych założeniach należy wymienić w zakresie najlepszego oszacowania rezerwy z tytułu ubezpieczeń na życie oraz rezerwy

składek aktualizację założeń dotyczących kosztów oraz aktualizację wskaźników rezygnacji z umów w oparciu o zgromadzone dane historyczne. W przypadku najlepszego oszacowania rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia aktualizacji uległ rozkład oczekiwanych wypłat odszkodowań i świadczeń. W ramach obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych obliczanych łącznie nie zaszły istotne zmiany w przyjętych założeniach w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego. Natomiast w przypadku marginesu ryzyka wśród istotnych zmian należy wymienić zwiększenie precyzji naliczeń prognozowanych wymogów kapitałowych dla ryzyka masowych rezygnacji z umów oraz ryzyka katastroficznego.

Niepewność związana z wartością utworzonych rezerw

Niepewność związana z wartością utworzonych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jest związana z niepewnością w zakresie:

- terminów, częstotliwości i dotkliwości zdarzeń ubezpieczeniowych,
- kwot roszczeń, w tym niepewność dotycząca inflacji roszczeń i okresu potrzebnego na uregulowanie i wypłacenie roszczeń,
- kwoty wydatków, o których mowa w Artykule 78 Rozporządzenia delegowanego,
- zmian w otoczeniu ekonomicznym oraz zachowań ubezpieczających.

W celu ograniczenia ryzyka związanego z niepewnością Towarzystwo przeprowadza analizę historycznych wskaźników śmiertelności, wypowiedzeń i rezygnacji klientów, a także ostrożnie szacuje oczekiwania inflacyjne.

Istotne różnice między wyceną rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności a wyceną dla celów rachunkowości

Różnice jakościowe w wycenie przedstawiają poniższe tabele – odpowiednio dla najlepszego oszacowania rezerwy z tytułu ubezpieczeń na życie, rezerwy składek oraz rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia.

Najlepsze oszacowanie	Dla celów wypłacalności	Dla celów rachunkowości
Rezerwa z tytułu ubezpieczeń na życie	przyszłe świadczenia i koszty przy oczekiwanej realizacji oraz prognozowanych rezygnacjach z umów, przy uwzględnieniu wypłat prowizji dla pośredników oraz opcji i gwarancji dla ubezpieczonych przewidzianych w umowach ubezpieczenia	przyszłe świadczenia
	dyskonto przy użyciu struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka publikowanej przez EIOPA	dyskonto stałą stopą procentową
	przyszłe składki	przyszłe składki
Rezerwa składek	przyszłe świadczenia i koszty przy planowanej szkodowości oraz prognozowanych rezygnacjach z umów, przy uwzględnieniu inkasa prowizji dla pośredników oraz premii i rabatów dla ubezpieczonych	część przypisu przypadająca na przyszłe okresy, rozłożona proporcjonalnie do ponoszonego ryzyka; może być interpretowana jako przyszłe świadczenia i koszty przy założeniu braku rezygnacji z umów i szkodowości 100%, bez uwzględnienia inkasa prowizji dla pośredników
	przyszłe składki przy uwzględnieniu inkasa	brak odpowiednika
	dyskontowanie przepływów	brak odpowiednika

Najlepsze oszacowanie	Dla celów wypłacalności	Dla celów rachunkowości
Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	Przyszłe świadczenia	Przyszłe świadczenia z marginesem bezpieczeństwa
	Koszty likwidacji szkód: 1) koszt likwidacji szkody przypadający na 1 zł wypłaconych odszkodowań	Koszty likwidacji szkód: 1) ryczałtowy koszt likwidacji szkody przypadający na jedną szkodę – w przypadku rezerwy na koszty likwidacji szkód zgłoszonych i niewypłaconych, 2) koszt likwidacji szkody przypadający na 1 zł wypłaconych odszkodowań – w przypadku rezerwy na koszty likwidacji dla szkód zaistniałych i niezgłoszonych
	dyskontowanie przepływów	brak odpowiednika

Różnice wartościowe w wycenie z dokładnością do linii biznesowych zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 32. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ujęciu brutto na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Linie biznesowe	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II				Wartość bilansowa wg sprawozdania statutowego
	Rezerwy - wycena dla celów wypłacalności	W tym: najlepsze oszacowanie	W tym: margines ryzyka	W tym: RTU liczone jako całość	Rezerwy - wycena dla celów rachunkowości
[2] Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	2 901	2 270	631	0	4 447
[30] Ubezpieczenia na życie z udziałem w zyskach	15 977	15 276	701	0	18 905
[31] Ubezpieczenia związane z wartością indeksu i ubezpieczenia związane z UFK	313	0	0	313	313
[32] Pozostałe ubezpieczenia na życie	-9 718	-20 320	10 602	0	33 938
Suma	9 473	-2 774	11 934	313	57 603

Kwoty należne z tytułu reasekuracji

Kwoty należne z tytułu reasekuracji oblicza się oddzielnie dla rezerwy składek, rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia oraz rezerwy z tytułu ubezpieczeń na życie metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. W projekcji uwzględnia się przepływy takie jak: wypłaty świadczeń, płatności z tytułu wydatków, płatności składek (i wszelkie dodatkowe przepływy, które wynikają z tych składek), płatności pomiędzy zakładem ubezpieczeń a pośrednikami. Przepływy te obejmują pełny okres trwania wszystkich wpływów i wypływów koniecznych do uregulowania zobowiązań dotyczących rozpoznanych umów ubezpieczenia i umów reasekuracji w dacie wyceny. Przepływy dyskontowane są zgodnie ze strukturą terminową stopy procentowej wolnej od ryzyka publikowaną przez EIOPA.

Kwoty należne podlegają korekcie z tytułu oczekiwanej straty wynikające z niewykonania zobowiązania przez kontrahenta. Korekta ta uwzględnienia ocenę prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania

przez kontrahenta, stopę odzysku oraz samą wartość kwot należnych od danego kontrahenta. Korektę oblicza się osobno dla każdego kontrahenta i każdej linii biznesowej.

Tabela 33. Wartość kwot należnych z umów reasekuracji na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Pozycja	Symbol pozycji	Koniec okresu porównawczego	Koniec okresu sprawozdawczego
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń:	R0270	-1 993	-2 183
Innych niż ubezpieczenia na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	0	0
Innych niż ubezpieczenia na życie z wyłączeniem zdrowotnych	R0290	0	0
Zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	0	0
Na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	-1 993	-2 183
Zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	0	0
Na życie z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	-1 993	-2 183
Na życie związanych z wartością indeksu i związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	0	0

Szczegółowe informacje dotyczące kwot należnych z umów reasekuracji w podziale na poszczególne linie biznesowe znajdują się w Załączniku 3 oraz w Załączniku 4.

IV.3 Inne zobowiązania

Zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe są wyceniane w wartości godziwej, tj. w kwocie, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać przeniesione lub rozliczone pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji.

Wycena zobowiązań dokonywana jest w sposób hierarchiczny, tzn.:

- przy wykorzystaniu cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach dla takich samych składników zobowiązań,
- jeśli korzystanie z cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach dla takich samych zobowiązań nie jest możliwe, pod uwagę brane są ceny notowane na aktywnych rynkach dla podobnych składników zobowiązań z zastosowaniem korekt odzwierciedlających różnice,
- w pozostałych przypadkach korzysta się z alternatywnych metod wyceny (o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej), przy czym w maksymalny sposób wykorzystuje się potrzebne do wyceny informacje rynkowe, minimalizując wykorzystanie parametrów specyficznych dla podmiotu.

Po początkowym ujęciu, przy wycenie zobowiązań nie dokonuje się korekt uwzględniających zmianę zdolności kredytowej Spółki.

W 2017 r. Towarzystwo nie dokonało istotnych zmian w stosowanych zasadach ujmowania i wyceny innych zobowiązań.

Tabela 34. Zobowiązania w ujęciu wyceny do celów wypłacalności (dane w tys. zł).

Pozycja	Symbol pozycji	Koniec okresu porównawczego	Koniec okresu sprawozdawczego
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	5 520	2 901
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	-1 290	6 260
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia związane z wartością indeksu i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	571	313
Zobowiązania warunkowe	R0740	99	0
Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)	R0750	1 797	2 567
Zobowiązania wynikające ze świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	200*	0
Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	R0770	0	0
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	7 219	7 725
Instrumenty pochodne	R0790	0	0
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	0	1
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	0	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń (w tym wobec ubezpieczających i pośredników ubezpieczeniowych)	R0820	1 793	1 916
Zobowiązania z tytułu reasekuracji	R0830	1 049	1 173
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji)	R0840	811	1 210
Zobowiązania podporządkowane	R0850	0	0
Zobowiązania podporządkowane nieuwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0860	0	0
Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0870	0	0
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	0	0
Zobowiązania ogółem	R0900	17 770	24 066

*Zobowiązania wynikające ze świadczeń emerytalnych dla pracowników w okresie porównawczym zaprezentowano w wyniku błędnej interpretacji zapisów. Wartość ta powiązana jest z programem emerytalnym w związku z tym została wyodrębniona nieprawidłowo.

Zobowiązania warunkowe

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Na dzień bilansowy nie występują zobowiązania warunkowe.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Na dzień bilansowy nie występują zobowiązania warunkowe.

Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Rezerwy tworzy się na zdarzenia przyszłe, którego konsekwencją jest wydatkowanie w przyszłości środków pieniężnych a związane jest głównie z ujęciem kosztów związanych z wynagrodzeniami (premie pracownicze, premie sprzedażowe, przewidywane do poniesienia inne koszty).

Wycenia się je w wysokości jak najbardziej zbliżonych szacunków nakładów niezbędnych do wypełnienia obowiązków. W sprawozdaniu dla potrzeb wypłacalności wykazuje się je w wysokości oszacowanych przyszłych kosztów do poniesienia w przyszłości i są zgodne z wyceną przyjętą w sprawozdaniu statutowym.

Rezerwy na niewykorzystane urlopy

Źródłem danych do wyliczenia rezerwy urlopowej są jednostkowe dane dotyczące liczby dni urlopu wypoczynkowego (zaległego i bieżącego) pracownika oraz wynagrodzenie stanowiące podstawę do wyliczenia rezerwy, zawarte w systemie kadrowo-płacowym.

Rezerwy na inne obowiązkowe świadczenia dla pracowników

Źródłem danych do wyliczenia rezerw na świadczenia pracownicze takich jak nagrody jubileuszowe, oprawy emerytalne, odprawy pośmiertne czy odprawy rentowe są dane dotyczące cech poszczególnych pracowników takich jak staż pracy, wiek, płeć, podstawa świadczeń pracowniczych.

Poniższa tabela przedstawia wartości rezerwy na urlopy oraz rezerw na świadczenia pracownicze dla celów wypłacalności na koniec okresu sprawozdawczego.

Tabela 35. Rezerwa na niewykorzystane urlopy i rezerwa na świadczenia pracownicze do celów wypłacalności (dane w tys. zł)

Pozycja	Koniec okresu sprawozdawczego
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	183
Rezerwa na świadczenia pracownicze	271
Nagrody jubileuszowe	219
Odprawa emerytalna	36
Odprawa rentowa	2
Odprawa pośmiertna	14

Rezerwy na wynagrodzenia

Towarzystwo tworzy rezerwy na wynagrodzenia obejmujące w szczególności: rezerwę na nagrody uznaniowe dla pracowników podlegających rocznej ocenie okresowej oraz rezerwy na wypłatę premii (w tym premii rocznej dla osób Zarządzających).

Szczegółowe zasady ustalania wysokości poszczególnych rezerw wynikają z przyjętych w Towarzystwie zasad premiowania. Zgodnie z najlepszą wiedzą kierownictwa, ustalone na dzień 31 grudnia 2017 r. rezerwy na wynagrodzenia odpowiadają ich wartości godziwej.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Pozostałe rezerwy dla potrzeb wypłacalności wyceniono analogicznie jak w sprawozdaniu statutowym.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Obejmuje różnice przejściowe wiarygodnie prognozowanych różnic wynikających z odmiennego momentu rozliczania obciążenia podatkowego.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Dla potrzeb wypłacalności dokonano kompensaty aktywów z rezerwami odmiennie niż w sprawozdaniu statutowym, w którym aktywa i rezerwy obejmujące odmienny moment rozliczenia obciążenia podatku dochodowego wykazuje się oddzielnie.

Zobowiązania wobec instytucji kredytowych

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Zobowiązania obejmujące płatności z tytułu kart kredytowych, dla których identyfikuje się brak oczekiwanych istotnych różnic pomiędzy wartością bilansową a godziwą wynikający z krótkoterminowego charakteru instrumentu, przyjęto, że wartość wykazywana w sprawozdaniu statutowym jest w przybliżeniu zgodna z godziwą.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Wycena dla potrzeb wypłacalności jest analogiczna jak w przypadku wyceny na potrzeby sprawozdania statutowego.

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych, Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Brak aktywnego rynku dla tego typu zobowiązań powoduje, że do ich wyceny do wartości godziwej wykorzystywane są alternatywne metody wyceny. Wycenę do wartości godziwej ustalono w oparciu o przeprowadzone analizy wpływu przeterminowania na wartość rynkową zobowiązania, uwzględniając wartości pieniądza w czasie oraz weryfikacji istotności wpływu dyskonta na datę bilansową. O ile występujące różnice uznano za istotne, zobowiązania podlegały korekcie. Do dyskontowania zobowiązań Towarzystwo wykorzystuje strukturę terminową stopy procentowej wolnej od ryzyka publikowaną przez EIOPA.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Zobowiązania wobec ubezpieczających powstałe w wyniku dokonywanych wpłat a nierozliczonych jeszcze w dacie sporządzania sprawozdania finansowego oraz zobowiązania z tytułu reasekuracji stanowiące zobowiązania Towarzystwa z tytułu udziału reasekuratora w składkach, które rozliczane są zgodnie z terminami wynikającymi z zawartych umów w sprawozdaniach dla celów wypłacalności zostały umniejszone o zastosowane dyskonta.

Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji)

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Wycenę do wartości godziwej przeprowadzono z uwzględnieniem analizy oczekiwanego terminu ich zapłaty oraz przeterminowania. Wykazywane są w wartości zgodnej ze sprawozdaniem statutowym.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Wycena dla celów wypłacalności ustalana jest analogicznie, jak w przypadku wyceny na potrzeby sprawozdania statutowego.

Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Rozliczenia międzyokresowe przychodów, które służą rozliczaniu w czasie dla celów wypłacalności wyceniono w wartości „0”. Na okres sprawozdawczy Towarzystwo nie wykazuje zobowiązań z tytułu leasingu finansowego i operacyjnego.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Dla celów wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwo zarachowane prowizje reasekuracyjne wyceniło w wysokości „0”. Różnice w wycenie spowodowały zmniejszenie pozycji wycenianych dla celów sprawozdania statutowego. Ponadto dokonano eliminacji stanu zobowiązań funduszu prewencyjnego oraz zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Wyjaśnienie różnic stosowanych przy wycenie dla celów wypłacalności, a założeniami stosowanymi do wyceny sprawozdań finansowych.

Tabela 36. Istotne różnice w wycenie innych zobowiązań dla celów rachunkowości oraz dla celów wypłacalności na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Zobowiązania – Pozycje	Wycena wg sprawozdania statutowego	Różnice wynikające z wyceny	Różnice prezentacyjne	Wycena wg Wypłacalność II
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	2 584	-17		2 567
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	513	7 879	-667	7 725
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	1			1
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	2 373	-457		1 916
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	1 173			1 173
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	1 210			1 210
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	32	-32		0
Suma	7 886	7 373	-667	14 592

Zobowiązania wykazywane w kolumnie „Wycena wg sprawozdania statutowego” pochodzą ze sprawozdania finansowego za 2017 r. i zostały zaprezentowane w odpowiadających im pozycjach bez dokonywania korekt jakie byłyby wymagane dla potrzeb Wypłacalność II. Suma zobowiązań jest równa sumie wartości pasywów wykazywanych w sprawozdaniu statutowym w pozycjach pasywów (B. Zobowiązania podporządkowane”, „ F. Pozostałe rezerwy”, „H. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne” oraz „I. Rozliczenia międzyokresowe”).

Źródła powstania rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa z tytułu podatku odroczonego tworzy się w odniesieniu do możliwych do odliczenia przyszłych zysków podatkowych możliwych do odliczenia w przyszłości.

Podstawą do tworzenia aktywów są różnice przejściowe obejmujące głównie wycenę lokat oraz rezerwy na świadczenia pracownicze i pozostałe rezerwy obejmujące koszty administracyjne.

Różnice przejściowe między podatkową a bilansową wartością instrumentów finansowych mogą podlegać odwróceniu już w kolejnym roku podatkowym w momencie ich zbycia odmiennie od aktywów ustalanych na świadczenia pracownicze, których realizacja odbywa się w długim terminie także w momencie wypłaty świadczenia lub utraty przez pracownika prawa do tego świadczenia. Ustalone

w sprawozdaniu statutowym aktywa korygowane są w związku ze zmianą metod wyceny dla potrzeb wypłacalności oraz wyeliminowaniem niektórych pozycji.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest ujmowana dla wszystkich przejściowych różnic do opodatkowania.

Dodatnie różnice przejściowe są ustalane metodą bilansową z uwzględnieniem różnic pomiędzy wartością księgową a wartością podatkową aktywów i pasywów.

Podstawą ustalenia rezerwy z tytułu podatku odroczonego są różnice przejściowe wynikające głównie z wyceny lokat, oraz pozostałych pozycji.

Ustalona rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie podlega dyskontowaniu.

Ustalona w bilansie statutowym rezerwa jest korygowana na potrzeby sprawozdania o wypłacalności w związku ze zmianą metod wyceny aktywów i zobowiązań oraz wyeliminowaniem niektórych pozycji pochodzących ze sprawozdania statutowego.

Towarzystwo prezentuje wyniki wyceny aktywów i zobowiązań z tytułu podatku odroczonego w bilansie statutowym bez kompensowania, jako aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy z tytułu podatku odroczonego. W sprawozdaniu dla celów wypłacalności oraz na potrzeby kalkulacji wysokości środków własnych dokonywana jest kompensata a skompensowana wartość ujęta została w zobowiązaniach.

Tabela 37. Źródła powstania rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego (dane w tys. zł)

Pozycja	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego
Instrumenty finansowe	176	513
Inne rezerwy	491	0
Wartości zaprezentowane w sprawozdaniu statutowym	667	513
Kompensata dla potrzeb wypłacalności	0	-154
Różnice wynikające z wyceny aktywów dla potrzeb wypłacalności	0	-1 362
Różnice wynikające z wyceny zobowiązań dla potrzeb wypłacalności	0	9 241
Wartość ujęta dla celów wypłacalności	0	7 725

Informacje na temat stosowanych założeń i ocen, w tym dotyczących przyszłych i innych istotnych źródeł niepewności oszacowania

Towarzystwo na bieżąco dokonuje przeglądu metod wyceny możliwych do zastosowania dla poszczególnych zobowiązań, przy jednoczesnym uwzględnieniu specyfiki rynku oraz charakteru rozpatrywanych zobowiązań.

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych, Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)

Brak aktywnego rynku dla tego typu zobowiązań powoduje, że do ich wyceny do wartości godziwej wykorzystywane są alternatywne metody wyceny.

Niepewność wyceny poszczególnych rodzajów zobowiązań wiąże się z ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stopy procentowej.

Zmienność otoczenia gospodarczego powoduje także, że wartość zobowiązań ustalona na dzień bilansowy, przy ewentualnej zmianie tych współczynników, mogłaby odbiegać od rzeczywistej wartości, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać wymienione między zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. wszystkie poniższe zobowiązania zostały wycenione do wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny

Pozostałe rezerwy

Rezerwy na niewykorzystane urlopy oraz pozostałe świadczenia

Niepewność wyceny rezerwy na niewykorzystane urlopy wiąże się z przyjętymi przez Towarzystwo, aktualnymi na dzień bilansowy: liczbą niewykorzystanych dni urlopu oraz poziomem wynagrodzeń poszczególnych pracowników, które w przyszłości mogą ulec zmianie. Ponadto niepewność rezerwy na świadczenia pracownicze jest związana z przyjętymi przez Towarzystwo założeniami dotyczącymi fluktuacji pracowników, programu nagród jubileuszowych czy założeniami dotyczącymi śmiertelności, inwalidztwa i stopy dyskontowej.

Rezerwy na wynagrodzenia

Szczegółowe zasady ustalania wysokości poszczególnych rezerw wynikają z przyjętych w Towarzystwie zasad premiowania. Towarzystwo nie identyfikuje braku informacji na temat ostatecznej realizacji poszczególnych parametrów będących podstawą do wyznaczenia nagród i premii, która powodowałaby niepewność w zakresie wyceny rezerw na wynagrodzenia.

Inne rezerwy

Towarzystwo utworzyło inne rezerwy związane z zarachowaniem odpowiednich kosztów do okresu sprawozdawczego i nie identyfikuje braku informacji na temat ostatecznej realizacji poniesienia tych kosztów.

IV.4 Alternatywne metody wyceny

Towarzystwo dokonując wyceny aktywów i zobowiązań kieruje się hierarchią wyceny wskazaną w sekcji IV 3. Jeżeli nie jest możliwe zastosowanie do wyceny cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych lub podobnych aktywów albo zobowiązań Towarzystwo stosuje alternatywne metody wyceny.

Wartość godziwa aktywów i pozostałych zobowiązań, dla których konieczne jest zastosowanie alternatywnych metod wyceny, wymaga dokonania estymacji oraz przyjęcia określonych założeń.

Szacunki i założenia przyjmowane do wyceny oparte są na doświadczeniu wynikającym z analiz danych historycznych możliwych do zaobserwowania, które mogą ulegać zmianom na skutek przyszłych zdarzeń wynikających ze zmian otoczenia, przyjmowane jednak na dzień sporządzania sprawozdania uwzględniają zakładaną niepewność i poziom ryzyka.

Aktywa i zobowiązania, do których mają zastosowanie alternatywne metody wyceny wraz uzasadnieniem zastosowania tych metod przedstawiają odpowiednio poniższe tabele.

Tabela 38. Alternatywne metody wyceny stosowane dla aktywów

Rodzaj aktywa	Opis metody wyceny oraz uzasadnienie jej stosowania
Nieruchomości, maszyny i urządzenia do użytku własnego	<p>Wyposażenie gr. 8 – wyceny dokonuje się na podstawie przeglądu, a w konsekwencji ustalenia średniego czasu używania wyposażenia na podstawie danych historycznych, dla nowych przedmiotów.</p> <p>Dla wyposażenia w pełni zamortyzowanego, które jest używane przez Towarzystwo, wycenę przeprowadza się w oparciu o wskaźnik ustalony na podstawie rzeczywistego okresu użytkowania oraz przeprowadzanej analizy możliwości sprzedaży tych składników majątku.</p>
Obligacje komunalne	<p>Wartość godziwą obligacji komunalnych, jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny przy wykorzystaniu analizy podmiotów porównywalnych pod względem charakteru działalności oraz wielkości emitenta, którego obligacje były przedmiotem niedawnej transakcji, ustala się poprzez dodanie do stopy wolnej od ryzyka marży z momentu zakupu instrumentu, wraz z korektą o zmianę ryzyka kredytowego</p>
Obligacje korporacyjne	<p>Jeżeli nie było możliwe ustalenie ceny przy wykorzystaniu analizy podmiotów porównywalnych pod względem charakteru działalności oraz wielkości emitenta, którego obligacje były przedmiotem niedawnej transakcji, wartość godziwą ustala się poprzez dodanie do stopy wolnej od ryzyka marży z momentu zakupu instrumentu, wraz z korektą o zmianę ryzyka kredytowego.</p>
Fundusze inwestycyjne	<p>Z uwagi na brak aktywnego rynku, wartość godziwą posiadanych jednostek uczestnictwa ustala się w oparciu o ceny publikowane przez fundusz inwestycyjny, ustalone przez fundusz inwestycyjny na podstawie wartości aktywów netto tego funduszu, przypadających na jednostkę. Wyceny tej dokonuje się na podstawie ostatnich dostępnych sprawozdań funduszu.</p>
Depozyty bankowe inne niż środki pieniężne	<p>Ze względu na brak aktywnego i regularnego rynku depozyty bankowe wycenia się do wartości godziwej z zastosowaniem metody oczekiwanych przyszłych przepływów dyskontowanych bieżącymi stopami rynku międzybankowego. Jeżeli w wyniku, przeprowadzonych analiz różnice pomiędzy sprawozdaniem statutowym są nieistotne, prezentuje się je w wielkości ujętej w sprawozdaniu statutowym.</p>
Należności z tytułu ubezpieczeń (w tym od ubezpieczających i pośredników ubezpieczeniowych)	<p>Wycena do wartości godziwej ustala się na podstawie kwoty wymaganej zapłaty skorygowanej o odpisy o odpisy aktualizujące z uwzględnieniem dyskonta prognozowanych przepływów pieniężnych obejmujących spodziewane koszty egzekucji tych należności (monitorowania, windykacji przedsądowej) o ile wpływ jest istotny.</p>
Należności z tytułu reasekuracji	<p>Wycenę do wartości godziwej ustala się na podstawie kwoty wymaganej zapłaty skorygowanej o odpisy aktualizujące z uwzględnieniem dyskonta prognozowanych przepływów pieniężnych.</p>
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji)	<p>Pozostałe należności wycenia się według wartości godziwej obejmując należności zarówno wymagalne jak i przeterminowane, przy uwzględnieniu odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.</p>

Tabela 39. Alternatywne metody wyceny stosowane dla zobowiązań

Rodzaj zobowiązania	Opis metody wyceny oraz uzasadnienie jej stosowania
Zobowiązania wynikające ze świadczeń emerytalnych dla pracowników	Wartość rezerwy na niewykorzystane urlopy uznaje się zgodnie z MSR 19 na bazie memoriałowej. Koszty odpraw emerytalnych i świadczeń pośmiertnych oszacowane metodami aktuarialnymi rozpoznaje się memoriałowo zgodnie z MSR 19 przy zastosowaniu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych. Rezerwy na odprawy emerytalne i świadczenia pośmiertne szacowane są metodami aktuarialnymi z zastosowaniem odpowiednich technik i założeń aktuarialnych (stopy dyskontowe, wskaźnik śmiertelności, przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń, wskaźniki rotacji pracowników, inwalidztwa).
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	Zobowiązanie (karty kredytowe), dla których identyfikuje się brak oczekiwanych istotnych różnic pomiędzy wartością bilansową a godziwą, wynikający z krótkoterminowego charakteru instrumentu, przyjmuje się w wartości wykazywanej w sprawozdaniu statutowym, jako w przybliżeniu zgodnej z wyceną godziwą.
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń (w tym wobec ubezpieczających i pośredników ubezpieczeniowych)	Wycenę do wartości godziwej ustalono w oparciu o przeprowadzone analizy wpływu przeterminowania na wartość rynkową zobowiązania, uwzględniając wartości pieniądza w czasie oraz weryfikacji istotności wpływu dyskonta na datę bilansową. O ile występujące różnice uznano za istotne, zobowiązania podlegały korekcie.
Zobowiązania z tytułu reasekuracji	Wycenę do wartości godziwej ustala się w oparciu o przeprowadzone analizy wpływu przeterminowania na wartość rynkową zobowiązania uwzględniając wartości pieniądza w czasie oraz weryfikacji istotności wpływu dyskonta na datę bilansową. O ile występujące różnice uznano za istotne, zobowiązania podlegały korekcie.
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji)	Wycenę do wartości godziwej przeprowadza się z uwzględnieniem analizy oczekiwanego terminu ich zapłaty oraz przeterminowania.

Niepewność występująca przy zastosowaniu alternatywnych metod

Ustalenie wartości godziwej aktywów i pozostałych zobowiązań, dla których konieczne jest zastosowanie alternatywnych metod wyceny oparte są na analizach zarówno danych historycznych, jak i danych możliwych do zaobserwowania na rynku. Niepewność w wycenie ustala się także poprzez okresową ich weryfikację z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń oraz bieżącą obserwacją zmian otoczenia rynkowego,

1. Pozostałe środki trwałe podlegają analizie mającej na celu zweryfikowanie, czy istnieją przesłanki mogące wskazywać na istotne odchylenia między wartością godziwą a wartością netto, generują niepewność w zakresie zmienności cen i oceny stopnia ich zużycia.
2. Obligacje korporacyjne oraz komunalne, a także pozostałe aktywa finansowe wyznaczone na podstawie zdyskontowanych przepływów pieniężnych z zastosowaniem stopy wolnej od ryzyka, generują niepewność w zakresie zmienności stóp procentowych.
3. Aktywa wyceniane na bazie danych pochodzących z platformy Bloomberg generują niepewność zmienności stóp procentowych, kursów walut, ratingów.
4. Należności i zobowiązania generują niepewność związaną z przyjętymi założeniami w zakresie ustalania odpisów aktualizujących oraz ryzykiem kontrahenta i ryzykiem stopy procentowej.

Towarzystwo uznaje, że zastosowane alternatywne metody wyceny aktywów i zobowiązań są adekwatne w odniesieniu do danych wynikających ze zgromadzonych doświadczeń.

IV.5 Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje dotyczące wyceny do celów wypłacalności zostały zawarte w sekcjach IV.1-IV.4.

Rozdział V

Zarządzanie kapitałem

V.1 Środki własne

Głównym celem zarządzania kapitałem jest utrzymanie odpowiedniego jego poziomu na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) oraz kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR). Co najmniej raz w roku Towarzystwo przeprowadza ocenę własnych ryzyk i wypłacalności (ORSA). Spójnie z planowaniem biznesowym, przyjmuje się 3-letni horyzont oceny. Poza przewidzianym harmonogramem, ORSA przeprowadzana jest na wniosek Komitetu Zarządzania Ryzykiem w przypadku, gdy ocena ta niezbędna jest do podjęcia decyzji mogącej w istotny sposób zmienić profil ryzyka Towarzystwa.

Na środki własne składają się jedynie podstawowe środki własne, Towarzystwo nie posiada uzupełniających środków własnych.

Tabela 40. Struktura, wysokość i jakość środków własnych (w tys. zł)

Podstawowe środki własne	Kategoria	Stan na koniec okresu porównawczego	Stan na koniec okresu sprawozdawczego
Zwykły kapitał zakładowy	1 - nieograniczone	27 000	27 000
Rezerwa uzgodnieniowa	1 - nieograniczone	41 435	47 109
Suma		68 435	74 109

Do kategorii 1 – nieograniczone klasyfikuje się zwykły kapitał zakładowy oraz rezerwę uzgodnieniową. Są to środki własne najwyższej jakości charakteryzujące się nieograniczonym czasem trwania. W pozycji zwykły kapitał zakładowy wykazuje się w pełni opłacony kapitał podstawowy, na który składają się akcje imienne. Natomiast na rezerwę uzgodnieniową składają się nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami pomniejszona o pozostałe pozycje podstawowych środków własnych oraz przewidywane wypłaty dywidendy oraz wypłat z zysku (jeśli występują). Pozycja przewidywane dywidendy i wypłaty z zysku równa jest 50% zysku netto Towarzystwa za 2017 r.

Tabela 41. Rezerwa uzgodnieniowa (w tys. zł)

Pozycja	Koniec okresu porównawczego	Koniec okresu sprawozdawczego
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	70 785	76 815
Przewidywane dywidendy i wypłaty z zysku	2 350	2 707
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	27 000	27 000
Rezerwa uzgodnieniowa	41 435	47 109

Analiza istotnych zmian środków własnych w okresie sprawozdawczym

W 2017 r. wzrostowi uległa wartość rezerwy uzgodnieniowej oraz wartość przewidywanych dywidend i wypłat z zysku. Wzrost obu wymienionych pozycji odzwierciedla dodatni wynik finansowy Towarzystwa.

Dopuszczone środki własne na pokrycie wymogu SCR i MCR na bilans zamknięcia przedstawia poniższa tabela.

Tabela 42. Dopuszczone środki własne na pokrycie wymogu SCR i MCR na dzień 31.12.2017 (w tys. zł)

Dopuszczone środki własne na pokrycie wymogu SCR:	74 109
Kategoria 1 - nieograniczone	74 109
Dopuszczone środki własne na pokrycie wymogu MCR:	74 109
Kategoria 1 - nieograniczone	74 109

Na potrzeby sprawozdania statutowego kapitał własny na dzień 31 grudnia 2017 r. został wykazany w wartości 43 225 tys. zł.

Tabela 43. Pozycje wchodzące w skład kapitału własnego na dzień 31.12.2017 (w tys. zł)

Pozycja	Koniec okresu sprawozdawczego
Kapitał własny	43 225
Kapitał podstawowy	27 000
Kapitał (fundusz) zapasowy	3 621
Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	1 733
Pozostałe kapitały rezerwowe	5 458
Zysk (strata) z lat ubiegłych	0
Zysk (strata) netto	5 413

Różnice pomiędzy tym kapitałem własnym a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami obliczoną dla celów wypłacalności przedstawia poniższa tabela.

Tabela 44. Różnice pomiędzy kapitałem własnym a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami (w tys. zł)

Pozycja	Koniec okresu sprawozdawczego
Różnica w wycenie aktywów	-7 834
Różnica w wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-48 131
Różnica w wycenie innych zobowiązań	6 706
Suma zasobów (kapitałów) i zysków zatrzymanych wg sprawozdania finansowego	16 225
Inne	0
Zasoby (kapitały) wg sprawozdania finansowego skorygowane o różnice wyceny wg Wypłacalność II	49 815

V.2 Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy

V.2.1 Wymogi kapitałowe na koniec okresu sprawozdawczego

Do obliczenia wymogów kapitałowych w okresie sprawozdawczym Towarzystwo stosowało formułę standardową. Na dzień 31 grudnia 2017 r. kapitałowy wymóg wypłacalności (SCR) wyniósł 28 193 tys. zł, a minimalny wymóg kapitałowy (MCR) wyniósł 15 724 tys. zł.

V.2.2 Kapitałowy wymóg wypłacalności w podziale na moduły ryzyka

Tabela 45. Struktura kapitałowego wymogu wypłacalności (w tys. zł)

Pozycja	Koniec okresu porównawczego	Koniec okresu sprawozdawczego
Ryzyko rynkowe	4 453	6 442
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	295	264
Ryzyko w ubezpieczeniach na życie	24 503	24 939
Ryzyko w ubezpieczeniach zdrowotnych	7 499	8 239
Ryzyko w ubezpieczeniach innych niż na życie	0	0
Efekt dywersyfikacji	-7 681	-9 123

Pozycja	Koniec okresu porównawczego	Koniec okresu sprawozdawczego
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności (BSCR)	29 070	30 761
Ryzyko operacyjne	2 200	2 134
Korekta z tytułu zdolności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	0	0
Korekta z tytułu zdolności podatków odroczonech do pokrywania strat	-5 347	-4 702
SCR – kapitałowy wymóg wypłacalności	25 923	28 193

V.2.3 Uproszczenia

Do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) na dzień 31 grudnia 2017 r. wykorzystane zostały następujące uproszczenia:

- Moduł ryzyka niewykonania przez kontrahenta – uproszczone obliczenia wielkości efektu ograniczenia ryzyka dla umów reasekuracji (zgodnie z artykułem 107 Aktu delegowanego).

V.2.4 Parametry specyficzne

Towarzystwo nie stosuje parametrów specyficznych do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) w rozumieniu art. 104 ust. 7. Dyrektywy 2009/138/WE.

V.2.5 Analiza istotnych zmian wymogów kapitałowych w okresie sprawozdawczym

W okresie sprawozdawczym pozycja kapitałowa Towarzystwa była stabilna. Wskaźnik pokrycia SCR kształtował się na poziomie przewyższającym 250%, a wskaźnik pokrycia MCR powyżej 440%.

W rozważanym okresie odnotowano niżej wymienione istotne zmiany wymogów kapitałowych:

- wzrost ryzyka rynkowego – wynikający ze zmiany struktury portfela lokat;
- wzrost ryzyka w ubezpieczeniach zdrowotnych – spowodowany wzrostem ryzyka katastroficznego;
- spadek minimalnego wymogu kapitałowego – wynikający ze spadku kursu euro wykorzystywanego do obliczenia absolutnego MCR.

V.2.6 Dane wejściowe wykorzystane do obliczenia MCR

Tabela 46. Minimalny wymóg kapitałowy (MCR) (w tys. zł)

Pozycja	Koniec okresu porównawczego	Koniec okresu sprawozdawczego
Liniowy MCR	6 681	7 414
Ograniczenie górne MCR	11 666	12 687
Ograniczenie dolne MCR	6 481	7 048
Łączny MCR	6 681	7 414
Absolutny MCR	16 009	15 724
MCR – Minimalny wymóg kapitałowy	16 009	15 724

Tabela 47. Dane wejściowe wykorzystane do obliczenia minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) (w tys. zł)

Liniowy MCR dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tyt. ubezpieczeń innych niż na życie			
			2 064
L.p.	Nazwa	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe bez marginesu ryzyka (netto)	Składki przypisane netto w okresie ostatnich 12 miesięcy
1.	Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	0	0
2.	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	2 270	20 788
3.	Ubezpieczenia pracownicze	0	0
Liniowy MCR dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tyt. ubezpieczeń na życie			
			5 350
L.p.	Zobowiązania ubezpieczeniowe i reasekuracyjne	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe bez marginesu ryzyka (netto)	Suma na ryzyku
1.	Zobowiązania z udziałem w zyskach - świadczenia gwarantowane	15 345	0
2.	Zobowiązania z udziałem w zyskach - przyszłe świadczenia uznaniowe	0	0
3.	Zobowiązania dla świadczeń związanych z wartością indeksu i z UFK	313	0
4.	Zobowiązania dla pozostałych świadczeń	0	0
5.	Całkowita suma na ryzyku	0	6 828 418

V.3 Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności

Nie dotyczy. Towarzystwo nie stosuje podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności.

V.4 Różnice między formułą standardową a modelem wewnętrznym

Nie dotyczy. Towarzystwo stosuje formułę standardową do wyliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności.

V.5 Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności

W każdym z kwartałów oraz na koniec 2017 r. Towarzystwo posiadało wystarczające środki własne na pokrycie zarówno minimalnego wymogu kapitałowego, jak i kapitałowego wymogu wypłacalności.

V.6 Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje dotyczące zarządzania kapitałem w Towarzystwie zostały zawarte w sekcjach V.1-V.5.

V.7 Załączniki

Integralną częścią niniejszego sprawozdania są następujące załączniki:

Załącznik 1. Aktywa i zobowiązania (S.02.01.02)

Załącznik 2. Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych (S.05.01.02)

Załącznik 3. Składki, odszkodowania i świadczenia wg kraju (S.05.02.01)

Załącznik 4. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie (S.12.01.02)

Załącznik 5. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż na życie (S.17.01.02)

Załącznik 6. Odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych (S.19.01.21)

Załącznik 7. Wpływ środków w zakresie gwarancji długoterminowych i środków przejściowych (S.22.01.21)

Załącznik 8. Środki własne (S.23.01.01)

Załącznik 9. Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową (S.25.01.21)

Załącznik 10. Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczeń na życie (S.28.01.01)

Załącznik nr 1

S.02.01.02

Pozycje bilansowe [tys. zł]

		Wartość bilansowa wg Wypłacalność II
		C0010
Aktywa		
Wartości niematerialne i prawne	R0030	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	0
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	R0060	670
Lokaty (inne niż aktywa ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	100 163
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	0
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	R0090	0
Akcje i udziały	R0100	0
Akcje i udziały – notowane	R0110	0
Akcje i udziały – nienotowane	R0120	0
Dłużne papiery wartościowe	R0130	61 439
Obligacje państwowe	R0140	53 298
Obligacje korporacyjne	R0150	8 140
Strukturyzowane papiery wartościowe	R0160	0
Zabezpieczone papiery wartościowe	R0170	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	R0180	32 691
Instrumenty pochodne	R0190	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	R0200	6 034
Pozostałe lokaty	R0210	0
Aktywa posiadane z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	312
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0230	0
Pożyczki pod zastaw polisy	R0240	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	R0250	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0260	0
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń:	R0270	-2 183
Innych niż ubezpieczenia na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	0
Innych niż ubezpieczenia na życie z wyłączeniem zdrowotnych	R0290	0
Zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	0
Na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	-2 183
Zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	0
Na życie z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	-2 183
Ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	0

Depozyty u cedentów	R0350	0
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	R0360	1 380
Należności z tytułu reasekuracji biernej	R0370	260
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	R0380	130
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	R0390	0
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone	R0400	0
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	R0410	149
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	0
Aktywa ogółem	R0500	100 882
Zobowiązania		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	2 901
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0530	0
Najlepsze oszacowanie	R0540	0
Margines ryzyka	R0550	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	2 901
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0570	0
Najlepsze oszacowanie	R0580	2 270
Margines ryzyka	R0590	631
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	6 260
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0620	0
Najlepsze oszacowanie	R0630	0
Margines ryzyka	R0640	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	6 260
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0660	0
Najlepsze oszacowanie	R0670	-5 043
Margines ryzyka	R0680	11 303
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	313
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0700	313
Najlepsze oszacowanie	R0710	0
Margines ryzyka	R0720	0
Zobowiązania warunkowe	R0740	0
Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)	R0750	2 567
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	0
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	R0770	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	7 725
Instrumenty pochodne	R0790	0
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	1

Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	1 916
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	R0830	1 173
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	R0840	1 210
Zobowiązania podporządkowane	R0850	0
Zobowiązania podporządkowane niewłączone do BOF	R0860	0
Zobowiązania podporządkowane niewłączone do BOF	R0870	0
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	0
Zobowiązania ogółem	R0900	24 066
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R1000	76 815

Załącznik nr 2

S.05.01.02

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych [tys. zł]

		Linie biznesowe dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych związanych z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia na życie (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa i przyjęta reasekuracja proporcjonalna)											Linie biznesowe dla przejętej reasekuracji nieproporcjonalnej				Ogółem	
		Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólne	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Zdrowie	Ofiara (wypadku)	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe		Nieruchomości
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150		C0160
Składki przypisane																		
Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	0	20 788	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					20 788
Brutto – przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0120	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					0
Brutto – przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0130													0	0	0	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R0140	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0200	0	20 788	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20 788
Składki zarobione																		
Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	0	20 631	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					20 631
Brutto – przyjęta reasekuracja	R0220	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					0

proporcjonalna																		
Brutto – przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0230													0	0	0	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R0240	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0300	0	20 631	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20 631
Odszkodowania i świadczenia																		
Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	0	10 664	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					10 664
Brutto – przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0320	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					0
Brutto – przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0330													0	0	0	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R0340	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0400	0	10 664	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10 664
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych																		
Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					0
Brutto – przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0420	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					0
Brutto – przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0430													0	0	0	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R0440	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty poniesione	R0550	0	11 225	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11 225
Pozostałe koszty	R1200																	0
Koszty ogółem	R1300																	11 225

		Linie biznesowe dla zobowiązań z tytułu ubezpieczeń na życie						Zobowiązania z tytułu reasekuracji ubezpieczeń na życie		Ogółem
		Ubezpieczenia zdrowotne	Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	Pozostałe ubezpieczenia na życie	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń na życie	
		C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	
Składki przypisane										
Brutto	R1410	0	5 161	23	35 483	0	0	0	0	40 666
Udział zakładów reasekuracji	R1420	0	25	0	1 462	0	0	0	0	1 487
Netto	R1500	0	5 136	23	34 021	0	0	0	0	39 179
Składki zarobione										
Brutto	R1510	0	5 155	23	35 292	0	0	0	0	40 471
Udział zakładów reasekuracji	R1520	0	25	0	1 462	0	0	0	0	1 487
Netto	R1600	0	5 131	23	33 830	0	0	0	0	38 984
Odszkodowania i świadczenia										
Brutto	R1610	0	1 444	329	5 554	0	0	0	0	7 327
Udział zakładów reasekuracji	R1620	0	113	0	328	0	0	0	0	441
Netto	R1700	0	1 331	329	5 226	0	0	0	0	6 886
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubebezpieczeniowych										
Brutto	R1710	0	-2 349	252	-3 657	0	0	0	0	-5 755
Udział zakładów reasekuracji	R1720	0	0	0	40	0	0	0	0	40
Netto	R1800	0	-2 349	252	-3 697	0	0	0	0	-5 795
Koszty poniesione	R1900	0	1 105	6	19 464	0	0	0	0	20 576
Pozostałe koszty	R2500									0
Koszty ogółem	R2600									20 576

Załącznik nr 3

S.05.02.01

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju [tys. zł]

Ubezpieczenia inne niż na życie

		Kraj siedziby	Najważniejsze pięć krajów i kraj siedziby
		C0010	C0070
		C0080	C0140
Składki przypisane			
Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	20 788	20 788
Brutto – przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0120	0	0
Brutto – przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0130	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R0140	0	0
Netto	R0200	20 788	20 788
Składki zarobione			
Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	20 631	20 631
Brutto – przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0220	0	0
Brutto – przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0230	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R0240	0	0
Netto	R0300	20 631	20 631
Odszkodowania i świadczenia			
Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	10 664	10 664
Brutto – przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0320	0	0
Brutto – przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0330	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R0340	0	0
Netto	R0400	10 664	10 664
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych			
Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	0	0
Brutto – przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0420	0	0
Brutto – przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0430	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R0440	0	0
Netto	R0500	0	0
Koszty poniesione	R0550	11 225	11 225
Pozostałe koszty	R1200		0
Koszty ogółem	R1300		11 225

Ubezpieczenia na życie

		Kraj siedziby	Najważniejsze pięć krajów i kraj siedziby
		C0150	C0210
		C0220	C0280
Składki przypisane			
Brutto	R1410	40 666	40 666
Udział zakładów reasekuracji	R1420	1 487	1 487
Netto	R1500	39 179	39 179
Składki przypisane			
Brutto	R1510	40 471	40 471
Udział zakładów reasekuracji	R1520	1 487	1 487
Netto	R1600	38 984	38 984
Składki przypisane			
Brutto	R1610	7 327	7 327
Udział zakładów reasekuracji	R1620	441	441
Netto	R1700	6 886	6 886
Składki przypisane			
Brutto	R1710	-5 755	-5 755
Udział zakładów reasekuracji	R1720	40	40
Netto	R1800	-5 795	-5 795
Koszty poniesione	R1900	20 576	20 576
Pozostałe koszty	R2500		0
Koszty ogółem	R2600		20 576

Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie [tys. zł]

		Ubezpieczenia z udziałem w zyskach		Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym		Pozostałe ubezpieczenia na życie		Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Przejęta reasekuracja	Ogółem (Ubezpieczenia na życie inne niż zdrowotne, w tym ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	Ubezpieczenia zdrowotne (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa)		Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (reasekuracja czynna)	Ogółem (Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie)	
		C0020	C0030	Umowy bez opcji i gwarancji C0040	Umowy z opcjami i gwarancjami C0050	C0060	Umowy bez opcji i gwarancji C0070				Umowy z opcjami i gwarancjami C0080	C0090				C0100
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0010	0	313			0			0	313	0		0	0	0	
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieceniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0020	0	0			0		0	0	0	0		0	0	0	
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka																
Najlepsze oszacowanie																
Najlepsze oszacowanie brutto	R0030	15 276	0	0		-11 475	-8 845	0	0	-5 043		0	0	0	0	0

Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R008 0	-69		0	0	-1 478	-636		0	0	-2 183		0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej	R009 0	15 345		0	0	-9 997	-8 209		0	0	-2 860		0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R010 0	701	0			10 602			0	0	11 303	0			0	0	0
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych																	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0110	0	0			0			0	0	0	0			0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0120	0		0	0		0	0	0	0	0		0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0130	0	0			0			0	0	0	0			0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem	R020 0	15 977	313			-9 718			0	0	6 573	0			0	0	0

Załącznik nr 5

S.17.01.02

Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie [tys. zł]

		Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa i przyjęta reasekuracja proporcjonalna											Przejęta reasekuracja nieproporcjonalna				Ogółem zobowiązania z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	
		Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych		Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0170	C0180
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0010	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieceniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0050	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka																		
Najlepsze oszacowanie																		
Rezerwy składek																		
Brutto	R0060	0	-298	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-298

Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0140	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy składek netto	R0150	0	-298	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-298
Rezerwy na odszkodowania i świadczenia																		
Brutto	R0160	0	2 568	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 568
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0240	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy na odszkodowania i świadczenia	R0250	0	2 568	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 568
Łączna kwota najlepszego oszacowania brutto	R0260	0	2 270	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 270
Łączna kwota najlepszego oszacowania netto	R0270	0	2 270	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 270
Marginies ryzyka	R0280	0	631	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	631
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych																		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe łącznie	R0290	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Marginies ryzyka	R0310	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem																		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem	R0320	0	2 901	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 901

Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0330	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0340	0	2 901	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 901

Załącznik nr 6

S.19.01.21

Odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych. Ogółem zobowiązania z tytułu działalności ubezpieczeniowej innej niż ubezpieczenia na życie

Rok szkody	Z0020	1 – Rok zajścia szkody
------------	-------	------------------------

Wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto (na zasadzie niekumulatywnej) (wartość bezwzględna) [tys. PLN]

		Rok zmiany													
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +	W bieżącym roku	Suma lat (skumulowana)	
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0170	C0180	
Wcześniejsze lata	R0100											0	R0100	0	0
N-9	R0160	2 207	453	41	10	0	0	0	0	0	0	0	R0160	0	2 712
N-8	R0170	3 281	596	24	15	7	0	0	0	0	0		R0170	0	3 922
N-7	R0180	3 930	1 030	75	6	0	0	0	0				R0180	0	5 040
N-6	R0190	5 416	1 629	96	18	2	0	0					R0190	0	7 162
N-5	R0200	7 927	1 923	124	29	4	0						R0200	0	10 007
N-4	R0210	8 785	1 599	149	32	0							R0210	0	10 565
N-3	R0220	8 061	1 690	140	27								R0220	27	9 918
N-2	R0230	8 156	1 485	93									R0230	93	9 734
N-1	R0240	8 792	1 650										R0240	1 650	10 442
N	R0250	8 964											R0250	8 964	8 964
	Ogółem												R0260	10 734	78 466

Niedzdykontowane najlepsze oszacowanie dla rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto (wartość bezwzględna) [tys. PLN]

		Rok zmiany												
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +	Koniec roku (dane zdyskontowane)	
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0360	
Wcześniejsze lata	R0100											0	R0100	0
N-9	R0160	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		R0160	0
N-8	R0170	0	0	0	0	0	0	0	0	0			R0170	0
N-7	R0180	0	0	0	0	0	0	0	0				R0180	0
N-6	R0190	0	0	0	0	0	2	0					R0190	0
N-5	R0200	0	0	0	0	3	0						R0200	0
N-4	R0210	0	0	0	23	41							R0210	41
N-3	R0220	0	0	48	34								R0220	34
N-2	R0230	0	181	74									R0230	73
N-1	R0240	2 642	347										R0240	347
N	R0250	2 079											R0250	2 073
	Ogółem												R0260	2 568

Załącznik nr 7

S.22.01.21

Wpływ środków w zakresie gwarancji długoterminowych i środków przejściowych

Towarzystwo nie stosuje środków dotyczących gwarancji długoterminowych lub przepisów przejściowych, dlatego załącznik S.22.01.21 nie jest prezentowany.

Załącznik nr 8

S.23.01.01

Środki własne [tys. zł]

		Ogółem	Tier 1 - nieograniczone	Tier 1 - ograniczone	Tier 2	Tier 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Podstawowe środki własne przed odliczeniem z tytułu udziałów w innych instytucjach sektora finansowego zgodnie z art. 68 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35						
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	R0010	27 000	27 000		0	
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym	R0030	0	0		0	
Kapitał założycielski, wkłady/składki Członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0040	0	0		0	
Podporządkowane fundusze udziałowe/Członkowskie w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0050	0		0	0	0
Fundusze nadwyżkowe	R0070	0	0			
Akcje uprzywilejowane	R0090	0		0	0	0
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z akcjami uprzywilejowanymi	R0110	0		0	0	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0130	47 109	47 109			
Zobowiązania podporządkowane	R0140	0		0	0	0
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0160	0				0
Pozostałe pozycje środków własnych zatwierdzone przez organ nadzoru jako podstawowe środki własne, niewymienione powyżej	R0180	0	0	0	0	0
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II						
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II	R0220	0				
Odliczenia						
Wartość odliczeń z tytułu udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych	R0230	0	0	0	0	0
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	R0290	74 109	74 109	0	0	0
Uzupełniające środki własne						
Nieopłacony kapitał zakładowy, do którego opłacenia nie wezwano i który może być wezwany do opłacenia na żądanie	R0300	0			0	
Nieopłacony kapitał założycielski, wkłady/składki Członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0310	0			0	
Nieopłacone akcje uprzywilejowane, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0320	0			0	0

Prawnie wiążące zobowiązanie do subskrypcji i opłacenia na żądanie zobowiązań podporządkowanych	R0330	0			0	0
Akredytywy i gwarancje zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0340	0			0	
Akredytywy i gwarancje inne niż zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0350	0			0	0
Dodatkowe wkłady od Członków zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0360	0			0	
Dodatkowe wkłady od Członków – inne niż zgodne z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0370	0			0	0
Pozostałe uzupełniające środki własne	R0390	0			0	0
Uzupełniające środki własne ogółem	R0400	0			0	0
Dostępne i dopuszczone środki własne						
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	R0500	74 109	74 109	0	0	0
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR	R0510	74 109	74 109	0	0	
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	R0540	74 109	74 109	0	0	0
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR	R0550	74 109	74 109	0	0	
SCR	R0580	28 193				
MCR	R0600	15 724				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR	R0620	262,86%				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do MCR	R0640	471,30%				

		C0060
Rezerwa uzgodnieniowa		
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R0700	76 815
Akcje własne (posiadane bezpośrednio i pośrednio)	R0710	0
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	R0720	2 707
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	R0730	27 000
Korekta ze względu na wydzielone pozycje środków własnych w ramach portfeli objętych korektą dopasowującą i funduszy wyodrębnionych	R0740	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0760	47 109
Oczekiwane zyski		
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	R0770	38 926
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0780	885
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Ogółem	R0790	39 811

Załącznik nr 9

S.25.01.21

Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową [tys. zł]

		Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto	Parametry specyficzne dla zakładu	Uproszczenia
		C0110	C0090	C0120
Ryzyko rynkowe	R0010	6 442		brak
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	R0020	264		
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie	R0030	24 939	brak	brak
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych	R0040	8 239	brak	brak
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	R0050	0	brak	brak
Dywersyfikacja	R0060	-9 123		
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	R0070	0		
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	R0100	30 761		

		Wartość
		C0100
Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności		
Ryzyko operacyjne	R0130	2 134
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieceniowych do pokrywania strat	R0140	0
Zdolności odroczonej podatku dochodowego do pokrywania strat	R0150	-4 702
Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	R0160	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	R0200	28 193
Ustanowione wymogi kapitałowe	R0210	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0220	28 193
Inne informacje na temat SCR		
Wymóg kapitałowy dla podmodułu ryzyka cen akcji opartego na czasie trwania	R0400	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla pozostałej części	R0410	0
Łączna wartość hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla funduszy wyodrębnionych	R0420	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla portfeli objętych korektą dopasowującą	R0430	0
Efekt dywersyfikacji ze względu na agregację nSCR dla RFF na podstawie art. 304	R0440	0

Załącznik nr 10

S.28.01.01

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie [tys. zł]

Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

		C0010
MCRNL Wynik	R0010	2 064

		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Składki przypisane w okresie ostatnich 12 miesięcy netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej)
		C0020	C0030
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych i reasekuracja proporcjonalna	R0020	0	0
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów i reasekuracja proporcjonalna	R0030	2 270	20 788
Ubezpieczenia pracownicze i reasekuracja proporcjonalna	R0040	0	0
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych i reasekuracja proporcjonalna	R0050	0	0
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów i reasekuracja proporcjonalna	R0060	0	0
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe i reasekuracja proporcjonalna	R0070	0	0
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych i reasekuracja proporcjonalna tych ubezpieczeń	R0080	0	0
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej i reasekuracja proporcjonalna	R0090	0	0
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń i reasekuracja proporcjonalna	R0100	0	0
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej i reasekuracja proporcjonalna	R0110	0	0
Ubezpieczenia świadczenia pomocy i reasekuracja proporcjonalna	R0120	0	0
Ubezpieczenia różnych strat finansowych i reasekuracja proporcjonalna	R0130	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	R0140	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	R0150	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	R0160	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	R0170	0	0

Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń na życie

		C0040
MCRL Wynik	R0200	5 350

		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Całkowita suma na ryzyku netto (z odliczeniem umów reasekuracji i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))
		C0050	C0060
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – świadczenia gwarantowane	R0210	15 345	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – przyszłe świadczenia uznaniowe	R0220	0	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0230	313	
Inne zobowiązania z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie i (reasekuracji) ubezpieczeń zdrowotnych	R0240	0	
Całkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie	R0250		6 828 418

		Ogólne obliczenie MCR
		C0070
Liniowy MCR	R0300	7 414
SCR	R0310	28 193
Górny próg MCR	R0320	12 687
Dolny próg MCR	R0330	7 048
Łączny MCR	R0340	7 414
Nieprzekraczalny dolny próg MCR	R0350	15 724
Minimalny wymóg kapitałowy	R0400	15 724

Spis tabel

TABELA 1. STRUKTURA WŁASNOŚCI KAPITAŁU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R.....	10
TABELA 2. DZIAŁALNOŚĆ PROWADZONA PRZEZ TOWARZYSTWO	12
TABELA 3. WYNIKI Z DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ ZA 2016 I 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ).....	13
TABELA 4. WYNIKI Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ W PODZIALE NA GŁÓWNE LINIE BIZNESOWE ZA 2016 R. (DANE W TYS. ZŁ, ZGODNE Z ZASADAMI SPORZĄDZANIA SPRAWOZDANIA STATUTOWEGO).....	14
TABELA 5. WYNIKI Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ W PODZIALE NA GŁÓWNE LINIE BIZNESOWE ZA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ, ZGODNE Z ZASADAMI SPORZĄDZANIA SPRAWOZDANIA STATUTOWEGO).....	14
TABELA 6. PRZYCHODY I KOSZTY DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ ZA LATA 2016 I 2017 (DANE W TYS. ZŁ, KALKULACJA ZGODNA Z ZASADAMI SPORZĄDZANIA SPRAWOZDANIA STATUTOWEGO).....	16
TABELA 7. STRUKTURA PORTFELA LOKAT AKTYWÓW SPORZĄDZONA DLA CELÓW WYPŁACALNOŚCI (DANE W TYS. ZŁ)	17
TABELA 8. POZOSTAŁE KOSZTY I PRZYCHODY OPERACYJNE ZA LATA 2016 I 2017 (DANE W TYS. ZŁ, KALKULACJA ZGODNA Z ZASADAMI SPORZĄDZANIA SPRAWOZDANIA STATUTOWEGO).....	18
TABELA 9. ZMIANA KAPITAŁU Z AKTUALIZACJI WYCENY ZA LATA 2016 I 2017 (DANE W TYS. ZŁ)	18
TABELA 10. TRANSAKCJE ZE SPÓŁKAMI POWIĄZANYMI (DANE W TYS. ZŁ)	18
TABELA 11. DYWIDENDY WYPŁACONE ZA ROK 2015 I 2016 (DANE W TYS. ZŁ).....	19
TABELA 12. PODSTAWOWY KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI PRZED I PO DYWERSYFIKACJI NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ).....	41
TABELA 13. KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ).....	41
TABELA 14. SCENARIUSZE TESTOWE PRZEPROWADZONE W RAMACH ORSA W 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ)	41
TABELA 15. WSKAŹNIKI POKRYCIA SCR DLA SCENARIUSZA BAZOWEGO ORAZ DLA SCENARIUSZY ALTERNATYWNYCH UZYSKANE W RAMACH ORSA W 2017 R.....	42
TABELA 16. KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI DLA RYZYKA AKTUARIALNEGO (PRZED DYWERSYFIKACJĄ MIĘDZY MODUŁAMI RYZYKA) NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ)	43
TABELA 17. KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI DLA RYZYKA AKTUARIALNEGO W UBEZPIECZENIACH NA ŻYCIE PRZED DYWERSYFIKACJĄ MIĘDZY PODMODUŁAMI RYZYKA (DANE W TYS. ZŁ).....	44
TABELA 18. KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI DLA RYZYKA AKTUARIALNEGO W UBEZPIECZENIACH NA ŻYCIE PRZED DYWERSYFIKACJĄ MIĘDZY PODMODUŁAMI RYZYKA (DANE W TYS. ZŁ).....	44
TABELA 19. WRAŻLIWOŚĆ RYZYKA ZWIĄZANEGO Z REZYGNACJAMI Z UMÓW NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ).....	44
TABELA 20. KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI DLA RYZYKA AKTUARIALNEGO W UBEZPIECZENIACH ZDROWOTNYCH PRZED DYWERSYFIKACJĄ MIĘDZY PODMODUŁAMI RYZYKA (DANE W TYS. ZŁ).....	45
TABELA 21. EKSPOZYCJA NA POSZCZEGÓLNE RYZYKA RYNKOWE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ).....	46
TABELA 22. KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI DLA RYZYKA RYNKOWEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. W PODZIALE NA PODMODUŁY (DANE W TYS. ZŁ)	46
TABELA 23. WRAŻLIWOŚĆ RYZYKA STOPY PROCENTOWEJ NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ).....	46
TABELA 24. WRAŻLIWOŚĆ RYZYKA SPREADU KREDYTOWEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ) ...	47
TABELA 25. KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI DLA RYZYKA NIEWYKONANIA ZOBOWIĄZANIA PRZEZ KONTRAHENTA NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ)	47
TABELA 26. STRUKTURA PORTFELA AKTYWÓW NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. WG SKALI PŁYNNOŚCI (1 - PŁYNNOŚĆ NAJWYŻSZA, 5 - PŁYNNOŚĆ NAJNIŻSZA).....	49
TABELA 27. EKSPOZYCJA NA RYZYKO OPERACYJNE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ).....	50

TABELA 28. WRAŻLIWOŚĆ RYZYKA OPERACYJNEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ).....	51
TABELA 29. AKTYWA DLA CELÓW WYPŁACALNOŚCI NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ).....	55
TABELA 30. ISTOTNE RÓŻNICE W WYCENIE AKTYWÓW DLA CELÓW RACHUNKOWOŚCI ORAZ DLA CELÓW WYPŁACALNOŚCI NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ)	62
TABELA 31. WARTOŚĆ REZERW TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWYCH DLA CELÓW WYPŁACALNOŚCI NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 R. ORAZ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ)	64
TABELA 32. REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE W UJĘCIU BRUTTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ).....	69
TABELA 33. WARTOŚĆ KWOT NALEŻNYCH Z UMÓW REASEKURACJI NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 R. ORAZ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ).....	70
TABELA 34. ZOBOWIĄZANIA W UJĘCIU WYCENY DO CELÓW WYPŁACALNOŚCI (DANE W TYS. ZŁ).....	71
TABELA 35. REZERWA NA NIETYKORZYSTANE URLOPY I REZERWA NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE DO CELÓW WYPŁACALNOŚCI (DANE W TYS. ZŁ).....	72
TABELA 36. ISTOTNE RÓŻNICE W WYCENIE INNYCH ZOBOWIĄZAŃ DLA CELÓW RACHUNKOWOŚCI ORAZ DLA CELÓW WYPŁACALNOŚCI NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ)	74
TABELA 37. ŹRÓDŁA POWSTANIA REZERWY Z TYTUŁU ODROZCZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO (DANE W TYS. ZŁ)	75
TABELA 38. ALTERNATYWNE METODY WYCENY STOSOWANE DLA AKTYWÓW.....	76
TABELA 39. ALTERNATYWNE METODY WYCENY STOSOWANE DLA ZOBOWIĄZAŃ	77
TABELA 40. STRUKTURA, WYSOKOŚĆ I JAKOŚĆ ŚRODKÓW WŁASNYCH (W TYS. ZŁ).....	81
TABELA 41. REZERWA UZGODNIENIOWA (W TYS. ZŁ).....	81
TABELA 42. DOPUSZCZONE ŚRODKI WŁASNE NA POKRYCIE WYMOGU SCR I MCR NA DZIEŃ 31.12.2017 (W TYS. ZŁ)	81
TABELA 43. POZYCJE WCHODZĄCE W SKŁAD KAPITAŁU WŁASNEGO NA DZIEŃ 31.12.2017 (W TYS. ZŁ).....	82
TABELA 44. RÓŻNICE POMIĘDZY KAPITAŁEM WŁASNYM A NADWYŻKĄ AKTYWÓW NAD ZOBOWIĄZANIAMI (W TYS. ZŁ).....	82
TABELA 45. STRUKTURA KAPITAŁOWEGO WYMOGU WYPŁACALNOŚCI (W TYS. ZŁ)	82
TABELA 46. MINIMALNY WYMÓG KAPITAŁOWY (MCR) (W TYS. ZŁ)	83
TABELA 47. DANE WEJŚCIOWE WYKORZYSTANE DO OBLICZENIA MINIMALNEGO WYMOGU KAPITAŁOWEGO (MCR) (W TYS. ZŁ)	83